

BioENERGIA

5

TUOTANTO

TEKNIikka

YMPÄRISTÖ

2007

Sähkön takuuhinta

Pellettiosaaminen paranee

Turvedieselin
ilmastovaikutukset

5/07 Sisältö

- 1 Lisää bioenergiaa kestävästi
- 2 Takuuhintajärjestelmä on alentanut sähkön hintaa Euroopassa
- 4 Pellettilaitteiden ja asennustyön laatu oikealla uralla
- 6 Turvedieselin ilmastovaikutukset pienempiä kuin fossiilisen dieselin
- 8 Pellettiratkaisut ovat saaneet jalansijaa markkinoilla
- 9 Ahti Laitinen odottaa jo ensi kesää
- 12–19 Pellettilämmityslaitteet
- 20 Kannonnostoalueiden kuusikot jo kouluikäisiä
- 22 Kantokasat eivät houkuttele tukkimiehentäitä
- 24 Kansallisen suo-ohjelman valmistelu on käynnistymässä
- 26 Turvepäivässä pohdittiin energihuollon tulevaisuutta
- 28 Sikalahallit hakelämpöön tanskalaisella kattilatekniikalla
- 30 Pellettituotantokapasiteetti 2007
- 31 Ruokohelven ja oljen tie paalista piippuun
- 32 Vuosien 2006 ja 2007 maasto- ja turvetuotantoaluepaloista
- 34 Suomalaista bioenergiaosaamista hyödynnetään Namibiassa
- 38 Sinisen rekan kyydissä
- 40 Lämpöä tuottava kasvihuone
- 45 Takatuli

46–47 Järjestösivut

48 Kalenteri

Kannen kuva: Tage Fredriksson

BIOENERGIA

Uusiutuvan energialähteen asialla – ISSN 1459-1820

Päätoimittaja: Tage Fredriksson, Puuenergia ry
PL 5, Kiljavantie 6, 05201 Rajamäki
puh. 040 5112 246, fax (09) 2904 1285
s-posti tage.fredriksson@tts.fi

Toimitussihteeri: Elina Muuttomaa
PL 5, Kiljavantie 6, 05201 Rajamäki
puh. 050 3879 540
s-posti elina.muuttomaa@tts.fi

Julkaisija: Puuenergia ry, joka toimii yhteistyössä
FINBIO:n ja Turveteollisuusliiton kanssa,
puh. 040 5112 246, fax (09) 2904 1285
www.puuenergia.fi

Ilmoitusmyynti: Kari Leppihalme, puh. 020 4132 290

Ilmestymiskerrat: Viisi kertaa vuodessa

Osoitteenmuutokset ja tilaukset:

Maarika Henttonen puh. 044 7143 671

tai s-posti puuenergia@tts.fi

Tilaushinta: 30 euroa/vuosi

Toimituskunta: Eija Alakangas, VTT;

Ilpo Mattila, MTK; Mia Savolainen,

FINBIO - Suomen Bioenergiayhdistys;

Varpu Savolainen ja Jaakko Silpola, Turve-

teollisuusliitto; Pertti Jalonen, Viestilehdet Oy

Paino: Forssan Kirjapaino, Forssa 2007

Lisää bioenergiaa kestävästi

Utisointi bioenergiasta on viime aikoina keskittynyt liikenteen biopolttoaineisiin, joiden tuotanto on leimattu monin tavoin ympäristöä vahingoittavaksi ja uhaksi ruoan riittävyydelle. Suurelle yleisölle uutisoinnista voi jäädä hyvin negatiivinen kuva bioenergian hyödyntämisen nykymenestelmistä.

Suomessa on perinteisesti hyödynnetty biomassoja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Seuraaville sukupolville on jätetty puuta metsiin enemmän kuin on saatu edellisiltä sukupolvilta. Samoin turvevaramme ovat pysyneet samalla tasolla viimeiset 50 vuotta.

Bioenergian käytön lisääntyessä kestävä kehityksen periaatteet on puettu esimerkiksi ohjeiksi metsähakkeen korjaamiseksi erityyppisistä kohteista. Erityisen tarkasti säädellään energiaturpeen tuotantoa. Suomen tulee olla aktiivinen ja hyödyntää kokemustaan toimivista käytännöistä ja koko ajan kertyviä uusia tutkimustietoja, kun bioenergian kestävälle käytölle laaditaan kansainvälisiä kriteerejä.

Suomalainen tapa käyttää bioenergiaa on energiatehokkuudeltaan maailman huippua. Bioenergia, etenkin puu ja turve, ovat korvanneet fossiilisia polttoaineita lämmön tuotannossa. Bioenergiaa on riittänyt myös sähköntuotantoon; viime vuonna tuotettiin turpeella 7 prosenttia ja muilla biopolttoaineilla 11 prosenttia sähköä.

Valtaosa biopolttoaineista käytetään yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa erittäin korkealla hyötysuhteella. Vain viitisen prosenttia hyödyksi saadusta energiasta kuluu puupolttoaineiden koko hankinta- ja käsittelyketjuun. Lähes yhtä hyvään hyötysuhteeseen päästään kasvattamalla keväällä korjattavaa ruokohelpiä, jonka lannoituksen tarve on pieni. Jätteiden käsittelyn energiankulutus jää myös erittäin pieneksi.

Liikenne edellyttää korkealaatuisia polttoaineita, hääpöntöillä ei täytetä uusia päästörajoja eikä moottoreiden vaatimuksia. Maatalouden tuotantoa on ohjattu liikenteen biopolttoaineiden raaka-aineeksi monessa maassa.

Satu Helynen on VTT:n teknologiapäällikkö ja FINBION hallituksen puheenjohtaja.

Brasiliassa lähtökohtana oli tuontiriippuvuuden vähentäminen. Monessa Euroopan maassa tavoitteena on ylituotannon vähentäminen. Euroopassa kasvihuonepäästöjen vähentämisen kustannukset viljelykasveista tuotetun bioetanolin tai biodieselin käytöllä ovat olleet moninkertaiset. Myös energiatehokkuus on ollut huono muuhun bioenergian käyttöön verrattuna.

Kokonaistehokkuuteen vaikuttaa myös, tarvitaanko liikenteen biopolttoaineiden käyttöönottoon erillinen uusi jakeluverkosto ja pystytäänkö biopolttoainetta hyödyntämään nykikalustolla. Selluloosa-pohjaisten raaka-aineiden, kuten puutähteiden, oljen ja yhdyskuntien jätteiden, hyödyntämiseksi liikenteen biopolttoaineiden valmistuksessa tehdään parhailaan runsaasti kehitystyötä. Tuotannon arvioidaan olevan laajamittaista vuoteen 2020 mennessä.

Mielestäni bioenergian kestäväan käytön lähtökohtiin kuuluu se, ettei teollisuuden raaka-aineen hankintaa vaaranneta. Suomessa se tarkoittaisi, että teollisuuden raaka-aineen käyttöä energiaksi ei tuettaisi ja että ruoan tuotantoon varataan riittävä peltopinta-ala. Se, miten saamme jatkossa bioenergian hyödynnettyä omassa maassamme, emmekä toimisi vain polttoaineen

tuottajana, voi vaatia nopeita toimenpiteitä, jos biopolttoaineista maksukyky muissa maissa pysyy Suomea merkittävästi korkeampana.

Kuinka paljon Suomessa on lisää bioenergiaa kestävästi hyödynnettävissä? Uusiutuvien osuus energian loppukulutuksesta oli 27 prosenttia vuonna 2006, ja primäärienergian kokonaiskulutuksesta laskettuna 23 prosenttia. FINBION arvion mukaan puuta, peltoenergiaa ja bioperäisiä jätteitä voitaisiin lisätä kestävästi jopa 35 terawattituntia vuoteen 2020 mennessä. Yksin ne lisäisivät tuolloin uusiutuvien osuutta reilut viisi prosenttiyksikköä.

Turvetta tarvitaan lisää sähkön ja lämmön tuotantoon. Turve voisi olla myös merkittävä liikenteen biopolttoaineiden raaka-aine. Bioenergian mahdollisuuksien realisoinniseksi tarvitaan kansallinen bioenergiaohjelma, joka toteuttaa eri polttoaineiden ja eri käyttökohteiden tarvitsemat erilaiset edistämistoimet.

Takuuhintajärjestelmä on alentanut sähkön hintaa Euroopassa

Takuuhintajärjestelmä aiheuttaa keskustelua energiastrategian valmistelutyössä, jossa linjataan tulevia edistämistoimenpiteitä. Vastaavia järjestelmiä on käytössä tietävästi kaikkialla paitsi Maltassa ja Sloveniassa. Suomessa takuuhintajärjestelmän on kuitenkin arveltu soveltuvan huonosti avoimien sähkömarkkinoiden henkeen ja nostavan sähkön hintaa.

■ Tage Fredriksson

Useimmissa muissa EU-maissa uusiutuvan energian tuottajalle taataan 10–20 vuodeksi kiinteä hinta tuotetusta sähköstä. Tämä niin sanottu takuuhintajärjestelmä vähentää rahoittajien riskiä ja madaltaa markkinoille tulon kynnystä. Järjestelmä voidaan toteuttaa niin, että tukea maksetaan vain suhteessa markkinasähkön hintaan, eli jos ja kun pörssihinnat nousevat, tukea maksetaan vastaavasti vähemmän.

Tärkeintä uuden tuotantokapasiteetin rakentajalle on saada varmuus ainakin 10 vuodeksi tuotoistaan. Järjestelmä on havaittu EU:n selvityksissä tehokkaimmaksi tavaksi nostaa uusiutuvien lähteiden osuutta energiantuotannossa.

Takuuhintajärjestelmän vaikutusmekanismi

Useissa tutkimuksissa eri EU-

↑ Hakesähkötarjonnan voimakkaan lisäämisen vaikutuksista ei ole vielä kokemuksia.

maissa on havaittu, että laajamittainen tuulisähköntuotanto ei nosta sähkön markkinahintaa vaan päinvastoin. Sähkön markkinahinta määräytyy sen tuotan-

tomuodon kustannusten mukaan, joka on marginaalilla, eli kallein niistä tuotantomuodoista, jotka tarvitaan hetkellisen kulutuksen tyydyttämiseen. Koska tuulisäh-

kö on muuttuvilta kustannuksiltaan edullista, syrjäyttää se muuttuvilta kustannuksiltaan kalliimpaa sähköä.

Tuulisähkölle maksettava li-

sähintä on siten investointi, jolla vaikutetaan sähkön markkinahintaa alentavasti. Tämä vaikutus on luonteeltaan sama riippumatta siitä, kohdennetaanko tuki investointiin vai tuotantoon.

Pörssihinta on saatu alas takuuhintajärjestelmällä

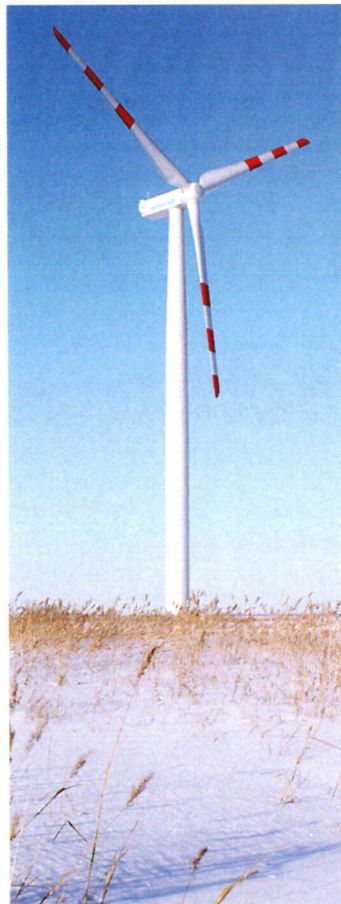
Hollannissa on selvitetty että pörssisähkö maksaa yli 50 e/MWh silloin kun tuulee vähän ja noin 30 e/MWh silloin kun tuulivoimaa on paljon saatavilla. VTT on laskenut, että yhteispohjoismaisilla sähkömarkkinoilla 10 terawattitunnin vuosittainen tuulivoimatuotanto alentaisi sähkön markkinahintaa 2 e/MWh.

Saksalaisten tutkimusten mukaan tuulisähkön tuotanto on alentanut kuluttajien sähköstään maksamaa hintaa keskimäärin 2,7 e/MWh verrattuna tilanteeseen, jossa tuulisähköä ei tuotettaisi. Saksassa on saavutettu yhteensä noin 5 miljardin euron säästöt vuonna 2006, koska pörssisähkön hinta on alentunut – vastapainona noin 3,2 miljardin euron lisäkustannukselle, jonka takuuhintajärjestelmä aiheuttaa kuluttajille.

Päästöoikeuksien hintakin on alentunut

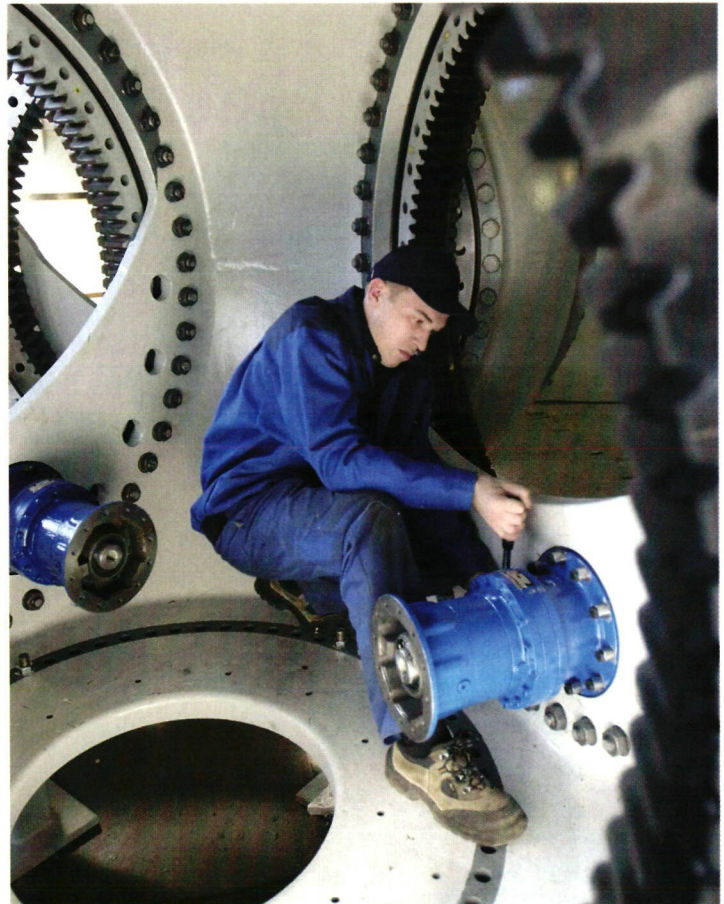
Pörssisähkön hinnan lisäksi tuulivoiman tuotanto laskee välillisesti päästöoikeuksien hintaa vähentäessään hiilidioksidipäästöjä. Siitä hyötty koko päästökaupasektori. Saksalaisessa tutkimuksessa takuuhinnan hiilidioksiditon hintaa laskeva vaikutus oli noin 15 prosenttia eli 3 euroa tonnilta.

Tuulivoimalla tuotetaan tällä hetkellä vain 0,2 prosenttia Suomen sähköntarpeesta, kun

↑ Tuulivoima on kääntynyt kuluttajien eduksi.

alan edelläkävijämaassa Tanskassa tuulisähkön osuus on jo 20 prosentin luokkaa. Espanjassa ja Saksassa lähestytään 10 prosentin tasoa. Suomessa tuulivoimaa on pidetty muihin uusiutuviin energialähteisiin, lähinnä vesivoimaan ja bioenergiaan, verrattuna tuotantopotentiaaliltaan marginaalisena ja kalliina energiamuotona eikä sen laajamittaista käyttöä ole edistetty.

↑ Tuulivoiman ympärille on kasvanut huomattavaa teollisuutta.

Feed-in, takuu vai serti?

Terminologia ei ole tällä sektorilla vakiintunut. Sanoilla takuuhintajärjestelmä ja Feed-in-tariffi tai syöttötariffi-termejä käytetään yleensä samasta asiasta, mutta saatetaan tarkoittaa eri asioita. Takuuhintajärjestelmä voi olla sellainen joka takaa tietyn kiinteän hinnantuottajalle useaksi vuodeksi. Toinen vaihtoehto on se, että tuotetulle uusiutuvalla sähkölle maksetaan markkinahinnan päälle lisähinnan.

Suomessa on kehitetty turpeelle oma feed-in-tariffi tai takuuhintajärjestelmänsä. Se ei takaa tiettyä

hintaa, mutta varmistaa turpeen kilpailukyyn kivihiileen nähden. Eri järjestelmät voidaan kohdistaa tietylle sähkön tai lämmön tuotantomenetelmälle, tietylle polttoaineelle tai sen osalle, vaikka metsäpolttoaineille. Järjestelmän laajentaminen biokaasulle on ajankohtainen, mutta tuulivoima ja puukin tulevat vakavaan harkintaan.

Vihreiden sertfikaattien järjestelmään palataan BioEnergian seuraavassa numerossa. Järjestelmä on ollut käytössä muun muassa Ruotsissa jo muutaman vuoden.

Uusiutuvalla tuotannolle kysyntää

EU:ssa on asetettu uudet tavoitteet uusiutuvan energian käytölle. Tavoitteena on vuoteen 2020 mennessä nostaa uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön osuus nykyisestä 15 prosentista 34 prosenttiin sähkön kokonaiskulutuksesta. Komission asettamat maakohtaiset tavoitteet tulevat myöhemmin määriteltäviksi. Suomelle on odotettavissa keskimääräistä korkeampi maakohtainen tavoite, mikä edellyttää kaikkien uusiutuvien energialähteiden tehokasta hyödyntämistä.

Osa Suomen sähköntuotantokapasiteetista on vähitellen poistumassa käytöstä. Samanaikaisesti sähkön kulutus on edelleen kasvussa. Uuden sähköntuotantokapasiteetin on merkittävältä osaltaan oltava päästötöntä tai vähäpäästöistä. Näin päästäisiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteisiin. Kun vielä päästökauppa on nostanut sähkömarkkinahintoja, suomalaisten energiayhtiöiden kiinnostus esimerkiksi tuulivoiman laajamittaista käyttöönottoa kohtaan on kasvanut viime vuosina.

Uusiutuvan energian edistäminen Suomessa

Suomalainen järjestelmä on poikkeus EU:ssa. Uusiutuvan energian sähkön rakentamista on Suomessa tuettu kauppa- ja teollisuusministeriön investointituilla sekä suoralla tuotantotuellella. Investointitukien myöntövaltuudet kaikille energiainvestoinneille ovat olleet luokkaa 30 miljoonaa euroa vuodessa. Siitä tuulivoiman osuus on vaihdellut muutamista miljoonista yli kymmeneen miljoonaan euroon vuodessa, mikä on tuulivoimahankkeina noin 6–30 megawattia vuodessa. Hankekohtaisesti investointituen maksimimäärä on rajattu 4,5 miljoonaan euroon.

Nykyiset investointitukivolyymit ovat riittämättömiä laajamittaiseen edistämiseen. Investointituki soveltuu hyvin kertaluontoisten, pienehköjen teknologiademonstraatioiden tukemiseen. Markkinoiden avaajaksi niistä ei ole.

Artikkeli perustuu VTT:n Hannele Holttiseen ja Esa Peltosen kirjoittamaan tuulivoima-artikkeliin.

Pellettilaitteiden ja asennustyön laatu oikealla uralla

”Kehitystä on tapahtunut merkittävästi”, sanoo Jyrki Kouki. Hän on TTS Tutkimuksen Rajamäen lämpökoe-aseman ”Tulipesän” tutkija. Ensimmäiset puupellettiin liittyvät kokeet tehtiin 1990-luvun loppupuolella. Se oli samoihin aikoihin, kun Suomen ensimmäinen puupellettitehdas käynnistyi Vöyrissä. Pellettipoltin hankittiin Ruotsista.

■ Tage Fredriksson

Kokeissa saatiin esiin nimellistehoja ja hyötysuhteita erilaisilla kattila- ja poltinhdistelmissä. Laitteiden toiminta tutkittiin myös osateholla. Pellettipolttimia kytkettiin myös kaksoispesäkattilaan sekä kiinteän polttoaineen puolelle että öljypuolelle. Öljypolttimen paikalle pellettipoltin soveltui huonosti olemattoman tuhkatilan takia.

Vanhojen kattiloiden ylimenokausi vielä meneillään

Erilaisissa kehittämisprojekteissa Koukilla on ollut mahdollisuus päästä tutustumaan hyvin monenlaisiin pellettilaitteisiin ja etenkin niiden käytön kokemuksiin. Suomessa on nyt vielä meneillään sama tilanne kuin Ruotsissa vuosia sitten. Silloin vanhoille kattiloille haettiin halvat laitteet. Sen seurauksena törmättiin erilaisiin asennuksen ja käytön ongelmiin. Ne johtuivat siitä, että eri komponentit eivät aina sovi yhteen eikä asennus onnis-

↑ Pudotusputki oikeassa kulmassa, polttimessa sulkusyötin ja pinnanvartija niin turvallisesti ja varmasti toimii, toteavat Jyrki Kouki (vasemmalla) ja Kari Vuorio.

tunut.

Samat ongelmat tulevat vaivamaan Suomessakin vielä joitakin vuosia. Suunta on kuitenkin oikea, kun siirrytään kokonaistoimituksiin. Ne saattavat olla hankintakustannuksiltaan sekä asennuskustannuksiltaan halvempia ja toimintavarmempia.

Kaikki kattilat eivät käy

”Polttimen asentaminen vanhaan kattilaan vaatii tiettyjen asioiden huomioimista”, sanoo tutkija Kari Vuorio TTS Tutkimuksesta. Tärkeimpiä ovat oikea mitoitus tehon suhteen ja varmistuminen siitä, että liekillä on tilaa kattilassa ja tuhkatila on riittävä. Toinen tärkeä seikka on, että poltin ja kattila voidaan helposti nuohota. Tilaa kattilan ja polttimen edessä tulee olla riittävästi. Jos

edellä mainitut asiat ovat väärin ja ongelmia syntyy, niin syyllisiä haetaan aina muista osapuolista.

Integroidussa ratkaisussa poltin on valmiiksi tehtaalla sovitettu kattilaan. Se on yleensä kokonaistuloksen kannalta paras ratkaisu. Jos siihen on valmiiksi integroitu polttoaineen siirtojärjestelmä ja automaattinen tuhkanpoisto, niin asennustyö helpottuu. Joissakin tapauksissa vesivaraaja parantaa käytettävyyttä ja lisää valmiutta ottaa käyttöön aurinkokennot kesäajaksi.

”Jos kattila, poltin ja asennustyö kaikki ostetaan erikseen voi ilmetä ongelmia”, korostaa Jyrki Kouki. Kun tähän lisätään vielä pelletin vaihteleva laatu ja erityisesti käyttäjän vähäinen osaaminen, voidaan saada aikaan pettymyksiä. Suurin osa kuluttajista ei ole kiinnostunut

teknisistä asioista eikä omatoimisuudesta – he haluavat alusta lähtien toimivat laitteet.

Pellettitankkia pitää päästä täyttämään

Lähtötilanne on hyvä uutta taloa rakennettaessa. Silloin voi ottaa huomioon kattilahuoneen mitoituksessa tarvittavat tilat poltinhuoltoon ja nuohousta varten. ”Vielä näkee selviä rakennus- ja asennusvirheitä”, sanoo Vuorio. Uusiin isoihin taloihin rakennetaan pienet ja epätarkoituksenmukaiset tilat pellettilämmitysjärjestelmille. Vanhoissa taloissa joudutaan aina sopeutumaan jo rakennettuun.

Varasto kannattaa sijoittaa niin, että pellettialue pääsee lähelle taloa. Silloin välttyään tarpeettoman pitkän letkun käytöltä ja sen tuomilta

haitoilta. Seinästä selvästi irti oleva yhde löytyy 1,5–2 metrin korkeudelta, jolloin automies ylettyy siihen hyvin. Purkupaikan tulisi olla mahdollisimman tasainen.

Pellettivarastoon on päästävä

”Pellettisiilon pitää olla tiivis ja helposti tuuletettavissa. Miehistöluukku pitää mitoittaa oikein jotta siiloon pääsee sisään ja ulos turvallisesti”, korostaa Vuorio. Ennen siiloon menoa se tuuletetaan kunnonlisesti eikä sinne kannata mennä ellei joku jää vartioon siilon ulkopuolelle.

Siiloon saattaa kertyä pölyä, joka olisi poistettava ennen uuden erän tuloa. Siilon rakenteen tulisi olla sellainen, että ruuvi voidaan vaihtaa ilman, että koko varasto on tyhjennettävä pelleteistä. Tämä on mahdollista rakentamalla ruuvin päälle sulkupellit ja ruuvin alle avattava pohja.

Vain suorat ruuvit ovat suositeltavia

Puupellettien siirrossa varastosta polttimelle suora ruuvia on osoittautunut kaikista toimintavarmimmaksi. ”Mutkalle taivutettu ruuvi ei ajan oloon syötä puupellettiä riittävän tasaisesti ja sen takia polttimien saattaa tulla ’mystisiä’ käyttöhäiriöitä”, toteaa Kouki. Pneumaattiset järjestelmät ovat yleisiä esimerkiksi Itävallassa, mutta niistä on toistaiseksi Suomessa vähän kokemusta.

Sulkusyötin estää takatulet

Pudotusputken kulman pitää olla tarpeeksi jyrkkä, muuten putkea pitkin vierivät pelletit tekevät holvin tai pururadan. Jos polttimessa

ei ole sulkusyötintä, tuli voi edetä tätä reittiä.

”Olen nähnyt pari tapausta, jossa näin on käynyt. Kattilahuone on sisältä palanut niin, että sähköjohdotkin on jouduttu uusimaan”, sanoo Kouki. Kyseessä oli selvä asennusvirhe, joka yhdistettynä tietyn tyyppiseen polttimeen on aiheuttanut ongelmia.

Polttimet, joissa on suorat put-

← **Pelletin laatuksymykset ovat pitkään kuuluneet TTS tutkimuksen osaamisalueeseen.**

ket ilman sulkusyötintä ja pinnanvartijajärjestelmää, ovat palamisen hallinnan kannalta ongelmallisia. Tällainen poltin vaatii varmatoimisen syöttöruuvun, jossa syöttö on mahdollisimman tasainen. Käytön ja huollon kannalta hyvät käyttöohjeet ovat tärkeitä.

”Tällä saralla valmistajilla on vielä parannettavaa”, painottaa Kouki. Pellettipolttimille täytyy tehdä perusteellinen vuosihuolto kuten öljypolttimissakin. Lisäksi määrävällein, esimerkiksi kerran viikossa, tehtävä kevyempi pellettipoltin puhdistus poistaa kiusallisia käyntihäiriöitä.

Kaikki palaa – hyvin tai huonosti

Kattiloiden, polttimien ja takkojen käyttökokeiden lisäksi pystytään lämpökoeasemalla testaamaan myös pellettien laatua. Tyypillisiä kokeita ovat myös erilaisten polttoaineiden koepoltot tavallisissa stokeripolttimissa. Tuoreimpia mielenkiintoisia testejä on kauran polttokokeet. Niistä myös on voitu tiedottaa avoimesti, koska kyseessä

on ollut julkisin varoin suoritettu tutkimus.

Testaus seuloo jyvät akanoista

”Tyypillinen asiakas meillä haluaa varmistaa myymänsä laitteen toimivuutta. Tulos on meidän ja asiakkaan välinen asia.” Testausten ansiosta muutamia huonojakin laitteita on jäänyt lanseeraamatta markkinoilla.

Viralliset testit ovat hyvin lyhytaikaisia, mutta TTS tekee jopa viikon kestäviä kokeita, jolloin saattaa paljastua uusia, erilaisia ongelmia. Tämä pätee erityisesti vaikeisiin polttoaineisiin, kuten maatalouden biomassoihin. Tavallisia ovat myös erilaisten laitteiden yhteensopivuustestit.

Testaustoiminta on näin parhaimmillaan osa yritysten tuotekehitystyötä, joka palvelee sekä yrityksiä että loppukäyttäjiä. TTS tutkimuksen tutkija toivovat, että politiikan bioenergiabuumi myös näkyisi tutkimusrahoituksessa.

MONIPUOLISET BIOENERGIARATKAISUT

**Ecomec
brieketointikoneet
oljelle, purulle, muoville ym.
Tuotto 50-350 kg/h**

**Paalinpurkain
pyörö- ja kanttipaaleille
Tuotto jopa 1000 kg/h**

**KSM multistokerit
hakkeelle, pelletille ym.
Tehot 18-360 kW**

**UUTUUS XL-MALLIT
145-360 kW**

KSM-Lämpötekniikka Oy

02-572 780

www.ksm.fi

info@ksm.fi

LAIMET

PS-10, HP-21, HP-25,
HP-35, HP-50
RUUVIHAKKURIT

**VALMISTAMME
RUUVIHAKKUREITA
POLTTO- JA
SELLUHAKE-
TUOTANTOON**

Traktori- tai
dieselmoottorikäyttöiset
haketusyksiköt myös
**HAKE-
URAKOITSIJOILLE!**

LAI MET

**TILAA ESITTEET JA
PYYDÄ TARJOUS!**

Garpintie 130
23800 LAITILA
Puh. 02-858 515
040-5823 269
Fax 02-856 015
Svensk betjäning
02-858 515
www.laimet.com

VTT: Turvedieselin ilmastovaikutukset pienempiä kuin fossiilisen dieselin

Turvedieselin tuotanto voidaan periaatteessa ohjata tuotantoketjuihin, joiden ilmastovaikutukset ovat 10–80 prosenttia pienempiä kuin fossiilisen dieselin.

■ Johanna Kirkinen, Ilkka Savolainen, Sampo Soimakallio, Tuula Mäkinen, Paterson McKeough

Ilmastovaikutukset riippuvat tarkastelun rajoista, lähtötilanteesta, suon pohjan jälkikäytöstä sekä käytetyn sähkön tuotantotavasta.

Biopolttoaineilla 30 prosenttia vähemmän päästöjä

EU, monet sen jäsenmaat sekä eri toimijat ja kansalaisjärjestöt valmistelevat kestävän tuotannon ja käytön kriteeristöjä. Niiden tavoitteena on varmistaa, että markkinoille tuotavat biopolttoaineet pienentävät kasvihuonevaikutusta eivätkä aiheuta ympäristö- tai sosio-ekonomisia ongelmia.

Biopoltto-aineiden kasvihuonevaikutusten kriteerejä on valmisteltu. On esitetty, että pitkällä tähtäimellä niiden päästöjen vähennystavoitteet ovat vähintään 30 prosenttia fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna.

Sähkön tuotantotavalla on merkitystä

VTT:n selvityksen mukaan turvedieselin tuotanto voidaan ohjata tuotantoketjuihin, joiden ilmastovaikutukset ovat 10–80 prosenttia pienempiä kuin fossiilisen dieselin. Turve on tällöin tuotettava sertifioituilla tuotantoketjuilla

metsäojitetuilta soilta tai suopelloilta. Keskeistä on myös ratkaisu siitä, miten vähäpäästöinen sähkö hankitaan.

Turvedieselin kasvihuonevaikutukseen vaikuttavat polttoaineen jalostus, loppukäyttö ja prosessin päästöt (häviöt). Myös prosessissa käytetyn sähkön päästöillä on merkittävä vaikutus. Samoin sähkön hankinnan järjestelyihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kun tarkasteluaika on sata vuotta, fossiilisesta raakaöljystä valmistettua dieseliä pienemmän kasvihuonevaikutuksen aiheuttavat sellaiset turvedieselketjut, joissa turve on tuotettu suopelloilta ja jalostuksessa on käytetty vähäpäästöistä sähköä.

Kun tarkasteluaika pidennetään kolmeensataan vuoteen, turveraaka-aineeseen perustuvien ketjujen asema suhteessa sadan vuoden tarkasteluaikaan paranee verrattuna fossiiliseen dieseliin. Tällöin useat turpeen käyttöön perustuvat ketjut aiheuttavat fossiilista dieseliä pienemmän kasvihuonevaikutuksen. Näin tapahtuu erityisesti, jos turve on tuotettu suopelloilta.

Jos synteettisen dieselin raaka-aineena on suopelloilta uudella turvetuotantomenetelmällä tuotettu turve, kasvihuonevaikutus on 80 prosenttia alhaisempi kuin fossiilisen dieselin, kun tuotantoon käytetään vähäpäästöistä sähköä. Kun otetaan huomioon il-

↑ Metsätalouskäytössä olevat suot kiinnostavat biodieselin puoletapuhujia. Suomen suopintalasta yli puolet on metsäojitettu.

mastonäkökulma, myös metsäojitetuilta soilta tuotetun turpeen jalostus dieseliksi on 10–20 prosenttia edullisempaa kuin fossiilisen dieselin hyödyntäminen. Silloin on myös suon pohjan jälkikäytössä syntynyt biomassa hyödynnettävä ja jalostuksessa käytettävä vähäpäästöistä sähköä.

Suopelloilta lähtee kasvihuonekaasuja

Suopellot ovat voimakkaita kasvihuonekaasupäästöjen lähteitä, minkä vuoksi suopelto turveraaka-aineen lähteenä on edullinen ratkaisu. Metsäojitettu suo on myös kasvihuonekaasujen lähde, muttei niin voimakas kuin suopelto.

Turve uusiutuu hitaasti luonnontilaisilla soilla – vuosituhannen mittakaavassa. Soiden pohjaa

lähellä oleva turve voi olla useita tuhansia vuosia vanhaa. Metsäojitetuilla ja viljellyillä suoalueilla, joissa vedenpinta on laskenut ojituksen johdosta, ei enää tapahdu turpeen uusiutumista. Sen sijaan turve vähitellen hajoaa, mikä tapahtuu suopelloilla varsin nopeasti.

Suopeltojen hyödyntäminen on kasvihuonevaikutuksen suhteen melko edullista, koska suopellot hajoavat kuitenkin parissa sadassa vuodessa vapauttaen sisältämänsä hiilen hiilidioksidina ilmaan. Lisäksi suopellot ovat merkittäviä N₂O-päästöjen lähteitä.

Uudet teknologiset parannukset turpeen tuotantoon vähentävät ilmastovaikutusta. Uusi turpeen tuotantomenetelmä vähentää kokonaiskasvihuonevaikutusta, kun sitä verrataan perinteiseen

jyrsinturvetuotantomenetelmään. Menetelmässä on kerrallaan suota avattuna paljon vähemmän kuin tavanomaisessa menetelmässä, minkä vuoksi päästöt jäävät pienemmäksi. Tuotantoalue saadaan myös nopeammin jälkikäytön piiriin. Turpeen tuotantovaihe muodostaa kuitenkin vain osan tuotanto- ja käyttöketjun kokonaispäästöistä.

Biomassan tuotanto jälkikäyttömuotona vähentää vaikutusta

Turpeen hyödyntämisen jälkeen energiaturpeen tuotantoalueella voidaan aloittaa biomassan tuotanto. Suopohjien jälkikäytöllä saadaan lisää maa-alaa bioenergian tuotantoon. Jos kasvihuonevaikutusta lasketaan maa-alaperusteisesti, saadaan jälkikäytön tuottamaa biomassaa hyväksikäyttäen keskimääräinen kasvihuonevaikutus jonkin verran pienemmäksi.

Laskelmissa on karkeasti oletettu, että koko jälkikäyttöalueella tuotettu biomassaa käytetään synteettisen dieselin raaka-aineeksi. Ruokohelven viljely on metsitystä hieman ilmastoystävällisempi vaihtoehto suon pohjan jälkikäyttöön. Integroitu dieselin tuotanto, esimerkiksi metsäteollisuuden laitokseen, on ilmastonäkökulmasta edullisempi kuin erillinen tuotanto.

Hiilidioksidin talteenotto osaksi prosessia mahdollista

Myös hiilidioksidin talteenoton sisällyttäminen tuotantoprosessiin vähentää dieselin tuotanto- ja hyödyntämisketjujen kasvihuonevaikutusta. Synteettisen dieselin tuotantoprosessissa erotetaan hiilidioksidia, joka ilmaan päättämisen sijasta voidaan puristaa kokoon ja kuljettaa hiilidioksidin

varastointiin sopivaan geologiseen muodostumaan.

VTT:n tutkimuksessa arvioitiin useiden turpeen hyödyntämiseen perustuvien synteettisen dieselin

tuotantoketjujen kasvihuonevaikutusta elinkaarimielessä. Tarkastellut tilanteet ovat luonteeltaan laskentavaihtoehtoja, joiden realistisuutta ei ole työssä arvioitu.

Tarkasteluissa tulee huomata, että yhteen ketjuun on yhdistetty eri päästövähennyskeinoja.

Kirjoittajat ovat VTT:n tutkijoita.

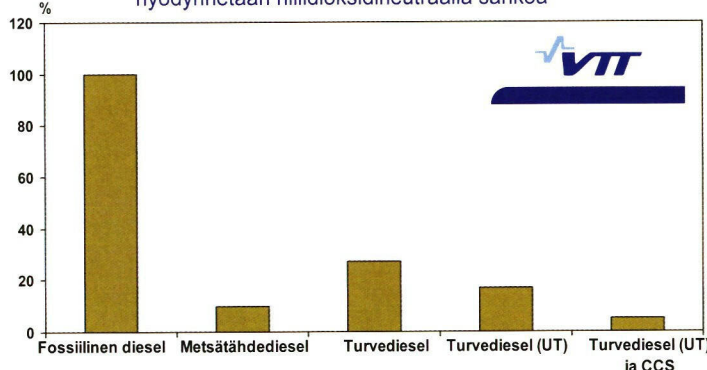
Marginaalisähkö vai vähäpäästöinen sähkö

VTT:n tutkimuksessa laskettiin elinkaaritarkastelua käyttäen useiden turvedieselin tuotantoketjujen kasvihuonevaikutuksia Suomen olosuhteissa.

Tässä tutkimuksessa arvioitiin jalostuksessa käytetyn sähkön päästöjä sekä tyyppillisen nykyisen marginaalisähkön että vähäpäästöisen sähkön mukaan, jotta sähkön tuotannon päästöjen merkitys tulisi selvästi tuloksissa esille. Marginaalisähkö tarkoittaa sähköntuotantoa, joka tulee lisätä, jos sähkönkulutusta lisätään.

Normaalisti uudessa sähköä kuluttavassa toiminnassa käytettävä sähkö arvioidaan elinkaaritarkasteluissa marginaalisähköksi, mutta tietyissä erikoistapauksissa myös marginaalisähköstä poikkeava vähäpäästöinen sähkö voi tulla kyseeseen. Sähkön arvottaminen vähäpäästöiseksi sähköksi vaatisi sen, että tarkasteltavan prosessin voitaisiin objektiivisesti osoittaa lisäävän kyseisen vähäpäästöisen sähkön tuotantoa niin, ettei sitä tapahtuisi ilman prosessin toteuttamista. Käytännössä tämän todentaminen voi osoittautua mutkikkaaksi.

Polttoainevaihtoehtojen suhteellinen kasvihuonevaikutus 300 vuoden ajanjaksolla, kun turve tuotetaan suopelloilta ja polttoainetuotannossa hyödynnetään hiilidioksidineutraalia sähköä

Sadan ja kolmensadan vuoden aikajänne

Kasvihuonevaikutuksen aikajänneksi on valittu sata ja kolmesataa vuotta, kun vertaillaan eri dieselketjuja. Sadan vuoden aikaväli on tärkeämpi ilmastomuutoksen hillinnän tavoitteiden saavuttamiseksi, koska ilmakehän pitoisuuksien nousu ja siitä seuraava säteilypakotteen kasvu tulee pysäyttää lähivuosikymmeninä. Näin on tehtävä, jos halutaan rajoittaa maapallon keskilämpötilan nousu tiukkaan tavoitteeseen kuten EU:n ehdottamaan kahteen asteeseen. Lisäksi 300 vuoden aikavälillä epävarmuus kasvaa ja oletuksien realistisuus 300 vuoden kuluessa on hyvin epävarmaa.

Kun pohditaan uusia liiketoimintamalleja turpeen hyödyntämiseksi, olisi tärkeää ottaa huomioon, mistä ja miten turve on tuotettu. Lisäksi on huomioitava, miten alue tulisi jälkikäsitellä ja miten sitä voisi ekologisesti ja taloudellisesti hyödyntää.

← Lyhenne UT tarkoittaa uutta turvetuotantomenetelmää ja CCS hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia.

Lataa video internetistä!

150E

- Nopea, kevyt ja edullinen pieniläpimittaisen energiapuun kaato- ja kuormauskoura.
- Helppo asentaa, ei vaadi sähköä eikä lisähydrauliikkaa.
- Sovittesarjat mm. FR7, FR10.
- Patentoitu.
- Myynti suoraan valmistajalta tai Valtran traktorimyyjien kautta.

280E

Keräävä monikäyttökoura ammattimaiseen pienpuun korjuuseen.

Kysy lisätietoja!

NISULA

Nisula Forest Oy

Korjaamokuja 3
35600 Halli

Puh. 03 - 381 4100

Fax. 03 - 381 4120

toimisto@nisulaforest.com

www.nisulaforest.com

Katso myös muita tuotteitamme internetistä!

Pellettiratkaisut ovat saaneet jalansijaa markkinoilla

Pelletin kilpailukyky on nyt selvästi parempi kuin viisi vuotta sitten. Pelletin hintakehitys on ollut myös huomattavasti vakaampaa ja ennustettavampaa kuin öljyn hintakehitys.

■ Reine Piippo

Energioiden hintakehitystä tulevaisuudessa ei tiedetä, mutta uusiutuvan energian kilpailukyky tulee väistämättä paranemaan. Uudisrakentajat ovat tämän jo ymmärtäneetkin, sillä pellettilämmitys on markkinatutkimuksien mukaan uudisrakentamisessa jo suosittumpaa kuin öljylämmitys.

Pellettiä Suomesta Eurooppaan

Suomessa pellettiä tuotetaan jo lähes kahdessakymmenessä pelletitehtaassa ja uusia tehtaita suunnitellaan eri paikkakunnille. Pelletin tuotanto on vuonna 2007 noin 500 000 tonnia ja siitä viedään ulkomaille 400 000 tonnia. Tuotannon on määrä kasvaa vuoteen 2009 mennessä 700 000 tonniin. Euroopassa on 4 miljoonan tonnin pellettimarkkinat vuodessa.

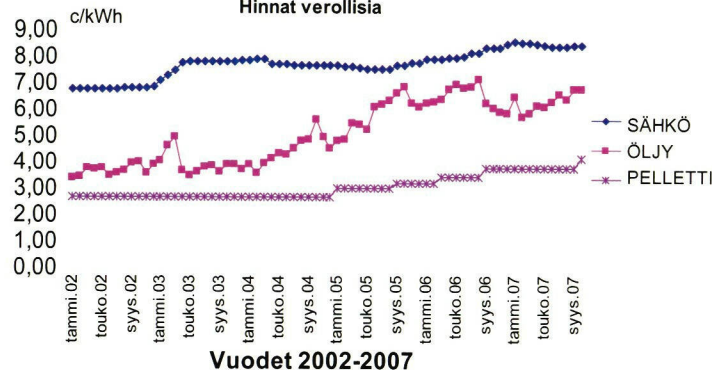
Kauppa- ja teollisuusministeriön asettama työryhmä on ehdottanut "Uusiutuvan energian edistämishjelma 2003–2006" -raportissaan pienkäytön osalle tai pienkäyttöön soveltuvien uusiutuvien energialähteiden lisäämiseksi vuoteen 2010 mennessä konkreettisia käytön lisäystavoitteita: Bioenergian käytön lisäystavoite on 6,40 terawattituntia. Luku sisältää myös hakkeen ja pilkkeen. Puupelletin osalta käyttötavoite vuoteen 2010 olisi Suomessa noin 1,1 terawatti-

↑ Käyttövalmiita pellettiratkaisuja löytyy jo markkinoilta. Kuvassa PP Hot Oy:n pellettilämpökotit hallirakennuksen vieressä.

Energian hintakehitys 2002–2007

Pienkiinteistöissä
Hinnat verollisia

Lähteet: Öljy- ja kaasualan keskusliitto, Energiamarkkinavirasto, Vapo Oy

↑ Energian hintakehitys Suomessa 2002–2007.

tuntia eli 230 000 tonnia. Kun käyttö vuonna 2007 on noin 0,48 terawattituntia eli 100 000 tonnia, niin tavoite tarkoittaisi nykyisen tason yli kaksinkertaistamista.

Energiaverotuksella on ollut todella merkittävä vaikutus pien-

kiinteistöjen vauhdikkaassa siirtymisessä uusiutuvaan energiaan esimerkiksi Ruotsissa. Pellettilämmittäjiä onkin naapurissamme jo yli 120 000, kun meillä Suomessa vain noin 10 000.

Suurkiinteistön lämmityksessä pelletti yleistyy

Pelletti lämmittää jo kymmenissä pellettilämpöä nauttivissa alue- ja kaukolämpölaitoksissa, suurkiinteistöissä ja teollisuuden prosesseissa ympäri Suomen. Niitä on esimerkiksi Vehmersalmi, Forssa, Pyhtää, Kuivaniemi, Kuhmoinen, Tammela, Nousiainen, Tarvaala, Sukeva ja Valamo – kaikissa pellettilämpö on jo tätä päivää.

Nousiainen kunta on päättänyt tuottaa pääosan kaukolämmöstään pelleteillä. Kilpailutus osoitti, että pelletti oli hyvin realistinen vaihtoehto. Pelletin hinta on selvästi öljyä edullisempaa. 500 kilowatin peruskuorma tuotetaan pelletillä. Vain huippukuormissa on öljy apuna. Nousiainen kunta on mukana myös energia- ja ilmastositomuksessa, jolla tehostetaan energiankäyttöä.

Vehmersalmella Kuopion kaupunki on solminut lämmöntoimitussopimuksen kymmeneksi vuodeksi Vapo Oy:n kanssa. Sopimus astuu voimaan elokuussa. Lämmöntoimittajan lämpökeskuksessa on 1 megawatin pellettiä käyttävä kattila ja varavoimana 1,5 megawatin öljykattila. Kaupunki katsoo, että järjestely tuo vakautta energiahuoltoon ja maltillisen hintakehityksen. Puupelletin ympäristöystävällisyyttä ei ole unohdettu.

Forssassa on käytössä Suomen suurin pellettiä polttoaineena käytävä laitos, 10 megawattia. Laitosta käytetään Forssan Kiimassuon kaukolämpövoimalan huippukuormitukseen. Kaukolämpövoimalat ovatkin yksi suuri ja vielä käyttämätön pellettienergia kohde. Suomessa on noin 150 erillistä kaukolämpöverkkoa.

Pienemmistä kohteista ovat esimerkiksi muun muassa Kuhmoisten kunnan koulukeskus 500 kilowatin pellettilämpö vaihtoehdolla, jolla tuotetaan vuosittain

noin 2000 megawattituntia lämpöä. Koulukeskuksessa on lähes 300 oppilasta ala- ja yläasteella sekä lukiossa. Lämmitettävää alaa on noin 28 000 kuutiometriä.

Pelletillä ulkoistaminen on helppoa

Pellettilämmön toimittajia löytyy muutamia ja lisää tarjontaa on tulossa. PP Hot Oy:n toimitusjohtaja Ora Niini ihmettelee, mikseivät kunnat ole tarttuneet hanakammin pellettilämpöön: "Kunnat voisivat säästää vuosituloilla kymmeniä tai jopa satoja tuhansia euroja ilman omia investointeja siirtymällä pellettilämpöön eli ulkoistamalla lämmityksen kauko- ja aluelämmössä sekä suurissa kiinteistöissään." Samalla kunnan ympäristöystävällinen imago vahvistuisi.

Kangasalan seurakunnan toimitinta- ja vapaa-aikakeskus Suinulassa on päätymässä PP Hot Oy:n pellettilämpöön. Pelletti lämmittää Suinulassa 140 kilowattitunnin teholla ja tuottaa vuodessa noin 300 megawattituntia lämpöä. Varalämmönlähteenä on öljy.

Pellettilämpöä tarjoavien yritysten lämmöntoimitussopimuksien pituudet vaihtelevat 5–15 vuoteen. Lämmön hinta on sidottu kilpailuvaan energiaan – sitä selvästi edullisemmaksi. Pellettilämmön toimittaja vastaa lämpökeskuksen investoinnista, polttoainehuollosta, laitosten ylläpidosta ja tarvittaessa käytöstä.

Pellettienergia on ilmastopolitiikan työväline

Lämmityspuolella saavutettaisiin siis välittömästi merkittäviä päästövähennyksiä kannustamalla tehokkaammin uusiutuvan energian käyttöön. Lämmitystekniikka on jo olemassa, ja useita vaihtoehtoja kiinteistöjen lämmitykseen löytyy. Verotus olisi kaikkein tehokkain keino ohjata lämmittäjiä siirtymään fossiilisista polttoaineista ympäristön kannalta parempiin

ratkaisuihin. Myös suoralla investointituella voidaan vaikuttaa uusiutuvan energian käytön lisääntymiseen, mutta Suomessa tuki on ollut suhteellisen vähämerkityksellistä.

Suomeen tarvitaan myös enemmän osaavia yrityksiä, jotka tarjoavat asiakkailleen valmiita pellettivarastosta polttimelle saakka ulottuvia pellettilämmityskokonaisuuksia avaimet käteen periaatteella niin saneeraus- kuin uudisrakennuskohteisiin. Suomen pellettienergiayhdistys onkin aloittanut yhdessä aikuisoppilaitosten kanssa pellettilämmitysjärjestelmän asentamisen sertifiointikoulutukset LVI-alan toimijoille yhdessä aikuisoppilaitosten kanssa.

Tietoa kuluttajille ja rakentamisen ammattilaisille

Kuluttajille pellettilämmitystä on tehty tutuksi pelletti-info-illoin sekä pellettilämpöpäivien eri puolilla Suomea. Pellettienergiayhdistys on kerännyt myös kattavan referenssiluettelon erilaisista pellettilämmityskohteista ympäri Suomen. Yhdistys yllä pitää myös pellettilämmittämiseen liittyvää puhelinpalvelua. Pelletti puhelin palvelee ja neuvoo pellettilämmityksestä kiinnostuneita. Tarvittaessa välitetään tarjouspyyntöjä pellettilämmitysjärjestelmistä alan toimijoille.

Tiedon puute pellettilämmitykseen liittyvissä asioissa vaivaa myös muita toimijoita, kuten palo- ja rakennustarkastajia sekä suunnittelijoita ja arkkitehtejä. Talotehtaatkin tulisi saada tarjoamaan pellettilämmitysmahdollisuutta tuotteisiinsa yhtä innokkaasti kuin esimerkiksi sähkölämmitysvaihtoehtoa. Suomen pellettienergiayhdistys on aloittanut yhteistyön talotehtaiden kanssa muun muassa liittyen talopakettien tilavarauksiin pellettilämmitykselle.

Kirjoittaja on Suomen pellettienergiayhdistyksen toiminnanjohtaja.

TULOSTEKNIikka

Lämpölaitokset

Energiaa luonnon ehdoilla.

www.tulostekniikka.com

LÄMPÖ OMISSA KÄSISSÄ

Ympäristöystävälliset ja turvalliset ST Biotuotteet hyödyntävät kotimaista energiaa tehokkaasti ja vaivattomasti

LÄMPÖKONTIT

Säätötuli-lämpökontit mahdollistavat helpon tavan toteuttaa kiinteistön biolämmityksen. Käyttövalmiina kokonaisuuksina toimitettavista konteista asiakkaalle jää ainoastaan kanaalien ja sähkösyötön liittäminen. Lämpökontit toteutetaan asiakkaiden tarpeiden mukaan ja toimitetaan perille lämpö- ja paloeristettynä. Lämpökontit soveltuvat hyvin maatilojen ja yritysten suurten tilojen lämmitykseen sekä lämpöyrittäjille kontin siirrettävyyden vuoksi. Lämpökontti luokitellaan koneinvestoinniksi.

LÄMPÖKONTTIMALLISTO:

- Junior 50-150 kW
- Maxi 200-400 kW
- Jumbo 200-500 kW
- Multijumbo 500-1500 kW

ST BioCONT JUNIOR

MEILTÄ LÖYTYY MYÖS PIIPUT JA KANAALIT - KYSY TARJOUSTA!

Säätötuli

BIOPOLTINJÄRJESTELMÄT

Säätötuli Oy

Keskustie 30, 61850 Kauhajoki, Puh 020 729 9300

www.saatotuli.fi, info@saatotuli.fi

Pelletti keskuslämmitysratkaisuna auringolla vahvistettuna

Espoolainen Timo Vitikainen vaihtoi pari vuotta sitten öljystä pellettiin. Kattilahuoneesta löytyy Viessmann Oy:n maahantuoma Vitolic300-pellettilämmitysjärjestelmä.

Omakotitalossa on lämmitettävää 250 neliötä. Aikaisemmin öljyä kului vuodessa 3 000 litraa. Pellettiä on kulunut vuodessa 5 tonnia. Nyt järjestelmässä on ollut mukana myös aurinkokeräin noin vuoden, ja siten pelletin kulutus on laskenut 4 tonniin vuodessa.

Integroitu pelletti-aurinkolämpö -ratkaisu

"Noin viiden neliönmetrin aurinkokeräin on myös Viessmann Oy:ltä. Kolmensadan litran Vitecell-käyttövesivaraajassa oli valmius aurinkokeräimelle, joten päätin hankkia senkin. Varaajan tilavuus on 300 litraa", Vitikainen kertoo. "Kun aurinko paistaa tarpeeksi, automaattikka ottaa keräimen mukaan

käyttövettä lämmittämään. Maaliskuussakin aurinkoenergia riitti pitämään varaajan lämpimänä, jopa pari vuorokautta aurinkoisina päivinä", Vitikainen jatkaa.

Vitolic300-pellettikattilan nimel-

listeho on 21 kilowattia, mutta tässä kohteessa se on säädetty toimimaan 15 kilowatin teholla. Laite on helposti säädettävissä.

Käyttökuluissa tonnin säästö ensimmäisenä vuonna

Timo Vitikainen halusi vaihtaa öljylämmityksen uusiutuvaan energiaan. Maalämpö oli toinen vaihtoehto pelletin ohella. "Talo on vanha ja kovilla pakkasilla patteriverkoston veden on oltava aika lämmintä, joten ajattelin, että maalämmössä sen tarvitsema sähkön osuus kasvaisi tässä kohteessa ja päädyin pellettilämmitykseen", Vitikainen mieltii. "Ensimmäisenä vuonna säästöä tu-

li polttoainekuluissa noin 1000 euroa", hän jatkaa.

Kiinnostus lähialueella kovaa

Keravalainen asennusyritys teki laitteiston asennuksen pilottityönään ja paikallinen rakennusyritys teki remontin yhteydessä pellettivaraston, johon mahtuu 6 tonnia pellettiä. "Oikeiden säätöjen löytäminen kesti alussa jonkin aikaa, mutta se oli ymmärrettävää, koska kyseessä oli liikkeen ensimmäinen Vitolic300-laitteen asennus", Vitikainen muistelee.

Vitikainen huoltaa laitetta 600 käyttötunnin välein eli käytännössä 2–3 kertaa vuodessa. Huolto- ja puhdistustyö vie aikaa puolisen tuntia. Tuhkaa oli kertynyt edellisellä lämmityskautena 20–30 litraa.

"Kiinnostus pellettilämmitykseen on ollut kova lähiseudun rintamamiestaloissa", Vitikainen kertoo.

Automaattinen pellettitakka lämmittää koko talon

Regina Sandberg ja Tommy Strandström Pohjankurussa hankkivat 120-neliöisen suoräsäkölämmitteisen talonsa lämmönlähteeksi pellettitakan. Finn-Flame Oy:n maahantuoma Lincar Birikkina 156P -takka asennettiin eteiseen kaminan tilalle.

"Olemme molemmat päivisin töissä. Nyht ei töistä tullessa enää tarvitse ryhtyä lämmitys puuhiin, sillä takan voi jättää toimintaan myös kotoa poissa ollessaan. On tämä paljon mukavampaa ja helpompaa kuin kaminan lämmittäminen", Tommy toteaa.

Pakkaskaudella täyttö kerran päivässä

Takassa on 15 kilon pellettivarasto, jota perhe täytti pakkaskaudella kerran vuorokaudessa. Takka puhalttaa lämmön huoneistoon. Sen sisällä on puhallin, joka puhalttaa lämmön takkaluokun yläpuolelta huoneisiin. Ohjauspaneelista voidaan säätää haluttu huonelämpötila. Termostaatti valvoo huonelämpötilaa. Takan voi myös

ajastaa syttymään ja sammumaan päivittäin tai viikoittain minuutin tarkkuudella. Sähköä takka kuluttaa noin 50 wattia tunnissa ja tarvitsee toimiakseen tavallista verkovirtaa.

Lämmönjakelu toimimaan

Strandström kertoo, että pellettiä kului talven aikana tonni. "Vaikka takka on eteisessä, lämpö siirtyy puhaltimella yllättävän hyvin muihin huoneisiin", Strandström jatkaa. "Sähköpatterit ovat olleet apuna vain vähän takahuoneissa." Taloon rakennetaan yläkerta ja takan lämpö tullaan johtamaan sinne kanavistoa pitkin. Takan tehoalue on 2–5,5 kilowattia, ja se riittää lämmittämään noin 90 neliötä.

Regina Sandberg on tyytyväinen takan pintalämpötilaan, sillä se ei nouse korkeaksi takan lasiluukku lukuun ottamatta, eikä lasten kanssa ole tarvinnut olla varuillaan kuumien pintojen kanssa. Myös takan hiljaiseen ääneen perhe on tyytyväinen.

Tuhkat imuroidaan kerran viikossa

Tuhkat imuroidaan kerran viikossa

Takan puhdistamista varten perheellä on teollisuusimuri. Puhdistus on viikoittainen rutiini. Kerran talvessa takka on avattu ja puhdistettu perin pohjin. "Tuhkaa syntyy yllättävän vähän. Puhdistan takan

tuhkasta kerran viikossa", Strandberg kertoo.

Sähkönkulutus on perheen mukaan laskenut selvästi, mutta tarkkaa tietoa säästöistä ei vielä ole. Talossa on kulunut sähköä aikaisemmin noin 10 000–14 000 kilowattituntia vuodesta riippuen.

P & R

Turveurakoitsijat ovat paikallisia yrittäjiä.

TURVERUUKKI

Teknologiantie 12, 90570 Oulu
Vaihde 044 551 5700, telefax (08) 551 5520
E-mail: turve@turveruukki.fi

LÄMPÖKESKUKSET KATTILAT 20–8 000 kW

- ❖ Polttoaineet hake, puru, kutterinpuru, kuori, pelletti, briketti, palaturve
- ❖ Kosteus 0–65 %, palakoko max 400 mm
- ❖ Laitteiston käyttövarmuuden ja puhtaan kaasutuspolton (pölypäästö n. 10 mg/MJ) ansiosta LAKA Y-kattilalla on vain yksi huoltopysäytys vuodessa
- ❖ Hyötysuhde yli 90 %, säätöalue 5–125 %

www.laka.fi

LAATUKATTILA OY

Vihiojantie 10, 33800 Tampere

Puh. 03 214 1411

Fax. 03 212 1528

Olemme valjastaneet tehokäyttöön uudet KETO-harvesterit

- Uuden sukupolven kaatopää (pat.hak.)
- Uusi avoin rakenne

- vaimentaa iskuja
- lisää nosturin ikää
- parantaa näkyvyyttä
- helpottaa huoltoa

- Uusi uiva telasto
- mutkatonta menoa
- vähemmän pintavaurioita

- Tehokas sahaus
- Tarkka mittaus
- Kohtuullinen tehontarve

• Lisää tuottavuutta!

*Kehitystyötä
tuhansien
harvestereiden
tuomalla
kokemuksella.*

Kysy lisää kokonaistaloudellisista korjuukoneista – pienistä ja suurista.

Kristiinankaupunki • (06) 220 4100 • www.kone-ketonen.fi

Kone-Ketonen Oy

Integroidut kattilat

Merkki ja malli 1)=kaksoispesäkattila 2)=stokerikattila 3)=kääntöspalokattila	Välikorustein (sis. alv) euroa	Hinta 1.6.2007	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhjänä, kg	Vesitila, dm ³	Huollon vaatima tila edestä/ylhäältä, cm	Polttoaineen automaattinen puhdistus, K=kyllä E=ei	Automaattinen nuohous, K=kyllä E=ei M=manuaalinen	Testattu, K=kyllä E=ei, kuka	Takuuaika, kk
Arterm Oy, Pellettijärjestelmät Heidi Wickstrand (014) 4263 150, 040 582 08690, markk. Katja Kuusimäki 014 4263 151, Uuraistentie 1, 41301 Saarijärvi, (014) 426 300, etunimi.sukunimi@arterm.fi, www.arterm.fi											
Biomatic+ 20	5 551	Suomi	8–20	245	140	100 / 50	E	E	K / SP		24
Biomatic+ 30	6 789	Suomi	12–30	330	142	100 / 50	E	E	K / VTT		24
Biomatic+ 50	7 771	Suomi	25–50	452	115	100 / 50	E	E	K / SP		24
Frisnet Oy, Jouni Grönlund, Karvaamokuja 3 A, 00380 Helsinki, 020 155 7440, 050 313 0982, frisnet@frisnet.fi, www.frisnet.fi											
HERZ Pelletstar											
10 kW	8 860	Itävalta	2,9–12,1	261	55	75 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
20 kW	9 370	Itävalta	5,3–20,0	310	76	75 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
30 kW	9 890	Itävalta	6,4–31,6	310	76	75 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
45 kW	12 950	Itävalta	11,8–47,0	518	178	75 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
60 kW	Kysy tarj.	Itävalta	11,8–62,5	518	178	75 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
HERZ-Ruuvikulj.	alk 1 200	Saatavissa myös pneumaattisella pelletin siirrolla ja käsitäyttöisellä viikkovarastolla.									
HERZ Firematic	Pelletti/Hake										
20 kW	13 500	Itävalta	7,4–25,0	517	80	70 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
35 kW	14 200	Itävalta	7,4–34,4	517	80	70 / 50	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
HERZ Firematic	Pelletti/Hake										
50 kW standard	17 100	Itävalta	15,0–50,0	735	133	120 / 100	K	1/2-autom.	K	BLT/ Wieselburg	24
90 kW standard	20 400	Itävalta	27,0–90,0	1085	215	120 / 100	K	1/2-autom.	K	BLT/ Wieselburg	24
150 kW standard	27 300	Itävalta	45,0–150,0	1390	350	120 / 100	K	1/2-autom.	K	BLT/ Wieselburg	24
HERZ-Ruuvikulj.	alk 1 400										
HERZ BioMatic	Pelletti/Hake										
220 kW	Kysy tarj.	Itävalta	54,0–220	2600	500	85 / 80	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
250 kW	Kysy tarj.	Itävalta	54,0–250	2600	500	85 / 80	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
300 kW	Kysy tarj.	Itävalta	79,0–300	2900	720	100 / 80	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
350 kW	Kysy tarj.	Itävalta	79,0–350	2900	720	100 / 80	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
400 kW	Kysy tarj.	Itävalta	79,0–400	3500	940	100 / 80	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
500 kW	Kysy tarj.	Itävalta	79,0–500	3500	940	100 / 80	K	K	K	BLT/ Wieselburg	24
Green Energy Life Oy, Jyrki Lassila, Asematie 11, 86400 Vihanti, etunimi.sukunimi@greenenergy.fi, www.greenenergy.fi											
Tulimax PEL20	3 200	Suomi	20	300	180 litraa		E	E			24
Termax Pellet 25 Cr	3 300	Suomi	25	250	190 litraa		E	E			24
Ponast KP 21E	5 300	Tsekki	25	270	70 litraa		K	K			24
HT Enerco Oy, Hallitie 7, 42800 Haapamäki, 010 774 5000, enerco@htlaser.fi, www.htlaser.fi											
Tulimax PEL20	5 640	Suomi	10–25	330	180	800/500–800	E	K	K, TTY, OTY		24
JPK-tuote Oy, Miko Schmidt, 050 3419556, PL 196, 80101 JOENSUU, (013) 221572, jari.muona@jpk-tuote.fi; miko@jpk-tuote.fi, www.jpk-tuote.fi											
Winhager BioWin		Itävalta	4,9–25,9	250	53	100	K	K	K TTS tutkimus		24
											+ 300 + aurinko
Kardonar, Patrik Mattsson, 040 707 1214, Österbyntie 4, 10620 Tammisaari, 040 7071 214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com											
Biotech Top Light	9 470	Itävalta	2,4–9,2	245	25	70/40	K	K	K, TÜV		24/60
Biotech Top Light M	10 480	Itävalta	4,3–14,9	330	60	70/40	K	K	K, TÜV		24/60
Biotech PZ25RL	11 200	Itävalta	6,0–25	370	80	70/40	K	K	K, TÜV		24/60
Biotech PZ35RL	12 700	Itävalta	8,3–35	430	120	70/40	K	K	K, TÜV		24/60
Biotech PZ100RL	24 400	Itävalta	30–99	950	250	70/40	K	K	K, TÜV		24/60
Mepu Oy, Mynämäentie 59, 21900 Yläne, (02) 2754 444, (02) 2563 361, mepu@mepu.com, www.mepu.com											
Mepu-300		Suomi		4 500	huom! lämminilmakehitin						
Mepu-500		Suomi		5 000	huom! lämminilmakehitin						
Pellettiipiiri, Juha Juuti, 044 2592 443, Jari Pekkinen, 044 2592 445, juha.juuti@pellettiipiiri.fi; jari.pekkinen@pellettiipiiri.fi www.pellettiipiiri.fi											
PS-20 Pellettikattila	3 660	Suomi	20	360	0,2	60/ 120	E	E	Laka		24
PS-40 Pellettikattila	4 600	Suomi	40	400	0,24	60/120	E	E	Laka		24
Suomen Pellettilämmitys Oy, Asko Ali-Marttila, Hannes Tuohiniitty, PL 97, 33101 Tampere, (03) 214 8000, 040 822 8000, 040 842 8000 (03) 214 8888, etunimi@spell.fi, www.spell.fi											
Pellettilämpö X20	3 180	Suomi	20	300	180						24
Pellettilämpö X30	3 580	Suomi	30	360	220						24
Pellettilämpö X50	3 900	Suomi	50	480	260						24
Arterm Biomatic	3 757	Suomi	20	245	104						24

Integroidut kattilat

Merkki ja malli 1)=kaksoispesäkattila 2)=stokerikattila 3)=kääntöpelokattila	Vakiovarustein (sis. alv) euroa	Hinta 1.6.2007	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Paino tyhjänä, kg	Vesitila, dm³	Huollon vaatima tila edestä/ylihäätä, cm	Polttoaineen automaattinen puhdistus, K=kyllä E=ei	Automaattinen ruuhous, K=kyllä E=ei M=manuaalinen	Testattu, K=kyllä E=ei, kuka	Takuu aika, kk

Janfire Integral -kattilapoltin yhdist.

(ei ruuvia)	5 633	Ruotsi		295	150			Lisävaruste		24
Termax 25Cr	3 190	Suomi	Max 25	250	190					24

Oy Termocal Ab Termax, Riihimiehentie 5, 01720 Vantaa, (09) 507 4235, termocal@termocal.fi, www.termocal.fi

Termax Pellet 25 Cr	3390	Suomi	10-25	250	190	1 m/1 m	E	K		24

Tulipiippu AY, Sorrintie 28, 34260 Terälahti, (03) 378 4183, tulipiippu@tulipiippu.com, www.tulipiippu.com

Ling 25	alk. 6 000	Tseki	2,7-22	85	80, 60, 60			ei	ei	ÅFAB Lidköping /EN-303-5	12
Ling 50	alk. 7 000	Tseki	10-42	128	80, 60, 60			ei	ei	ÅFAB Lidköping /EN-303-5	12
LING=kattila-poltin-siilo, polttaa pellettiä ja kauraa, liitetään aina varaajaan (300-800 litraa)										Lamda-ohjaus ja poltin hinnassa	

Pellettipolttimet

Merkki ja malli	Hinta vakiovarustein 1.6.2007 (sis. alv) euroa	Poltin tehoalue, kW (min-max)	Poltin tyyppi: 1=alta syötettävä, 2=puikkipoltin 3=ylihäätä pudotettava	Poltinaukon läpimitta, cm	Ulkomitat, cm leveys x syvyys x korkeus sis. polttinosan	Tyhyäpaine, kg	Poltilan syvyysvaatimus, mm	Varusteet X=vakio L=lisävaruste	Palamisilmansäätö: M=mek. A=autom., esim. taajuusmuutin	Aut. vesisäätöjärjestelmä *sakkuvarmistus	Turvallisuusjärjestelmä: S=sulkusyötin, M=muu	Automaattinen sytytys	Valmistusmaa	Takuu aika, kk

Agrimarket, Hankkija-Maatalous Oy/Maatalouskauppa, Peltokuumolantie 4, 05800 HYVINKÄÄ, www.agrimarket.fi

BioLine 20	2702	12-20	1	175	210*636*389	25	340	A	E	S	X	Ruotsi	24
BioLine 25	3206	14-25	1	175	210*636*389	25	340	A	E	S	X	Ruotsi	24
BioLine 30-50	4977	30-50	1	250	430*720*?	50	500	A	E	S	X	Ruotsi	24

Isommat polttimet aina katsottava erikseen 60-300 kW

Arterm Oy, PL 59, 43101 Saarijärvi, (014) 426 300, (014) 422 203, arterm@arterm.fi, www.arterm.fi

Axon	1 708	10-20	2	156	24x50,5x24	12	200	M	-	x	x	Ruotsi	24
BeQuem 20	2 135	8-20	1	15x16,5	30x67x38	23	340	M	-	X	X	Suomi	24
BeQuem 50	2 989	25-50	1	20x23	35x77x39	40	420	M	-	X	X	Suomi	24
FarmJet 20	3 020	8-20	2	165	35,8x66,2x45,8	32	450	M	-	X	X	Suomi	24
FarmJet 50	3 908	10-50	2	225	45,8x79,5x49,6	54	480	M	-	X	X	Suomi	24

Biofire Oy, Reijo Santala, Nummijärventie 479, 61910 NUMMIJÄRVI, (06) 2332 267, (06) 2332 268, reijo.santala@biofire.fi, www.biofire.fi

Palokärki/Biofire Oy	3 290	2-30	2	180*180	300*635*450	37	350	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	3 890	2-35	2	225*225	300*635*450	45	350	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	4 780	4-45	2	250*250	365*750*480	53	400	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	5 250	4-65	2	280*280	365*750*480	62	450	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	9 890	5-80	2	400*544	0.5*1.2*0.9	283	500	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	10 689	5-120	2	400*544	x500*1.2*1.0	293	650	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	11 049	5-150	2	522*800	x600*800*860	334	720	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	13 211	10-200	2	542*800	x645*942*1.2	602	750	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	18 211	10-300	2	720*935	x810*1.3*1.35	880	900	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	T	20-400	2	850*935	x970*1.2*1.3	1063	1050	m	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	T	20-500	2	850*935	x970*1.2*1.3	1163	1200	m/a	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	T	50-700	-	-	-	-	-	m/a	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	T	50-1000	-	-	-	-	-	m/a	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	T	50-1500	-	-	-	-	-	m/a	L	S	L	Suomi	12
Palokärki/Biofire Oy	T	100-2000	-	-	-	-	-	m/a	L	S	L	Suomi	12

T= Tarjousten perusteella automation ja varustelun mukaan. Projektiluontoisena valmistamme lisäksi 500-2000 kW laitteistoja. x Merkityt ovat pelkän palopään mitat ja paino varusteluun tulevat laitteet kasvattavat mittaa ja painoa. Pidätämme oikeuden muutoksiin.

Green Energy Life Oy, Jyrki Lassila, Asematie 11, 86400 Vihanti, etunimi.sukunimi@greenenergy.fi, www.greenenergy.fi

NM 20	1 600	15-30	3	158	158*223*190	17	300	M		M	X	Suomi	24

HT Enerco Oy, Hallitie 7, 42800 HAAPAMÄKI, 010 774 5000, enerco@htlaser.fi, www.htenerco.fi

Velmax20	1 790	20	2+3	16	24x500x580	20		M	L		X	Suomi	24
Velmax20C	2 090	20	2+3	16	24x500x580	20		M	L		X	Suomi	24

*Seinällä oleva näytöllinen valikko-ohjattu ohjauskeskus

Pellettipolttimet

Merkki ja malli	Hinta vakiovarustein 1.6.2007 (sis. alv) euroa	Polttimen tehoalue, kW (min-max)	Polttimen tyyppi: 1=alta syötettävä, 2=putkipoltin 3=ylhäältä pudotettava	Polttinaukon läpimitta, cm	Ulkomitat, cm leveys x syvyys x korkeus sis. polttinosan	Tyhjäpaino, kg	Palotilan syvyysvaatimus, mm	Varusteet X=vakio L=lisävaruste				Automaattinen sytytys	Valmistusmaa	Takuuaika, kk
								Palanisilman säätö: M=mek. A=autom., esim. taajuusmuuttin	Aut. vesisammutusjärj. *=akkuvarmistus	Turvallisuusjärjestelmä: S=sulkusyötin, M=muu				
Oy ManAction Ab, Jorma Linden, Mannilanraitti 24, 27670, 0400 809 731 tai 040 900 2190, jorma.linden@ekoteam.fi www.ekoteam.fi														
Nova Pelletti25	2 500	10–25	2, 3	156	230x335x295	12,5	250	M/X, A/L	L	M	X	Ruotsi	24 kk	
Nova Pelletti35	3 100	15–35	2, 3	156	230x335x295	12,5	250	M/X, A/L	L	M	X	Ruotsi	24 kk	
- sisältää ruuvin, max. 2 m, lisävarusteena 2–3,5 m - mekaaninen palopään tuhkanpoisto vakiona - soveltuvat myös ylipaineöljykattiloihin														
Nord Mills Oy, Pertti Pirttinen, Pirttisentie 224, (06) 4887 029, (06) 4887 001, pertti.pirttinen@nordmills.fi, www.nordmills.fi														
Nm20	1 750	15–30	3	15x19	23x52x25	25	400	M	L	M	X	Suomi	12	
Nm25 S aut. nuohous	2 150	15–30	3	15x19	23x52x25	26	400	M	L	M	X	Suomi	12	
Nm40 S aut. nuohous	2 450	35–45	3	15x19	23x60x25	30	500	M	L	M	X	Suomi	12	
Oilon Oy, Pääkonttori: Metsä-Pietilänkatu 1, PI 5, 15801 Lahti, (03) 85 761, info@oilon.com, www.oilon.fi														
BioPro	3 267	15–20	2	13	26,2x51,5x22,5	12 kg poltin	36,5	A		M	X	Ruotsi	12	
sis. syöttöruuvi 1,5 m. Korkeus ei sis. syöttöputkea ja ruuvia														
Pellettilämpö / A.J.A. Import Oy Järvikyläntie 584, 85560 Nivala, 0400 635 485, fax. (08) 446 254, info@pellettilampo.com, www.pellettilampo.com														
Iwabo Villa S 1 X	2 030	10–20	3	170x180	220x350x250	18	350	A	L	M	X	Ruotsi	24	
Iwabo Villa S 2	2 730	10–20	3	170x180	220x350x250	19	350	A	L	M	X	Ruotsi	24	
Iwabo 30 kW	3 690	30	3	170x220	220x350x300	24	400	A	L	M	X	Ruotsi	24	
Iwabo 48 kW	5 700	48	3	170x220	220x350x300	26	400	A	L	M	X	Ruotsi	24	
Iwabo 100 kW	15 950	100	3	260x310			450	A	X		X	Ruotsi	24	
Iwabo 150 kW	21 430	150	3	300x310			500	A	X		X	Ruotsi	24	
Iwabo 200 kW	24 950	200	3	360x360			600	A	X		X	Ruotsi	24	
Syöttöruuvi Villa 1,5 m. 520 e														
Syöttöruuvi Villa 2,5 m. 570 e														
Syöttöruuvi 30/48 2,5 m. 620 e														
Iwabo hakepolttimet														
50 / 100 kW	kysy hinnat								X		X	Ruotsi		
Pellettiipiiri, Juha Juuti, 044 2592 443, Jari Pekkinen 044 2592 445, www.pellettiipiiri.fi														
Laatuliikki LL-20	2 250	10–20	1	130x170	30x60x30	20	400	M	L	M		Suomi	12	
Laatuliikki LL 40	2 950	15–40	1	170x170	32x65x30	25	450	M	L	M		Suomi	12	
Sievin Konepalvelu Oy, Koivusaarentie 6, 85310 Sievi AS, 044 2572502 (myynti), info@sievinkp.fi, www.sievinkp.fi														
PelIX 20 kW			2	16		12	250	A	L	M	X	Ruotsi	24	
PelIX 35 kW			2	16		13	300	A	L	M	X	Ruotsi	24	
JOKKE 50 kW		40–60	2	18				A	L	M	X	Suomi	12	
JOKKE 100 kW		80–100	2	20				A	L	M	X	Suomi	12	
Suomen Pellettilämmitys Oy, Asko Ali-Marttila, Hannes Tuohiniitty, PL 97, 33101 Tampere, (03) 214 8000, 040 822 8000, 040 842 8000, etunimi@spell.fi, www.spell.fi														
Iwabo Villa X1	2 030	10–20	3		20x57x25	16					X	Ruotsi	24	
Iwabo Villa S2	2 730	10–20	3		21x57x25	18					X	Ruotsi	24	
Janfire Flex-a	2 051	18	3		16x57x63						X	Ruotsi	24	
Janfire NH	2 721	20	3		20x57x58						X	Ruotsi	24	
Tulipiippu, Pauli Pieti, Sorrintie 28, 34260 Terälahti, 33784193, tulipiippu@tulipiippu.com, www.tulipiippu.com														
Tulipiippu														
50 takkapoltin	295	20–60*	-	10	32x32x36	5	650	M	ei	ei	ei	Suomi	12	
30 takkapoltin	246	15–40*	-	10	25x28x32	4	550	M	ei	ei	ei	Suomi	12	
20 Takkapoltin	99	10-30*	-	21	21*21*40	3	500	M	ei	ei	ei	Suomi	12	
15 takkapoltin	95	5-10*	-	16	16x16x40	2	500	M	ei	ei	ei	Suomi	12	
Tulipiippu														
CleanFire 40		20–60		10	32x32x33	30	650	M					12	
CleanFire 60		30–70		10	40x40x33	35	650	M					12	

*Teho/polttokerta. HUOM: Tulipiippu CleanFire on takkaan integroitava polttojärjestelmä, polttaa puuta ja pellettiä puhtaasti.

Pellettitakat

Merkki ja malli	Vakiovarustein hinta (sis. alv) euroa	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Ulkomitat, cm LxSxK	Paino tyhjänä, kg	Polttoainesäiliön koko kg/dm³	Vesikierto (V) / Ilmakierto (I)	Lisätilat	Takuu, kk
Biostove, Varikkotie 156 (rakennus 13), 40800 Vaajakoski, (045) 1245 626, asiakaspalvelu@biostove.fi, www.biostove.fi									
Evolution	alk. 1 890	Kanada	noin 2-9	560*460*850	110	39 kg	ilma	runkotakuu 60 kk	12/60
Bern	alk. 1 589	Kanada	noin 2-7	450*500*890	91	21,5 kg	ilma	runkotakuu 60 kk	12/60
EF2i	alk. 1 785	Kanada	noin 3-10	550*600*765	113	24,5 kg	ilma	runkotakuu 60 kk	12/60
Meridian	alk. 1 948	Kanada	noin 3-11	640*640*830	125	25 kg	ilma	runkotakuu 60 kk	12/60
Windsor	alk. 2 248	Kanada	noin 2-9	660*650*690	110	25 kg	ilma	runkotakuu 60 kk	12/60
EF28Thermo	alk. 2 890	Kanada	Ilm. 2, veteen 25	640*650*950	132	65 kg	n. 2 kW ilm., 23 kW veteen vesi-ilmataikka		12/60
Kalor 65	alk. 1 790	Italia	noin 2-7	470x476x899	90	15 kg	ilma	teräs/keramiikka	12
Kalor85	alk. 2 090	Italia	noin 2-9	470x476x996	100	15 kg	ilma	teräs/keramiikka	12
Kalor 125	alk. 2 390	Italia	noin 3-13	534x582x1085	160	25 kg	ilma	teräs/keramiikka	12
Thelin Parlour	Ei vahvist.	USA	noin 7	500 x k1050 (pyöreä)	60	12 kg	ilma	12 v / 27 W, saaristoon	12
Thelin Gnome	Ei vahvist.	USA	noin 12	400 x k 860 (pyöreä)	90	20 kg	ilma	12 v / 27 W, saaristoon	12
Oy FinnFlame Ab, Riihitontuntie 14, 02200 Espoo, (09) 5259 360, (09) 5259 3636, etunimi.sukunimi@finnflame.fi, www.finnflame.fi									
Birikina 156	2 600	Italia	2-5,5 antoteho	500x520x980	100	15 kg		Pun, beige, harmaa	24
Monellina 176	2 990	Italia	2-5,5 antoteho	560x585x980	135	12 kg		Eri värejä	24
Annamaria 686	3 490	Italia	2,8-11 antoteho	600x555x1145	201	33 kg		Pun, beige, vihreä	
Annarita	5 195	Italia	23 antoteho	600x555x1420	265	46 kg	17,5 kW(V) 5,5kW (I)	Pun, beige	
Green Energy Life Oy, Jyrki Lassila, Asematie 11, 86400 Vihanti, etunimi.sukunimi@greenenergy.fi, www.greenenergy.fi									
Monica	2 995	italia	2,5-8,5	52*46*96	130	15			
Lisa	2 395	"	2,5-5,6	45*45*90	85	15			
Elena	3 695	"	2,5-11	53*55*110	160	31			
Serena	3 395	"	2,5-10	53*54*108	120	20			
Sofia	3 795	"	2,5-12	63*64*100	170	25			
Gloria	4 295	"	2,5-11	59*66*119	130	16			
Ecovision	4 195	"	2,5-9	120*58*103	130	25			
Silvia	3 395	"	2,5-12,5	63*60*100	120	21			
Veronica	3 595	"	2,5-11	56*61*106	170	30	I		
Elena Airplus	3 895	"	2,5-11,5	53*55*110	170	31	I		
Laura	3 295	"	2,5-11	54*61*115	170	30	I		
Venezia	4 420	"	2,5-13	57*55*108	150	38	V		
Genova	5 995	"	2,5-22	60,5*65*120	250	35	V		
Sara	2 995	"	2,5-9,5	68*48*54	75	15			
JPK-tuote Oy, Miko Schmidt, 050 3419556, PL 196, 80101 JOENSUU, (013) 221572, jari.muona@jpk-tuote.fi, miko@jpk-tuote.fi, www.jpk-tuote.fi									
Edilkamin Rose	2 995	Italia	7,6	54x51x95	170	20/30	I		24
Edilkamin Iiris	2 695	Italia	6,7	60x46x94	140	15/22,5	I		24
Pyros Gaia 50	2 395	Italia	6	44x47x90	90	10,5/16	I		24
Pyros Gaia 100	3 495	Italia	11	53x49x104	148	25/37,5	I		24
Kardonar, Patrik Mattsson, 040 707 1214, Österbyntie 4, 10620 Tammisaari, 040 7071 214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com									
Lisa	2395	Italia	2,5-5,5	45x45x90	85	15 kg	I	ON/OFF-term.	24
Monica	2995	Italia	2,5-8,5	52x46x96	130	15 kg	I	ON/OFF-term.	24
Ecovision	4195	Italia	2,5-9	120x58x103	130	25 kg	I	ON/OFF-term.	24
Sara	2995	Italia	2,5-9,5	68x48x54	75	15 kg	I	ON/OFF-term.	24
Serena	3395	Italia	2,5-10	53x54x108	120	20 kg	I	ON/OFF-term.	24
Gloria	4295	Italia	2,5-11	59x66x119	130	16 kg	I	ON/OFF-term.	24
Laura	3295	Italia	2,5-11	54x61x115	170	30 kg	I	Huonejako, ON/OFF-term.	24
Veronica	3595	Italia	2,5-11	56x61x106	170	30 kg	I	Huonejako, ON/OFF-term.	24
Elena Airplus	3895	Italia	2,5-11,5	53x55x110	170	31 kg	I	Huonejako, ON/OFF-term.	24
Elena	3695	Italia	2,5-11,5	53x55x110	160	31 kg	I	ON/OFF-term.	24
Sofia	3795	Italia	2,5-12	63x64x100	170	25 kg	I	ON/OFF-term.	24
Silvia	3395	Italia	2,5-12,5	63x60x100	120	21 kg	I	ON/OFF-term.	24
Venezia	4420	Italia	2,5-13	57x55x108	150	38 kg	V	ON/OFF-term.	24
Genova	5995	Italia	2,5-22	60,5x65x120	250	35 kg	V	ON/OFF-term.	24
Kaikissa malleissa: Ajastin-termostaatti, ON/OFF-termostaatti, kaukosäädin, 5 tehoaskelta									
Pellettipojat Ky, Hallituskatu 23, 53300 Lappeenranta, 0400 178 4773, myynti@pellettipojat.fi, www.pellettipojat.fi									
Thermorossi									
Ecotherm Easy	2690	Italia	2,5-9,0	45x52x99	110	17	I		24
Ecoth. 3000 Metacolor	3090	Italia	2,5-9,0	45x52x99	113	17	I		24
Ecoth. 6000 Metacolor	3790	Italia	3,1-11,0	75x59x103	186	23	I		24
Ecoth. 6000 Maiolica	4690	Italia	3,1-11,0	73x59x103	186	23	I		24

Pellettitakat

Merkki ja malli	Vakiovarustein hinta (sis. alv) euroa	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Ulkomitat, cm LxSxK	Paino tyhjänä, kg	Polttoainesäiliön koko kg/dm³	Vesikierto (V) / Ilmakierto (I)	Lisätiedot	Takuu, kk
Ecoth. 7000 Easy	3990	Italia	3,1–11,0	51x62x121	189	30	I	Huonejako malli	24
Ecoth. 7000 Metacolor	4190	Italia	3,1–11,0	51x62x121	189	30	I	Huonejako malli	24
Ecotherm 7000 Inox	4390	Italia	3,1–11,0	51x62x121	189	30	I	Huonejako malli	24
Ecoth. 7000 Rettangoli	4590	Italia	3,1–11,0	51x62x121	189	30	I	Huonejako malli	24
Ecotherm 7000 OV	5290	Italia	3,1–11,0	51x62x121	189	30	I	Huonejako malli	24
Ecoth. 8000 Metacolor	3990	Italia	3,1–11,0	75x59x131	207	53	I		24
Ecoth. 8000 Maiolica	5290	Italia	3,1–11,0	75x59x131	207	53	I		24
Ecotherm Insert 60	3490	Italia	3,0–10,0	72x59x59	155	22	I	Takkasydän	24
H2O 18kW	alk.3990	Italia	3,1–18	61x70x121	209–235	43	V		24
H2O 34kW	6290	Italia	7,0–34,0	64x74x138	260	65	V		24
H2O Compact 18kW	4590	Italia	3,1–18	56x73x124	206	43	V	Täys eristetty malli	24
H2O Compact 32kW	6290	Italia	32	59x82x137	280	65	V	Täys eristetty malli	24
Extraflame									
BellaLux	3190	Italia	3,0–7,5	51x52x104	160	25	I		24
Divina	3990	Italia	2,5–11	61x57x115	200	30	I		24
Divina Plus	4190	Italia	2,5–11	61x57x115	200	30	I	Huonejako malli	24
Delizia	4350	Italia	3,0–11,0	55x59x133	230	33	I	Unillinen versio	24
Duchessa	3490	Italia	3,0–8,5	53x50x103	177	25	I		24
Ecologica	3990	Italia	3,0–11,0	67x67x95	170	35	I		24
Ecologica Idro	4190	Italia	3,0–14,5/8,5	67x67x95	170	30	I/V		24
Lucrezia Idro	5090	Italia	4,5–22,0	54x59x133	297	45	V		24
Comfort Mini	2990	Italia	3,0–7,5	70x44x55	140	12	I	Takkasydän	24
Comfort Maxi	3290	Italia	3,0–9,4	64x71x60	140	28	I	Takkasydän	24
Unirossi									
Principessa 300	3990	Italia	1,8–13,0	82x66x105	185	56	I		24
Principessa 400	4190	Italia	1,8–13,0	82x66x136	203	105	I		24
Ecoteck									
Lisa	2395	Italia	2,5–5,6	45x45x90	85	15	I		24
Monica	2995	Italia	2,5–8,5	52x46x96	130	15	I		24
Elena	3695	Italia	2,5–11,5	53x55x110	160	31	I		24
Laura	3295	Italia	2,5–11	54x61x115	170	30	I	Huonejako malli	24
Elena AirPlus	3895	Italia	2,5–11,5	53x55x110	170	31	I	Huonejako malli	24
Venezia	4420	Italia	2,5–13	57x55x108	150	38	V		24
Ecovision	4195	Italia	2,5–9,0	120x58x103	130	25	I	Design mallisto	24

Suomen Pellettilämmitys Oy, Asko Ali-Marttila, Hannes Tuohiniitty, PL 97, 33101 Tampere, (03) 214 8000, 040 822 8000, 040 842 8000, etunimi@spell.fi, www.spell.fi

Ecoteck, Monica	2 995	Italia	2,8–8,5	520x960x460	130	15	I		24
Ecoteck, Lisa	2 395	Italia	2,5–5,6	450x900x450	85	15	I		24
Edilkamin, Rose	2 995	Italia	2,5–7,6	540x950x510	140	20	I		24
Paterno, Gaia/Pyros	1 999	Italia	2–6	439x858x475	90	10,5	I		24
Edilkamin, Iris	2 695	Italia	2,1–6,7	600x940x460	140	15	I		24
Ecoteck, Sofia	3 795	Italia	2,5–12	630x1000x600	170	25	I		24
Ecoteck, Laura	3 295	Italia	2,5–11	540x1150x610	170	30	I		24
Ecoteck, Venezia	4 420	Italia	2,5–13	570x1080x550	150	38	V		24
Extraf. Lucrezia Idro	5 090	Italia	4,5–22, ved. 17,5 kW	544x1330x594	297	45	V		24

Tulituote, Henrikki Syrjälä, myyntipäällikkö, 0500 200 214, Nina Syrjälä, markkinointipäällikkö, 0400 962 358, Vapaudentie 42, 60100 Seinäjoki, myynti@tulituote.com

ECOTHERM EASY	2690	Italia	2,5–9	459*484*950	116 kg	17	ilmakierto		24
ECOTHERM 3000	3090	Italia	2,5–9	459*484*950	116	17	ilmakierto		24
ECOTHERM 6000	3790	Italia	3,1–9,5	750*593*1030	186	23	ilmakierto		24
ECOTHERM 7000	3990	Italia	3,1–11	515*619*1206	189	30	ilmak./huonejakokanava		24
Huonejaollinen malli	24								
ECOTHERM 8000	3990	Italia	3,1–9,5	750*593*1315	207	53	ilmakierto		24
ECOTH. H2O 18 KW	4190	Italia	3,1–18	616*700*1214	194	43	vesikierto		24
ECOTH. H2O 34 KW	6290	Italia	6,5–34	642*738*1381	260	65	vesikierto		24
ECOTH. COMPACT 18 KW	4590	Italia	3,1–18	560*730*1240	191	43	vesikierto		24
ECOTH. COMPACT 32 KW	6290	Italia	6,5–32	598*820*1371	280	65	esikierto		24
ECOTH. INSERT 49	3290	Italia	2,5–9	681*500*490	113	12	ilmakierto	Takkasydän	24
ECOTH. INSERT 60	3490	Italia	3,0–10	756*589*595	155	22	ilmakierto	Takkasydän	24
EXTRAF. ISABELLA	2990	Italia	1,9–5,1	455*497*864	110	11	ilmakierto		24
EXTRAF. DUCHESSA	3490	Italia	3,0–8,5	538*504*1032	177	25	ilmakierto		24
EXTRAF. BELLA LUX	3190	Italia	3,0–8,5	520*513*1043	160	25	ilmakierto		24
EXTRAF. ECOLOGICA	3790	Italia	3,0–11	670*677*953	170	35	ilmakierto		24

Pellettitakat

Merkki ja malli	Vakiovarustein hinta (sis. alv) euroa	Valmistusmaa	Tehoalue, kW	Ulkomitat, cm LxSxK	Paino tyhjänä, kg	Polttoainesäiliön koko kg/dm³	Vesikierto (V) / Ilmakierto (I)	Lisätiedot	Takuu, kk
EXTRAF. DELIZIA	4350	Italia	3,0–11	549*593*1330	230	33	ilmakierto	Uunil. pellettit.	24
EXTRAF. DIVINA PLUS	4190	Italia	3,0–11	610*576*1150	200	30	ilmak./huonejakokan.	Huonejaol. malli	24
EXTRAF. DIVINA	3990	Italia	3,0–11	610*576*1150	200	30	ilmakierto		24
EXTRAF. LUCREZIAIDRO	5090	Italia	4,2–24	544*594*1330	297	43	vesikierto		24
EXTRAF. LUCREZIA IDRO STEEL	4790	Italia	4,2–24	544*591*1317	278	43	vesikierto		24
EXTRAF. ECOLOGICA IDRO	4190	Italia	3,0–14,5	670*677*953	170	30	vesik. +ilmak.		24
EXTRAF. COMFORT MINI	2990	Italia	3,0–7,5	700*449*550	140	12	ilmakierto	Takkasydän	24
EXTRAF. COMFORT MAXI	3290	Italia	3,0–9,4	640*717*606	140	28	ilmakierto	Takkasydän	24
EXTRAF. FALO 1XLP	5190	Italia	3,0–9,4	950*630*1510	318	32	ilmakierto		24
EXTRAF. FALO 1CP	5990	Italia	3,0–9,4	1800*800*1510	373	32	ilmakierto		24
EXTRAF. FALO 2CP	5990	Italia	3,0–9,4	1800*800*1510	373	32	ilmakierto		24
HENNA 8	2490	Italia	2,5–8,5	460*470*960	100	15	ilmakierto		24
NINA 12	3490	Italia	2,8–12	534*582*1085	160	25	ilmakierto		24

Valmisvarastot (pelletti)

Merkki ja malli	Vakiovarustein hinta (sis. alv) euroa	Valmistusmaa	Valmistusmateriaali	Maanalainen (MA) tai maanpäällinen (MP)	Tilavuus, dm³	Syöttö: ruuvi (R) tai pneumaattinen (P)	Lisätiedot	Takuu, kk

Antti-Teollisuus Oy, Vesa Kaipainen, Koskentie 89, 25340 Kanunki, (02) 774 4700, antti@antti-teollisuus.fi, etunimi.sukunimi@antti-teollisuus.fi

Antti-pellettisiilo	2 135	Suomi	kuumasink. teräs	MP	8000	ei kuulu toim.	Pellettisiiloja toiveiden mukaan	
Antti-pellettisiilo 62/2,5	21 472	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x31000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 78/3,0	23 180	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x39000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 86/2,5	24 400	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x43000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 95/3,0	25 254	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x47500	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 108/2,5	27 450	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x54000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 110/3,0	27 450	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x55000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 128/3,0	29 524	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x64000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12
Antti-pellettisiilo 132/2,5	30 744	Suomi	kuumasink. teräs	MP	2x66000	ei kuulu toim.	Lämpökeskukset. Asennusvalmis sis. osapaketin	12

Arterm Oy, Uuraistentie 1, 41301 Saarijärvi, (014) 426 300, etunimi.sukunimi@arterm.fi, www.arterm.fi

PS300	336	Ruotsi	metalli	MP	300	R		

Frisnet Oy, Jouni Grönlund, Karvaamokuja 3 A, 00380 Helsinki, 020 155 7440, 050 313 0982, frisnet@frisnet.fi, www.frisnet.fi

Geo Box 17	2 750	Itävalta	metalli/kangas	MP	3,5–5,2	R (P lisähinta)		
Geo Box 21	2 940	Itävalta	metalli/kangas	MP	5,0–7,5	R (P lisähinta)		
Geo Box 25	3 160	Itävalta	metalli/kangas	MP	8,3–11,0	R (P lisähinta)		
Geo Box 29	3 690	Itävalta	metalli/kangas	MP	10,2–14,1	R (P lisähinta)		
Geo Box 17/29	3 160	Itävalta	metalli/kangas	MP	6,1–8,3	R (P lisähinta)		
Geo Tank 8	7 200	Itävalta	muovi	MA	8	P		
Geo Tank 11	8 050	Itävalta	muovi	MA	11	P		

Green Energy Life Oy, Jyrki Lassila, Asematie 11, 86400 Vihanti, etunimi.sukunimi@greenenergy.fi, www.greenenergy.fi

PEX 400	300	Suomi	PVF-pin. teräsohut 1,2 mm	MP	400 litraa	R		
Pellettisiilo 500L	500	Suomi	teräsohutlevy	MP	500 litraa	R		

Valmisvarastot (pelletti)

Merkki ja malli	Vakiovarustein hinta (sis. alv) euroa	Valmistusmaa	Valmistusmateriaali	Maanalainen (MA) tai maanpäällinen (MP)	Tilavuus, dm ³	Syöttö: ruuvi (R) tai pneumaattinen (P)	Lisätiedot	Takuu, kk

Pellettisiilo

V600L purkuruuvilla	850	Suomi	teräsohutlevy	MP	600 litraa	R		
Pellettisiilo 8,5 m ³	1 350	Suomi	teräsohutlevy	MP	8,5 m ³	R		
Pellettisiilo 8,5 m ³	1 850	Suomi	teräsohutlevy	MP	8,5 m ³	R		

HT Enerco Oy, Hallitie 7, 42800 Haapamäki, 010 774 5000, enerco@htlaser.fi, www.htlaser.fi

Tulimax 480 l	495	Suomi	sinkitty teräs	MP	480	R/P	Varasto ei sis. syöttölaitteita	
Tulimax 7m3	2 150	Suomi	sinkitty teräs	MP	7000	R/P	Varasto ei sis. syöttölaitteita	
Tulimax 8m3	2 250	Suomi	sinkitty teräs	MP	8000	R/P	Täyttö ja pöly-yhde tilat. erikseen sis. hintaan.	
Tulimax 11 m3	2 550	Suomi	sinkitty teräs	MP	11000	R/P	Varasto ei sis. syöttölaitteita	
							Täyttö ja pöly-yhde tilat. erikseen sis. hintaan.	

JPK-tuote Oy, Miko Schmidt, 050 3419556, PL 196, 80101 JOENSUU, (013) 221572, jari.muona@jpk-tuote.fi; miko@jpk-tuote.fi, www.jpk-tuote.fi

Silobau	2 900	Saksa	erikoiskangas	MP	alk. 6,6 m3	R ja P		

Kardonar, Patrik Mattsson, 040 7071 214, Österbyntie 4, 10620 Tammisaari, 040 7071 214, kardonar@kardonar.com, www.kardonar.com

GEotank 8	4 870	Itävalta	muovi	MA	8	P	lisätään toim.kulut	
GEotank 11	5 850	Itävalta	muovi	MA	11	P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
GEobox 12	alk. 1 460	Itävalta	kangas/teräs	MP	2-2,6	R/P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
GEobox 17	alk. 1 580	Itävalta	kangas/teräs	MP	3,5-5,2	R/P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
GEobox 21	alk. 1 820	Itävalta	kangas/teräs	MP	5,0-7,5	R/P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
GEobox 25	alk. 2 070	Itävalta	kangas/teräs	MP	8,3-11	R/P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
GEobox 29	alk. 2 680	Itävalta	kangas/teräs	MP	10,2-14,1	R/P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
GEobox 17/29	alk. 2 070	Itävalta	kangas/teräs	MP	6,1-8,3	R/P	lisätään toim.kulut, siirtoyksikkö ja täyttöliitimet	
Biotech PLS 2.2	2 990	Itävalta	kangas/teräs	MP	8	P	lisätään toim.kulut	
Biotech PLS 2.2 N	2 960	Itävalta	kangas/teräs	MP	6	P	lisätään toim.kulut	

KSM-Lämpötekniikka Oy, PL 146 (Koskenojankatu 9), 38700 Kankaanpää, (02) 572 780, 044 378 6801, info@ksm.fi, www.ksm.fi

Siilo 500 L	3 050	Tanska	teräs	MP	0,5	R	Umpisiilo	24
Siilo 1 M3	4 270	Tanska	teräs	MP	1	R	Umpisiilo	24
Siilo 2 M3	5 734	Tanska	teräs	MP	2	R	Umpisiilo	24
Siilo 4 M3	7 076	Tanska	teräs	MP	4	R	Umpisiilo	24
Siilo 6 M3	7 808	Tanska	teräs	MP	6	R	Umpisiilo	24

Tuotevalikoimissamme ovat myös tanko-, jousi- ja lautaspurkaimet eri kokoluokissa, pellettisiilot sekä spiraalikuljettimet.

Mepu Oy, Mynämäentie 59, 21900 Yläne, (02) 2754 444, mepu@mepu.com, www.mepu.com

PS-15 2,18X2,18	4 265	Suomi	teräs	MP	15 900 (15,9 m3)			
PS-19 2,18X2,18	4 715	Suomi	teräs	MP	19 500 (19,5 m3)			
PS-23 2,18X2,18	5 165	Suomi	teräs	MP	23 300 (23,3 m3)			
PS-25 2,68X2,68	5 315	Suomi	teräs	MP	25 000 (25,0 m3)			
PS-30 2,68X2,68	5 885	Suomi	teräs	MP	30 700 (30,7 m3)			
PS-36 2,68X2,68	6 455	Suomi	teräs	MP	36 300 (36,3 m3)			
PS-36 3,18X3,18	6 550	Suomi	teräs	MP	36 300 (36,3 m3)			
PS-44 3,18X3,18	7 500	Suomi	teräs	MP	44 300 (44,3 m3)			
PS-52 3,18X3,18	8 440	Suomi	teräs	MP	52 300 (52,3 m3)			
PS-50 2,68X5,27	8 700	Suomi	teräs	MP	50 000 (50,0 m3)			
PS-61 2,68X5,27	9 825	Suomi	teräs	MP	61 300 (61,3 m3)			
PS-72 2,68X5,27	10 950	Suomi	teräs	MP	72 600 (72,6 m3)			
PS-72 3,18X6,27	11 500	Suomi	teräs	MP	72 600 (72,6 m3)			
PS-88 3,18X6,27	13 200	Suomi	teräs	MP	88 600 (88,6 m3)			
PS-104 3,18X6,27	14 680	Suomi	teräs	MP	104 600 (104,6 m3)			

Nord Mills Oy, Pertti Pirttinen, Pirttisentie 224, (06) 4887 029, (06) 4887 001, pertti.pirttinen@nordmills.fi, www.nordmills.fi

NM260	170	Suomi	sinkitty teräslevy	MP	260 l	R/P		
NM85 Matala	1 850	Suomi	sinkitty teräslevy	MP	8,3 m3	R/P		
NM10	1 450	Suomi	sinkitty teräslevy	MP	10,5 m3	R/P		
NM12	1 550	Suomi	sinkitty teräslevy	MP	12,5 m3	R/P		
NM14	1 670	Suomi	sinkitty teräslevy	MP	14,5 m3	R/P		
NM16	1 770	Suomi	sinkitty teräslevy	MP	16,5 m3	R/P		

Valmisvarastot (pelletti)

Merkki ja malli	Vakiovarustein hinta (sis. alv) euroa	Valmistusmaa	Valmistusmateriaali	Maanajainen (MA) tai maanpäällinen (MP)	Tilavuus, dm ³	Syöttö: ruuvi (R) tai pneumaattinen (P)	Lisätiedot	Takuu, kk

Oilon Oy, Pääkonttori: Metsä-Pietilänkatu 1, PI 5, 15801 Lahti, (03) 85 761, info@oilon.com, www.oilon.fi

BioPro

506

Ruotsi

galvanoitu teräs

MP

300

R

12

Reikälevy Oy, Jukka Västinsalo, Yrittäjätie 22, 62375 Ylihärmä, 010 425 8000, etunimi.sukunimi@reikalevy.fi, www.reikalevy.fi

Sami

Pellettisydän	35	Suomi	kuumavals. teräslevy		
Pellettisydän säädettävä	75	Suomi	Kuumavals.u teräslevy		
Pellettikuljetin	1 550	Suomi	teräs / muovi	MP	spiraali
Minisiilo 0,3 m ³	198	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	0,3 m ³
Sisäsiilo 1,3 m ³	998	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	1,3 m ³
Sisäsiilon (2mx2m) suppilo ja täyttöputkisto	737	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	1,55 m ³
Sisäsiilo 5,6 m ³	1 570	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	5,6 m ³
Sisäsiilo 8,8 m ³	1 855	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	8,8 m ³
Sisäsiilo 12,0 m ³	2 140	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	12,0 m ³
Sisäsiilo 15,1 m ³	2 425	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	15,1 m ³
Ulkosiilo 11,3 m ³	2 690	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	11,3 m ³
Ulkosiilo 15,2 m ³	2 860	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	15,2 m ³
Ulkosiilo 19,1 m ³	3 090	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	19,1 m ³
Ulkosiilo 23,0 m ³	3 290	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	23,0 m ³
Ulkosiilo 26,9 m ³	3 510	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	26,9 m ³
Vaakasiilo 6,0 m ³	1 565	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	6,0 m ³
Vaakasiilo 9,0 m ³	1 870	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	9,0 m ³
Vaakasiilo 12,0 m ³	2 390	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	12,0 m ³
Vaakasiilo 15,0 m ³	2 980	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	15,0 m ³
Vaakasiilo 15,0 m ³	2 710	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	15,0 m ³
Vaakasiilo 20,0 m ³	3 590	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	20,0 m ³
Vaakasiilo 25,0 m ³	4 470	Suomi	kuumasink. teräslevy	MP	25,0 m ³

Biometaania polttokennoon

■ Pertti Jalonen

Vety ei ole ainoa polttokennon energialähde. Ensi kesänä Vaasan asuntomessualueen sähkö tuotetaan puhtaasti polttokennovoimalla. Sen energialähteenä on kaatopaikkakaasu.

Tekesin seitsenvuotinen Polttokennot -teknologiaohjelma käynnistyi helmikuussa. Sen suunniteltu kokonaisrahoitus on noin 150 miljoonaa euroa. Se jakautuu kolmeen osioon: kiinteät polttokennosovellukset (hajautettu sähkön ja lämmön tuotanto eri teholuokissa), työkonien/erityisajoneuvojen sähköiset, polttokennoon perustuvat käyttöjärjestelmät ja kannettavat polttokennosovellukset (mobiliililaitteiden virtalähteet, laturit, generaattorit).

Wärtsilä ja 17 muuta yritystä, VTT ja pari korkeakoulua muodostavat tällä hetkellä suomalaisen polttokennoklusterin. Teknologia-

teollisuus ry:n sisälle on organisoitu Fuel Cell Finland Industry Group. Wärtsilän polttokennoyksikön johtaja **Erkko Fontell** kaipaa tähän joukkoon lisää isoja yrityksiä.

Wärtsilä on mukana useissa polttokennoprojekteissa. Se ei kuitenkaan kehittä itse polttokennoa, vaan on yhteistyössä niitä kehittävien yritysten kanssa. Lopputuotteita voidaan käyttää erilaisissa aluksissa apumootoreina, sairaaloiden, pankkien ja tietoliikennekeskusten varavoimaina sekä hotellien, kauppakeskusten ja teollisuuskiinteistöjen energialaitoksina. Wärtsilää kiinnostava tehoalue ulottuu noin 50 kW:sta 5 MW:iin. Näissä kokoluokissa kannattavuusrajaksi asetettu 2.000 €/kWh saavutettiin vuonna 2015.

Tuotesovellukset perustuvat kiinteäoksidipolttokennoon (SOFC). ”Tämä polttokennotyyppi voi hyödyntää hiilivetyä, korkean toimintalämpötilan ansiosta sillä on CHP-

potentiaalia, jolloin kokonaishyötysuhteessa päästään yli 90 prosentin. Erilaiset biokaasusovellukset ovat mahdollisia, koska biokaasussa on 60 - 80 prosenttia metaania, joka ei sovellu moottorikäyttöön, mutta sen sijaan hyvin polttokennoihin. Vetyä ajatellen sen jakeluverkko ei ole niin iso kysymys kuin sen tuotanto ja varastointi”, Fontell sanoi taannoin Wärtsilän energialiiketoiminnan uusia mahdollisuuksia luotaavassa seminaarissa.

Testilaitteistolla on ajettu maakaasulla useita tuhansia tunteja 1 - 5 kW:n sähkötehoa. Sen jälkeen on tehty niin ikään maakaasukäyttöisen 20 kW:n laitoksen prototyyppi. Seuraava sovellus, sähköteholtaan 20 - 50 kW, käyttää polttoaineenaan metanolia ja biokaasua. Tämän tyyppistä laitosta tullaan käyttämään Vaasan asuntomessuilla vuoden kuluttua. Tavoitteena on päästä 45 prosentin hyötysuhteeseen sähköntuotannossa. Joskus

vuoden 2010 vaiheilla tuotannossa on sähköteholtaan 250 kW:n laite, joka toimii niin maa- ja biokaasulla kuin metanolillaakin.

Polttokennoliiketoiminta on maailmanlaajuisesti vasta kehitysteella: alan yrityksille on tyypillistä, että tuotekehityskustannukset ovat suunnilleen kaksinkertaiset liikevaihtoon nähden. Liikevaihto on kuitenkin kasvanut noin viidenneksellä ja vastaavasti liiketoiminnan tappiot ovat pienentyneet selvästi. Isoiksi luokiteltuja eli sähköteholtaan yli 10 kW:n polttokenno-laitoksia asennetaan vuosittain 50 - 80. Asennettu vuositeho oli vuonna 18 - 19 MW, mutta yksiköiden keskiteho oli noussut vuodessa 200:sta 300:een kWe.

Euroopan kiinteässä käytössä olevien polttokennovoimaloitten markkinoiden arvon ennustetaan olevan 200 miljoonaa dollaria vuonna 2010 ja peräti 5 miljardia niinkin pian kuin 2015.

Kannonnostoalueiden kuusikot jo kouluikäisiä

Ensimmäisillä kannonnostoalueilla on jo takanaan seitsemän kokonaista kasvukautta. Täystiheät kuusen taimikot ovat nousemassa pinta- ja lehtipuukasvillisuuden seasta kovaa vauhtia. Nyt pystyy jo maastossa toteamaan asioita, joista on voitu ainoastaan spekuloida.

■ Tage Fredriksson

”Kun ensimmäiseltä uudistusalueelta lähdettiin nostamaan kantoja heinäkuussa 2000, oli puun kysyntä energiakäyttöön lähdössä kovasti eteenpäin”, sanoo Matti Markkila UPM Metsästä. Kaipolan paperitehtaalla oli jo päästy hakkeen käytössä hyvään vauhtiin ja Jämsänkoskella oli suunnitteilla uusi lämpövoimalaitos.

Ensimmäiset kannot tavallisella kauhalla

”Työt tehtiin tavallisella muotokauhalla, koska muuta ei sillä hetkellä ollut käytettävissä”, sanoo Markkila. Tulos oli tietenkin sen näköinen. Kun aikaisempaa kokemusta ei ollut, maata oli muokattu varsin perusteellisesti, vaikka kyseessä oli hyvin hiekkainen maalaji.

Alueelle istutettiin kuusta, joka on lähtenyt hyvin käyntiin. Alueelle on perustettu koeruutuja erilaisille taimikonkäsitteilymenetelmille lähtien nollaruudusta, jolle ei ole tehty mitään, ja päätyen täysin perattuun kuusitaimikkoon. Välistä löytyy reikäperkausvaihtoehto, energiapuun kasvatusvaihtoehto ja tasattu taimikko, missä etukasvuja siemen-syntyisiä lehtipuita on poistettu.

Enemmän paljasta pintaa, hitaammin heinää

Muutaman vuoden seuranneena

↑ Kuusen taimilla on takanaan 7 kasvukautta ja kasvukunto on vielä hyvä, mutta vesakko haittaa jo jonkin verran pituuskasvua. Kasvupaikka on mustikkatyyppiä.

↑ ”Tämä viisivuotinen kannonnostoalue oli pari vuotta kannonoston jälkeen täysin violetin värinen horsman takia”, sanoo Matti Markkila. Hän pelkäsi että se jo oli mennyt täysin pilalle. Tässä vaiheessa aukoton kuusen taimikko alkaa jo näkyä kastikan seasta. Lehtipuusta ei ole paljon vaivaa tällä kohteella.

on tullut uusia yllättäviä piirteitä mukaan uudistamisaloilla. Kun pintaa on rikottu paljon, kaikki heinät joutuvat aloittamaan alusta ja istutetut taimet saavat hyvän etumatkan hyvilläkin kasvupaikoilla.

Siemensyntyistä vesaa tulee joskus paljon ja joskus ei lainkaan sinne, missä sitä ei odota.

Vuosittainen vaihtelu säissä sanelee tietysti pitkään, miten lehtipuun siementä syntyy ja miten

se pärjää kuivana tai märkänä kesänä. Yllättävää on myös ollut uudistamisalueille syntyneiden luonnon kylvämiä havutaimien määrää. Kaiken lisäksi ne ovat lähteneet ripeään kasvuun, kun

pintakasvillisuus ei ole vielä voimistunut.

Kannonnostoalueiden uudistamistulokset ovat hyviä

UPM-Kymmene tekee kaikilla uudistamisaloilla seuranta. Tässä vaiheessa voidaan jo todeta, että kannonnostoalueilla on saatu yhtä hyvät uudistamistulokset kuin pelkällä laikkumätästyksestä.

”Omien uudistusalojen inventointien perusteella ei ole merkkejä siitä, että tukkimiehentäi on aiheuttanut vahinkoja nuorissa taimissa. Omassa erillisessä selvityksessä on inventoitu kymmenkunta uudistamisalaa asian selvittämiseksi”, kertoo Matti Markkila.

Tukkimiehentäin vahingot tarkempaan syyniin.

Kannonnoston yhteydessä on myös epäilty tukkimiehentäin kannan

→ Uudistamisalojen luonnonhavutaimien esiintyminen on tavallista ainakin vanhemmilla kannonnostoalueilla. Paljastuneen maan pinta selittää hyvän havupuusiemenien menestystä.

runsastumista ja sen seurauksena myös taimien menetyksiä uudistamisaloilla yleisesti ja erityisesti kannovarastojen läheisyydessä.

”Minun omien havaintojeni mukaan tällaista ilmiötä ei ole havaittavissa, mutta asiaa pitää tutkia tarkemmin”, sanoo Markkila. Tukkimiehentäin kannalta kannot ovat tärkeitä lisääntymispaikkoja. Kysymys onkin siitä, miten niiden nostaminen, kasaan ajaminen, kuivataminen ja pois ajaminen vaikuttaa ja näiden eri työvaiheiden rytmitys sovitettuna tukkimiehentäin elinkaareen.

Kannonnoston lyhyt lähiihistoria

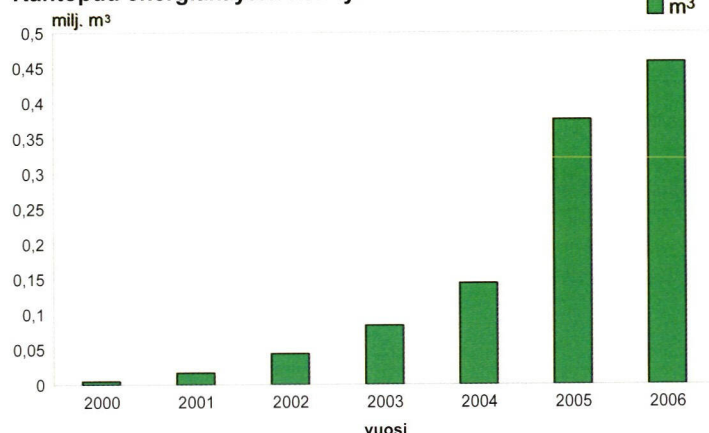
Kantoja nostettiin sekä kuiduttavan teollisuuden että energiateollisuuden tarpeisiin melko laajasti jo öljykriisin jälkeen aina 1980-luvulle, kunnes öljyn hinta sukelsi reilut 20 vuotta sitten ja runkopuuta huomattiin riittävän metsistämme.

Aihe tuli esiin Tekesin Puuenergia teknologiaohjelman johtoryhmähankkeena UPM:n aloitteesta ja aiheesta tehtiin ensimmäiset selvitykset ja kannonnostot. Tulokset olivat rohkaisevia, vaikka jälkiä aluksi kauhisteltiin. Eniten kauhistelivat ne, jotka eivät olleet kannonnostoalueella koskaan käy-

neetkään. Kannonnostolle kehitettiin nopeasti oma työtekniikkaansa. Se yhdistettiin maanmuokkaukseen ja tällä tavalla energiapuun lisäraaka-ainetta voitiin yhdistää nopeaan, hyvään ja laadukkaaseen metsän uudistamistyöhön.

Ensimmäiset Tapion maanlaajuiset metsänhoitosuosituksat kannonnostolle saatiin aikaan 2005 oppaan muodossa, jossa kaikkien keskeisten toimijoiden kokemukset yhdistettiin. Opasta on sen jälkeen ehditty päivittää jo kerran, kun kokemus ja tutkittu tieto ovat karttuneet.

Kantopuu energiakäytön kehitys

↑ Kantojen käyttö alkoi vasta 2000-luvulla. Kantojen annetaan nykyään pääsääntöisesti kuivata yhden kesän ennen käyttöä.

pellix **Jokke**

PELLETTILÄMMITYS

- pellettipolttimet 20 - 200 kW
- kuljettimet
- siilot
- kattilat
- hallilämmittimet
- putkityöt

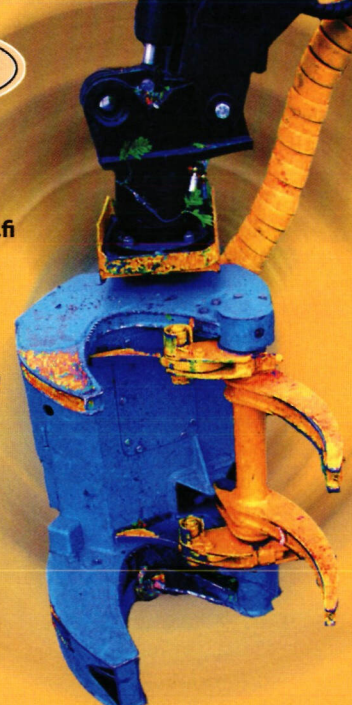
Myynti, asennus, huolto

Sievin Konepalvelu Oy

p. 044 2572 502

www.sievinkp.fi

ABAB KLIPPEN 250

LOGMAN

Hitsaajankatu 7
61300 KURIKKA
p. 06 450 0800
fax 06 450 0888
logman@logman.fi
www.logman.fi

Markkinoiden tehokkain energiapuun kerääjä

Katkaisukapasiteetti 250 mm asti

Markkinointi:
Keijo Rajaniemi
keijo.rajanieni@logman.fi, p. 0400 262 654, 06 450 0802
Sakari Leppinen
sakari.leppinen@logman.fi, p. 0400 669 611, 06 450 0803
Arto Lindroos
arto.lindroos@logman.fi, p. 0400 863 804, 06 450 0805

Kantokasat eivät houkuttele tukkimiehentäitä

Tukkimiehentäi on kärsäkkäisiin kuuluva kovakuoriainen ja yksi ongelmallisimmista taimivaurioita aiheuttavista hyönteisistä uudistushakkuualoilla. Aikuiset kuoriaiset näkertävät pienten havupuiden taimien jättä ja nilaa ja voivat jopa tappaa taimia. Kuoriaisen toukat puolestaan elävät lähinnä tuoreiden kantojen juurissa.

■ Jari Haimi

Tukkimiehentäin esiintymistä hakkuualoilla ja sen aiheuttamia taimivaurioita selvitettiin Jyväskylän yliopiston tutkimuksessa kesän 2007 aikana. Tulosten mukaan kuoriaisia esiintyi kantokasoilla vähemmän kuin itse hakkuuaukoissa. Pyydysten määrään suhteutettuna noin kolmasosa tukkimiehentäistä jäi pyydyksiin kantokasoilla ja kaksi kolmasosaa aukoissa.

Tukkimiehentäitä oli selvästi enemmän liikkeellä aloilla, joilta kannot oli nostettu viimeiseksi syystalvella ja kannot aumattu vasta keväällä. Toisaalta kaikki tutkitut kantokasat houkuttelivat runsaasti muun muassa kaarna-kuoriaisia. Niitä jäi pyydyksiin kantokasoilla kymmenkertainen määrä verrattuna hakkuualoilla olleisiin pyydyksiin.

Paikoin havaittiin pahoja taimivaurioita

Taimien vioitusten määrä oli

↑ Läpinäkyvällä muovivileyllä varustettu kookas hyönteispyydyks pysäyttää tehokkaasti kohdalle osuvat kuoriaiset.

suorassa suhteessa pyydyksiin jääneiden tukkimiehentäiden määrään. Siellä missä kuoriaisia oli runsaasti liikkeellä, olivat ne myös aiheuttaneet vioituksia vastatututettuihin kuusen taimiin. Näin tapahtui siitä huolimatta, että kaikki taimet oli suojattu torjunta-aineella taimitarhalla.

Paikoin kolmasosassa taimista syöntijäljet ulottuivat varren ympäri. Osa taimista oli jo elokuussa kuolleita. Etäisyys kantokasoista ei vaikuttanut vioitusten määrään, itse asiassa aivan kan-

tokasojen vieressä oli vioitettuja taimia vähemmän kuin keskellä hakkuualoja.

Tutkimuksessa tarkastettiin myös 2–6 vuotta sitten korjattuja kantojenkorjuualoja mahdollisten taimivaurioiden toteamiseksi. Vaurioita todettiin kuitenkin hyvin vähän, ja valtaosa taimista oli elinvoimaisia riippumatta niiden sijainnista uudistusosalalla.

Kantojen varastointi ei lisää taimien tuhoriskiä

Tutkimus osoitti, ettei tuoreil-

le hakkuualoille tulisi istuttaa suojattujakaan taimia. Toisaalta näytti vahvasti siltä, ettei kantojen varastoinnilla uudistusalan keskellä tai vieressä ole vaikutusta tukkimiehentäiden määrään alalla.

Huolellinen maanmuokkaus vähentää nykykäsityksen mukaan tukkimiehentäin aiheuttamia tuhoja. Paljastuneen mineraalimaan osuus maa-alasta oli mittaustemme mukaan kantojen korjuualoilla (70 %) selkeästi suurempi kuin laikkumätäste-

Tukkimiehen täi syö taimien kuorta, jonka seurauksena taimi kuivuu.
Kuva: Gunnar Salingre

tyillä aloilla (40 %). Kuitenkin ainakin nyt tutkituilla korjuualoilla tukkimiehet pääsivät hyvin taimiin käsiksi.

Toisaalta kantojen korjuualoilla on huomattavasti vähemmän toukille sopivia ravintokohteita kuin perinteisesti käsitellyillä aloilla. Havaintomme osoittivat, että sopivan tuoreille uudistusaloille pystyy levittäytymään riit-

tävästi kuoriaisia aiheuttamaan merkittäviä taimituhoja. Näin ollen istutusten viivästyttäminen ja kantojen korjuun aikaistaminen olisivat periaatteessa toimivia torjuntatoimia.

Kirjoittaja on Jyväskylän yliopiston Bio- ja ympäristötieteiden laitoksen lehtori.

Sampo-Rosenlew harvesterit

...ja harvennus kannattaa

Sampo - Rosenlew Oy
0207 550 555
www.sampo-rosenlew.fi

VAHVA SUOMALAINEN

Junkkari PATRUUNA

Loppuvuoden raju kampanjapaketti
PATRUUNA 1070-kuormain hydraulisella esiohjauksella ja 10+4WD metsäperävaunuyhdistelmä.

Valmistaja

Junkkari Oy,
62375 Ylihärmä
Puh. (06) 483 5111
Fax. (06) 483 5295
junkkari@msk.fi
www.junkkari.fi

Myynti:

Ymaatalous

♦ Katso lisää www.yrma.net ♦

**VÖRÄ MASKIN
O. TRAKTOR**

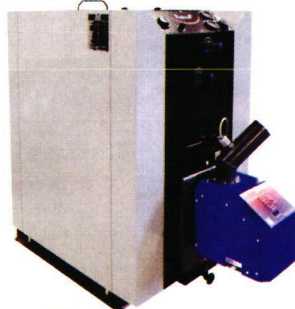
www.voramaskin.fi

VAHVA SUOMALAINEN

Nord Mills

SYÖTTÖRUUVIT, SIILOT

Valmistus
Oy Nord Mills Ltd
www.nordmills.fi
Puhelin 06 488 7029 Faksi 06 488 7001
E-mail pertti.pirttinen@nordmills.fi

 **Jälleenmyynti
GREENENERGY**
www.greenenergy.fi
Jouni Jurmu 0400 318 157
Jyrki Lassila 0400 318 702

"Kansallisen suo-ohjelman" valmistelu on käynnistymässä

Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus tekivät keväällä 2007 kauppa- ja teollisuusministeriölle aloitteen "kansallisen suo-ohjelman" laatimiseksi. Aloitteen laatijat esittivät, että ohjelman tulisi sisältää turvemaiden käytön keskeiset kansalliset linjaukset. Tavoitteena olisi myös saavuttaa yhteinen näkemys turvemaiden monipuolisesta ja kestävästä käytöstä.

■ Varpu Savolainen

Asia on edennyt, mutta valmistelu vastuu on nyt maa- ja metsätalousministeriöllä, jonka tehtäväkenttään luonnonvarojen kestävä käytön kysymykset ehkä selkeämmin kuuluvat. Kansallinen suo-ohjelma oli esillä myös Turvapäivässä lokakuussa 2007. Ympäristöjohtaja Veikko Marttila maa- ja metsätalousministeriöstä valotti suo-ohjelman valmistelutyötä ja eri tahojen näkemyksiä ohjelman tarpeellisuudesta.

Suoasiat Suomessa hallinnollisesti hajallaan

"Ongelmana on se, että turvemaat ja niiden käyttö eivät ole selkeästi minkään ministeriön hallinnonalaa. Jokaisella ministeriöllä on näihin asioihin oma näkökulmansa", Marttila kuvailee. Toisaalta myös eri intressiryhmillä

↑ Ympäristöjohtaja Veikko Marttila on innokas luontoharrastaja ja metsämies. Kuva Veikko Marttilan kotialbumista.

on erilaiset näkemykset Suomen soiden tilasta, niiden käytöstä ja käyttötarpeista.

"Tällaisen ohjelman tai strategian keskeinen tavoite voisi olla turvemaiden eri käyttötarpeiden yhteensovittaminen. Tarkastelussa ovat mukana niin suojelukysymykset kuin turvetuotannon, metsätalouden ja muiden käyttömuotojen tarpeet. Kyse on kuitenkin sellaisesta kansallisesta tärkeästä luonnonvarasta, jota on esimerkiksi aluetaloudellisista syistä hyödynnettävä", Marttila painottaa.

Suo-ohjelman laatimisen tarpeellisuudesta on pyydetty lausuntoja useilta eri tahoilta. Suhdautuminen on ollut yleisesti myönteistä ja puoltavaa, tosin painotukset ovat hieman vaihdelleet. Ohjelman uskotaan selvittävän kuvaa soiden käytön kokonaistilanteesta ja tukevan eri käyttömuotojen yhteensovittamista.

Turvemaiden maankäyttöön liittyvien ristiriitatilanteiden käsitelyn uskotaan myös helpottuvan ohjelman avulla.

"Tällaisen kokonaisvaltaisen suo-ohjelman ja strategisten linjausten tarve onkin ilmeinen ja moninäkökulmainen lähestymistapa alusta alkaen välttämätön", Marttila painottaa. Hän jatkaa, että ministeriöt käyvät asiasta lähiaikoina keskustelua ja ohjelman valmistelu lähtee liikkeelle. "Lopputulos tulee olemaan todennäköisesti jonkinlainen turvemaastratégia, ei niinkään turvemaahohjelma", Marttila arvelee.

Turvemaiden käytön taustalla iso joukko kansainvälisiä ja kansallisia linjauksia

Turvemaat liittyvät hyvin moneen ohjelmaan ja kehittämislinjauksiin. "Kansainvälisellä tasolla suoasiat kytkeytyvät esimerkiksi biodiversiteetisopimukseen

ja ilmastopöimuksiin. EU-tasolla raameja asettavat lukuisat direktiivit, joista ehkä keskeisimmin on huomioitava luonto- ja vesipuite-direktiivin velvoitteet. Myös kansallisella tasolla on useita ohjelmia ja velvoitteita, jotka tässä työssä on muistettava", Marttila toteaa.

Hän mainitsee muun muassa metsien monimuotoisuusohjelmat, kansallisen ilmasto- ja energiastrategian, kansallisen metsäohjelman, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakunnalliset bioenergiaohjelmat ja alue- ja maaseutukehitysstrategiat.

Turvemaastratégian laatiminen tulee olemaan haastava tehtävä. Marttila kuitenkin uskoo, että työssä onnistutaan. Lähes kaikki lausunnon antaneet tahot ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa olla mukana ohjelman valmistelutyössä", Marttila kertoo.

"On hyvin tärkeätä, että kansallisesti pystytään ratkaisemaan esimerkiksi turvemaiden taloudellisen hyödyntämisen ja ympäristönsuojelun ristiriitatilanteita. Tehtäväkenttään kuuluvat myös turvemaiden luonnonsuojelusta ja kestävästä käytöstä sopiminen. Erittäin keskeinen osa-alue on turpeen energiakäytön ja huoltovarmuuden varmistaminen. Uutena asiana on nyt vahvasti esillä turvemaiden merkitys kotimaisen liikennepolttoaineen raaka-ainelähteenä", Marttila kuvailee ohjelman tarkastelunäkökulmia ja tavoitteita.

"Alueellisten ja valtakunnallisten käyttösuunnitelmien laatiminen ja suunnitelmien saattaminen riittävän sitoviksi näyttävät edellyttävän valtioneuvoston linjauksia", Veikko Marttila muistuttaa.

Veturina todennäköisesti maa- ja metsätalousministeriö

Kansallisen suo-ohjelman valmisteluprosessi on vielä avoin.

Ohjelman valmistelua ei ole kirjattu hallitusohjelmaan, mikä voi ympäristöjohtaja Veikko Marttilan mukaan hankaloittaa työn resursointia. Laajapohjainen poikikihallinnollinen työryhmä on saanut kannatusta. Toisaalta on myös esitetty pysyväisluonteisen soiden käytön neuvottelukunnan perustamista vaihtoehtona ras-kaalle ohjelmamuotoiselle orga-nisaatiolle.

”Joka tapauksessa työ läh-tee liikkeelle, eivätkä ministeriöt voi tässä asiassa vältellä vastuu-taan”, Marttila toteaa ja arvelee, että vastuutahona tulee todennä-köisesti olemaan maa- ja metsä-talousministeriö, mutta mukana ovat myös ympäristöministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö sekä polttonesteiden osalta myös liikenne- ja viestintäministeriö.

”Suomen soille mahtuu monenlaisia käyttömuotoja”

Veikko Marttila koordinoi omas-sa työssään maa- ja metsätalous-ministeriön ympäristöjohtajana luonnon- ja ympäristösuojelu-asioita ja luonnonvarojen kestä-

vää käyttöä. Suoasiat ovat tulleet tutuiksi muun muassa soiden-suojeluohjelman valmistelutyös-sä sekä aikanaan seutukaavoitus-tehtävissä. Suot ovat metsästystä ja retkeilyä harrastavalle Marttilalle mieluinen ympäristö.

”Suot ja turvemaat on kuiten-kin nähtävä tämän maan hyvin-voinnin lähteinä. Kotimaisen energian tuottaminen ja muu turpeen käyttö ovat kansallises-ti erittäin tärkeitä asioita, eivätkä ne ole ristiriidassa suojelutavoit-teiden kanssa. Elinkaaritarkastelu on ainoa keino, jolla turpeen koh-telu saadaan oikeudenmukaiselle tasolle”, Marttila linjaa.

→ Kansallisessa suo-ohjelmas-sa sovitetaan yhteen Suomen soiden erilaiset käyttömuodot ja -tarpeet. Kuvassa huurresam-mallähteitä Tervolan Karhakka-maanaavan suojelualueella. Kuva: Varpu Savolainen.

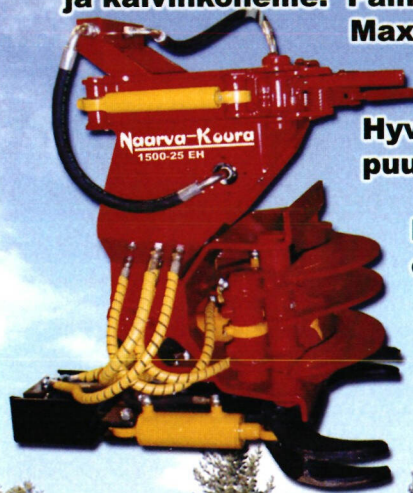

Naarva-Koura

ENERGIAKOURAT

UUSI KERÄÄVÄ 1500-25EH

Nyt kevyempi keräävä Naarva-Koura pienille harvestereille, ajokoneille ja kaivinkoneille. Paino vain 430 kg. Max. katkaisu Ø 25 cm

Hyvä painojakauma puunipun käsittelyyn

Hyvät kuormaus-ominaisuudet

Markkinoiden tehokkain patentoitu giljotiini.

Lisävarusteena myös radio-ohjaus. Ei kaapeleita tai pistokkeita puumiin.

Pentin Paja Oy
Pamilonkatu 30
80130 JOENSUU
013-825051

040-7330405
040-7533298
0400-193455

www.pentinpaja.fi

antti

Antti osaa siirron ja varastoinnin

Pitkä kokemus vaativista teollisuuden projekti-toimituksista, vahvoja näyttöjä materiaalien varastointi- ja käsittelyjärjestelmistä.

- kierresaumasiilot
- profiilisiilot
- ketju-, hihna- ja ruuvi-kuljettimet sekä elevaattorit
- pneumaattiset siirto-järjestelmät

ANTTI-TEOLLISUUS OY

antti

ANTTI-TEOLLISUUS OY

Koskentie, 89 25340 KANUNKI
puh. (02) 774 4700
fax (02) 774 4777
project@antti-teollisuus.fi
www.antti-teollisuus.fi

Turvepäivässä pohdittiin energiahuollon tulevaisuutta

Turveteollisuusliitto järjesti Turvepäivän Helsingin Kalastajatorpalla 9. lokakuuta. Teemanä oli tänä vuonna ”Turpeen rooli Suomen energiahuollossa ensi vuosikymmenellä”.

■ Varpu Savolainen

Valtiovallan tervehdyksen esitti kauppa- ja teollisuusministeri **Mauri Pekkarinen**. Ministeri Pekkarinen pohti puheenvuorossaan EU:n energia- ja ilmastopoliittisia ratkaisuja.

Mauri Pekkarinen uskoo turpeen määritelmän muutokseen

”Uusiutuvien energiamuotojen lisäämisen päätavoite on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, mutta samalla myös energiaturvallisuuden ja huoltovarmuuden turvaaminen”, korosti ministeri Pekkarinen. Liikenteen biopolttoaineiden raaka-aineena turve on Pekkarisen mukaan erinomainen. Alan tutkimusta tuetaan myös julkisen rahoituksen kautta kymmenillä miljoonilla euroilla.

Uusi päästökauppaus ja maa-kohtaiset uusiutuvien energiamuotojen kiintiöt tuovat myös Suomelle haasteita. Ministeri korostaa poltto-ainepaletin monipuolisuuden merkitystä: ”Jokainen marja on syytä poimia ja jokainen mahdollisuus syytä hyödyntää, jotta selviämme tulevista haasteista.”

Ministeri Pekkarinen otti puheensa vahvasti esille turpeen aseman päästökaupassa. ”Suomi tulee yhdessä muiden turvemaiden kanssa toimimaan turpeen määrittämiseksi hitaasti uusiutuvaksi luonnonvaraksi. Turpeen päästökerroin on saatava elinkaarianalyysin mukai-

↑ Porin Prosessivoima Oy:n voimalaitoksen rakennustyöt käynnistyivät talvella 2007. Porin Prosessivoima Oy:n voimalaitostyömaan työllisyysvaikutus on noin 100 henkilötyövuotta. Investoinnin arvo on noin 240 miljoonaa euroa. Kuvassa kattilalaitoksen runko. Kuva: Mikko Heikkilä

sesti kohdalleen”, Pekkarinen painotti moneen otteeseen ja kertoi, että hallituksen ilmasto- ja energiastrategiatyöryhmä valmistelee asiaa ja tekee yhteistyötä muun muassa Ruotsin hallituksen kanssa.

Pekkarinen itse uskoo vahvasti turpeen määritelmän muuttamiseen. Suomen ei ministerin mukaan tarvitse jäädä odottamaan vuosia 2012–13, jolloin seuraava päästökauppaus alkaa: ”Jos ja kun tieellinen perusta turpeen aseman muuttamiseksi on vakuuttava, voisi Suomi ennakkoidusti omilla ratkaisuillaan edistää turpeen käyttöä”, ministeri Pekkarinen korosti puheenvuorossaan.

Ruotsi hakee turpeelle kansallista päästökerrointa

Naapurimaa Ruotsin turvetuottajien toimitusjohtaja **Magnus Brandel** kertoi Ruotsin linjauksista ja mahdollisuudesta ottaa käyttöön kansallinen päästökerroin. Ruotsi tekee kovasti töitä ottaakseen käyttöön eräänlaisen turvetuotantosoiden ilmastosertifikaatin. Tuotanto suunnataan jo aiemmin ojitetuille soille ja suopelloille. Myös ruotsalaiset elinkaaritutkimukset osoittavat, että tällaisten soiden kasvihuonevaikutus on merkittävä turpeen maatumisen vuoksi.

”On paljon järkevämpää ottaa turve talteen, polttaa se lämpö- ja

voimalaitoksissa ja huolehtia kestävästä jälkikäytöstä kuin antaa turpeen maatua sellaisenaan ja toimia päästölähteenä. Tällaisia ihmisen jo aiemmin muuttamia ja turvetuotantoalueiksi soveltuvia soita ja niillä tuotettua turvetta tulisi kohdella päästökaupassa aivan kuten muitakin uusiutuvia energiamuotoja”, Brandel painotti puheenvuorossaan.

Turpeen kysyntä kasvaa!

VTT:n teknologiapäällikkö **Satu Helynen** kertoi turpeen kysyntänäkymistä ensi vuosikymmenellä. VTT on vast'ikään julkaissut selvityksen sekä energia- että kasvutur-

peen tarpeesta vuoteen 2020 mennessä. ”Turpeen tarve on voimakkaassa kasvussa yhdessä muiden biopolttoaineiden kanssa. Epätoivottavana vaihtoehtona on turpeen korvaaminen laajamittaisesti fossiililla polttoaineilla”, Helynen totesi ja lähetti terveisiä kaavoitusviranomaisille. ”Maankäytön suunnittelu on ratkaisevassa asemassa uusien tuotantopinta-alojen saamiseksi”, Helynen korosti.

Energiatallisuus arvostaa kotimaisuutta

Toimitusjohtaja **Juha Naukkari-**nen Energiatallisuus ry:stä pohti esityksessään tulevaisuuden energiatarpeita. ”Maailmanlaajuisesti energian käyttö tulee lisääntymään yli 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Veturina tässä kehityksessä ovat Kiina ja Intia. EU:n ongelmana on hyvin suuri riippuvuus tuontienergiasta. Esimerkiksi maakaasun osalta tuontienergian osuus on yli 80 prosenttia ja öljyn yli 90 prosenttia”, Naukkari totesi.

Lisähaastetta aiheuttaa se, että energialähteet ovat keskittymässä entistä harvempien käsiin. Suomen energiankulutuksesta tuontienergia kattaa tällä hetkellä noin 70 prosenttia. Valtaosa Suomen tuontienergiasta on peräisin Venäjältä.

”Asioita kannattaisi enemmän tarkastella kotimaisista ja kansallisista intresseistä. Suomen turvevarat ovat valtavat, mutta turveenergian osuus energian kokonaiskulutuksesta on vain 5 prosentin luokkaa. Energiayhtiöt kuitenkin luottavat turpeeseen ja tekevät edunvalvontatyössä yhteistyötä muun muassa Turveteollisuusliitto ry:n ja Metsäteollisuus ry:n kanssa”, Naukkari korosti.

Turpe on tärkeä polttoaine maakuntien voimalaitosratkaisuisissa

Turvapäivässä kuultiin myös Porin Prosessivoima Oy:n ja Jyväskylän Energia Oy:n uusien voimalaitosinvestointien polttoaineratkaisuisia. Keskeisiä näkökohtia sekä Porissa että Jyväskylässä ovat korkea toimitusvarmuus ja vakaat energiantuotantokustannukset. Kotimaisten ja paikallisten biopolttoaineiden osuus halutaan nostaa mahdollisimman korkeaksi ja minimoida fossiilisten polttoaineiden käyttö.

Turpe on keskeinen osa molempien laitosten polttoaineratkaisuja. Esimerkiksi Porissa hiilen osuus polttoaineista on tällä hetkellä 17 prosenttia ja turpeen lähes 60 prosenttia. ”Kivihiilen osuuden pie-

mentäminen polttoainemixistämme on selkeä tavoite”, kertoi toimitusjohtaja **Timo Mäki** Porin Prosessivoimasta ja korosti myös työllisyysvaikutuksia: ”Kotimaisten polttoaineiden hankinnalla ja kuljetuksella on erittäin positiivinen vaikutus alueellamme.”

Maakunnallisen energiaomavaraisuuden ja työllisyysvaikutusten merkityksestä muistutti myös toimitusjohtaja **Juha Lappalainen** Jyväskylän Energiasta. ”Jyväskylä on vahva kasvukeskus ja kaukolämmön tarve jatkuvassa kasvussa”, valaisi Lappalainen Keljonlahden voimalaitosinvestoinnin taustoja.

Turvedieselillä lisää hyvinvointia

Turvedieselin liiketoimintamahdollisuuksista kertoi johtaja **Mikko Kara** Vapo Oy:stä. ”Turvedieselin näkymät ovat mahtavat. Keskeisiksi kysymyksiksi ovat nousemassa bio- raaka-aineiden logistiikka, jalostamoiden investointikustannukset ja käytettävyyttä”, Kara totesi.

Hän arveli Suomeen mahtuvan realistisesti arvioiden 2–4 biojalostamo: ”Biojalostamon taloudellisesti järkevä minimikoko on noin 250 megawattia bioraaka-ainetta, jolloin yhden yksikön investointikustannukset ovat noin 300 miljoonaa euroa. Tällaisen laitoksen on käytävä tasaisesti ympäri vuoden eli noin 8000 tuntia. Polttoaineen toimitusvarmuus ja ominaisuudet sekä ympäristökysymykset ovat keskeisiä tekijöitä. Raaka-aineesta onkin turpeen osuus hyvä olla yli puolet”, Kara totesi ja korosti kotimaisen turpeen merkitystä paikallista hyvinvointia edistävänä raaka-aineena.

Turvetuotannon ympäristölupamenettelyssä on tehostamisen paikkoja

Turvapäivässä kuultiin myös alustus niin kutsutun kansallisen suojelman valmistelusta. Ympäristöjohtaja **Veikko Marttilan** alustukseen ja haastatteluun pohjautuva juttu on tässä lehdessä erillisenä artikkelina.

Turvetuotannon ympäristölupajärjestelmän kehittämismahdollisuuksista alustivat professori **Ari Ekroos** ja tutkija **Matias Warsta** TKK:sta. Ekroos ja Warsta ovat analysoineet turvetuotannon ympäristölupia, lupapäätöksiä ja koko lupamenettelyä. ”Turvetuotanto kuormittaa paljon valtion ympäristöhallintoa”, tutkijat totesivat hie- man sarkastisesti ja esittävät yleistä lupamenettelyn keventämistä. ”Erittäin eriytyneen luvan tarkistamisen

tulee keventää, lupahakemusasiakirjoja yhtenäistää ja yleisemmin standardisoida lupien sisältöjä”, tutkijat esittivät.

Ekroosin ja Warstan raportti ympäristölupajärjestelmän kehittämismahdollisuuksista valmistuu loppusyksyn aikana. Raportti jul-

kaistaan aikanaan myös Turveteollisuusliiton verkkosivuilla. Alkuvuonna 2008 asiaa esitellään myös Bioenergia-lehdessä.

Kaikki esitykset ovat luettavissa Turveteollisuusliiton verkkosivuilla www.turveteollisuusliitto.fi.

Turvestipendi 2007 tohtori Päivi Pickenille

Turvepäivän yhteydessä 9.10.2007 luovutettiin Turveteollisuusliitto ry:n 50-vuotisjuhlarahaston stipendi ”turvetohtori”, Vapo Oy:n geologi **Päivi Pickenille**. Päivi Picken väitteli keväällä maaperän geologisten ominaisuuksien vaikutuksista suopohjien jälkikäyttöön ja on pitkään tehnyt ansiokasta työtä turveteollisuuden hyväksi. Päivi tunnetaan erityisesti kasvu- ja ympäristöturpeiden asiantuntijana. Lämpimät onnitelumme Päiville!

Päivi Picken palkittiin Turvepäivässä Helsingin Kalastajatorpassa. Kuva: Varpu Savolainen.

POLAR JA REMKO ILMALÄMMITTIMET

EDULLISTA LÄMPÖENERGIAA PUUJÄTTEESTÄ

- 3 mallia:
Allmat, Airmat 20 ja Airmat Combi
- polttoteho:
11 - 35 kW
- nopea lämmön nousu
- palo aika:
1,5 - 10 tuntia
- ilmamäärä:
1500 - 3000 m³/h

SE VIHREÄ...

Valmistaja:
polartherm oy
AIR-SEALING EQUIPMENT

Myynti:
AGRI MARKET
Talhu Oy

Radiaattori kuivuriin ensi syksyksi

Sikalahallit hake- lämpöön tanskalaisella kattilatekniikalla

Tanskalaisvalmisteisia kattiloita myytiin viimeksi 1980-luvun alussa olkipaalien polttoon. Reka-kattiloissa palaa hake, puupelletit ja vilja.

■ Pertti Jalonen

Seinäjokelaisen **Anssi Honkanien** Bio Help Oy on aloittanut tanskalaisten Reka-monitoimikattiloiden tuonnin Suomeen. Se on myös toimittanut Rekan valmistaman ruokohelven murskauslinjan Pohjolan Voiman biolämpölaitokselle Kokkolaan. Toinen, vastaavan kokoinen laitteisto on menossa Vapolle Ilomantsiin.

350 kW:n Reka-kattila on asennettu Ilmajoelle lämmittämään **Martti ja Jaakko Lahden** sikalahalleja. Täsmällisemmin sanottuna kyse on kahdesta eri yrityksestä, **Kyllikki** ja **Martti Lahden** Sikasuora Oy:stä, jossa on 1700 lihasika-paikkaa ja heidän poikansa Jaakon 450 emakon Porsassuora Oy:stä. –Hakekattilan rinnalla on käytettynä hankittu 500 kW:n öljykattila. ”Sain sen 1200 eurolla, hakelaitoksesta piti maksaa 80000.” –Öljykattila on erillisessä piirissä, joten se lähtee kylmästä käyntiin, jos varajärjestelmää tarvitaan.

Reka tekee monitoimikattiloita kahtena sarjana. Toinen on suunniteltu polttoaineille, joiden kosteus on alle 30 prosenttia ja toinen kosteudeltaan alle 50-prosenttisille polttoaineille. Kattilat ovat järeää tekoa. Lahdelle toimitettu kattila painaa vedettömänä 2300 kiloa, josta yksin arina muurauksineen 1600. Vesitila on 1600 litraa ja kattilan käyttöpaine 3,5 baria.

Joka toinen arinaelementti on kiinteä, joka toinen liikkuu. Kaikissa Reka-kattiloissa 10 kW:n tehosta lähtien on liikkuva arina.

Konvektiolle on paineilmanuohous, joka puhaltaa tuubit puhtaiksi 20 minuutin välein kattilan molemmissa päistä. Tuhkaruuvi siirtää palamisjätteen erilliseen säiliöön.

Lambda säättää polttoainevirtaa

Kattilassa on mekaanisesti liikkuva porrasarina, kapea ja pitkä muurattu pesä. Ensiöilma tulee jokaisen arinaportaan palkin päästä, jolloin se palkin sisällä kulkiessaan lämpeene. Toisoilma puhalletaan erillisistä suuttimista palovyöhykkeen yläpuolelle. Näin tuhka ei pääse tukkiin palamisilmareikiä.

Palamisilmalle on erilliset, käsin kierrettävät säätimet kattilan ulkopuolella. Kattilan teho säätyy kuorituksen mukaan kolmiportaisesti kattilatermostaatin ylä- ja alarajasetusten mukaan. Lämpökuorman alentuessa kattilavesi pyrkii nousemaan ylärajalle, jolloin kattila siirtyy automaattisesti alemman tehon mukaiseen ohjelmaan. Mikäli vesi edelleen on lähellä ylärajaa, tehoa pudotetaan aina nollatehoon saakka. Tehontarpeen pysyessä pienenä ohjaus menee ylläpitovaiheeseen.

Palamisilmapuhaltimille on pulsissäätö. Happianturilla säädetään arinalle tulevaa polttoainevirtaa.

Palamisen perussäädöt haetaan liekin väristä: sen on oltava mahdollisimman kirkas eli valkoinen. Kun silmämääräinen säätö on kohdallaan, automatiikalle annetaan pari tuntia aikaa säätää palaminen kohdalleen.

Kattilan ohjauskeskuksessa on valmiina kolme erilaista, polttoainekohtaista perusohjelmaa niin hakkeelle, pelleteille kuin viljalle-

↑ Lämpökeskus (vas.) tuottaa lämpöä sikalahalleihin ja viimeistään ensi syksynä myös osan viljankuivaukseen tarvittavasta energiasta.

kin. Loppusäädöt haetaan sitten, kun kattila on käyttövalmis ja käytettävän polttoaineen kosteus tunnetaan.

”Tämä kattila on säädetty niin, että termostaatin alaraja on 75 asteessa, yläaraja 85 asteessa. Ylläpitojakson käynti- ja taukoajat säädetään aikakellolla”, maahantuoja Anssi Honkaniemi sanoo.

Käyntihetkellä syyskuun puolivälissä ulkoilman lämpötila oli hiekan toisella kymmenellä ja sikaloitten lämmöntarve varsin pieni, joten kattila tuotti alle 10 kW:n tehoa, jolloin jäännöshapen arvo oli 14–15 prosentin vaiheilla eli varsin kaukana optimista (7,5 %; www.reka.com).

Tehtaan osatehosuositus onkin vähintään kolmannes nimellistehosta. Jatkoa ajatellen saattaisi sitenkin olla järkevempää tuottaa pienet tehot öljyllä eikä väkisin hakkeella, vaikka se kuinka kirveltäisi.

Lämpökontti jäi toiseksi

Miksi Lahti sitten päätyi tanskalai-

seen kattilaan, vaikka Suomessakin tehdään vastaavia. ”Minä uskon vaakatuubeihin ja siihen, että ilma liikkuu paremmin vaaka- kuin pystysuuntaan. Tehdas lupaa tälle kattilalle nimellisteholla liki 94 prosentin hyötysuhteen. Olin kyllä tekemässä kauppaa lämpökontista, mutta uusi myyjä tuli väliin ja peruin konttikaupan.”

”Jonkin verran tuo oljenpolttoakin kiinnostaa. Kuitenkaan omaa väkeä ei ole riittävästi sitä keräämään, urakoitsijalla se pitäisi teettää. Myös olkien varastointi on ongelma. Harvoin täällä tosin päästään olkia kuivina korjaamaan. Nytkin oli aika raastava puintiaika: kun puimurin sai pellonkulmalle, niin alkoi sataa.”

Polttohakkeensakin Lahti ostaa urakoitsijalta, mutta käytön hän hoitaa itse. ”Valitsin tarjouskilpailun perusteella paikallisen yrittäjän, **Jukka Valkaman**. Hän kirjaa kuormat ylös. Kuormista saatua energiaa näkyy mittarissa ja siitä maksetaan.”

"Parissa ensimmäisessä kuormassa oli sahapinnasta tehtyä haketta ja sen joukossa paljon pitkiä soiroja, joista tuli syöttöhäiriöitä. Kerran tuli pääsi sammumaan senkin vuoksi, että uusi hakekuorma tuli päivän myöhässä. Sen jälkeen ei ole tainnut mitään ihmeempää ollakaan. Joka päivä opitaan jotain uutta. Mutta tähänastisen, jos kohta vähäisen käytön perusteella arvioin laitteiden pelaavan suurin piirtein niin kuin on luvattu."

Varasto täyteen talvella kerran kuussa

Hakevaraston pohjapurkainten ala on 25 neliötä, joten niiden päälle saa 75–80 kuutiota haketta kerroksen paksuudesta riippuen. Koska pohjapurkaimet ovat 5 metriä pitkiä, haketta on välillä siirreltävä varaston perältä niiden päälle. Haketta on arvioitu kuluvan 500–700 kuutiota vuodessa, joten talvella varaston täyttöväli on kerran kuukaudessa.

Pohjapurkaimia on kolme rinnakkain ja niiden käyttösylinterit toimivat yksi kerrallaan satunnaisessa järjestyksessä. Varasto tyhjenee silti kohtuullisen tasaisesti. Raapat kulkevat profilipalkin päällä.

Lattia on ajonkestävä, kuljettimet on luonnollisesti pysäytettävä täytön ajaksi. Kuormat tyhjenetään kippaamalla, mutta tarvittaessa halliin voi peruuttaa peräpurkuvauvunkin.

Pohjapurkain syöttää haketta siirtoruuville, jonka pinnankorkeusvahteina ovat valosilmät syöttökaukalon molemmissa päissä. Pesäruuvien päässä on lokerosyötin. Takatuleneestimenä on paisuntasäiliö, jonka sammutusvesi täyttää lokerosyöttimen.

Tilan rakennusvauhti on ollut varsin kova, ja päähuomio on ollut sikaloissa. Lämpökeskustyömaalle on ehditty muiden kiireiden hieman helpottaessa. Teräskäihalli on paikalla rakennettu. "Kaupat tehtiin viime vuonna joulun alla. Kattilahuoneen seinät muurattiin pahimmilla pakkasilla pressujen suojassa ja öljylämmitin sisällä." –Jatkossa Bio Helpin toimittamat laitokset rakennetaan Weckman Steelin teräskäihalleihin.

Hakkeesta lämpö myös kuivurille

Sikalarakennusten välissä on viljankuivaamo, joka on vielä toistaiseksi pelkästään öljylämmitteen. Kuivuriin on jo hankittu ra-

diaattori ja lähdöt sille tehty kattilahuoneessa valmiiksi. Kanaalikavannot on vielä tekemättä. Lahtea mietitytti vielä, miten kattilan saa nopeasti jäähtymään, kun lämmöntarve kuivausjakson päätyttyä äkillisesti loppuu.

"Kattilasta lähtee tarvittaessa noin 400 kW:n teho. Kuivurin öljykattila on 950 kW:n tehoinen, joten hakekattilasta on mahdollisuus saada liki puolet kuivaustehosta."

"Kaikki hakekattilan tuottama lämpöenergia menee sikaloiden tarpeisiin. Toisen emakkosikalan puolella lämpöä tarvitaan kesäinkin, koska siellä on pieniä porsaita. Porsitusosastolla on lämpölevyt. Toisessa emakkohallissa on sosiaalitalat ja vierotusosastolla lattialämmitys, joten siellä riittää kesäisin lämmin käyttövesi, joten kuivaukseen on reservilämpöä olemassa. Ei lattialämmityspiiriin mene talvellakaan kuin 40–42-asteinen vesi", Martti Lahti kertoo.

"On henkisesti tosi helppoa tuottaa hakkeella lämpöä, puusta lähtevä savunhaju tuo hyvän mielen. Aamuisin ei enää tarvitse shunttausta pienentää. Lämmön sopivuus näkyy heti: sikala pysyy siistinä ja tuottavuus paranee."

Riittävä kattilavalikoima

Rekan tuotevalikoima koostuu kymmenistä eri malleista, joista pienimmän teho on 10 kW. Monitoimikattiloiden tehoalue on 100 kW–6,5 MW.

20–60 kW:n stokerikattiloiden toimitusajat ovat maahantuojan mukaan 6–7 viikkoa, yli 100 kW:n laitteiden saatavuus riippuu tilauskannan suuruudesta, mutta on keskimäärin 6 kuukautta.

20 kW:n laitteisto maksaa veroinen 9060 euroa, 30 kW:n 10660, 60 kW:n 13660. Vakiomittaiseen polttoainesäiliöön mahtuu 500 litraa polttoainetta. Valinnaisena 750 litran ja 1,5–5 kuution säiliö.

Takapalon sammutukseen on paisuntasäiliö, josta sprinkleriventtiili syöttökuljettimeen tai lokerosyöttimeen.

Reka valmistaa myös olki- ja ruokohelpipaalien murskauslinjoja. Vakiolinjat ovat 7 metrin pituisia, mutta maksimissaan ne voivat olla 40-metrisiä. Pienimman linjan teho on 300 kg/h ja sen veroton hinta on 25000 euroa. Kapasiteetiltaan 2000 kg/h linja maksaa 55000 euroa.

ProSILVA
Markkinoiden
tehokkain ja
taloudellisin!

Sovi esittelystä työmaalla!

ProSilva 810 & 910

Kokoluokkansa tehokkain ja taloudellisin yleisharvesteri! Edistyskellinen ja yksinkertainen hydraulijärjestelmä tarkoin valituista laadukkaista komponenteista on avain taloudellisuuteen ja tehokkuuteen.

ProSILVA - Kun koneen tuotto suhteessa käyttökuluihin ratkaisee!

www.prosilva.fi

ProSilva Oyj, Ruovesi
puh. 03 - 472 4300

Varmaa TP-lämpötekniikkaa kiinteille polttoaineille

Markkinoiden halutuin, patentoitu TP-arinatekniikka takaa optimaalisen palamisen ja laajan polttoainevalikoiman käytön.

- Lämpökeskusprojektit
- TP-tankopurkainasemat
- TP-säiliöstokerit 20-50 kW
- Varaosapalvelu
- TP-palopäät

TP-lämmitystekniikalla lämmittää jo lähes 3 000 suomalaista taloutta!

TP-STOKERI OY

Kaukomäentie 383, 27100 EURAJOKI
puh. 050 4913273, fax 02 868 1410
tp-stokeri@tp-stokeri.fi

Pellettituotantokapasiteetti 2007

Lähde: VTT

Yritys	Sijainti	Tuotantokapasiteetti, [t/yr]
1 Vapo Oy	Turenki	50 000
2 Vapo Oy	Ilomantsi	70 000
3 Vapo Oy	Kaskinen	40 000
4 Vapo Oy b)	Seinäjoki	70 000
5 Vapo Oy b)	Haapavesi	70 000
6 Vapo Oy	Ylistaro	30 000
7 Vapo Oy	Kärsämäki	25 000
8 Parkanon Pellet Oy a)	Parkano	10 000
9 Lapin Ekolämpö Oy a)	Keminmaa	10 000
10 Paahtopuu Oy a)	Juupajoki	10 000
11 Savon Bioenergia Oy	Rantasalmi	10 000
12 Formados Oy	Kuusamo	10 000
13 Jannpellet Oy	Paltamo	5 000
14 Keurak Oy	Keuruu	3 000
15 Punkaharjun Pelletti Oy	Punkaharju	2 000
16 Kohiwood Oy	Soini	15 000
17 Järvisseudun Pelletti Oy	Alajärvi	2 000
18 Suolahden Höyläämö	Suolahti	10 000

Yhteensä

442 000

a) Vapon alihankkija

b) Myös mahdollista tuottaa turvepellettiä

Bioenergia-alan laitevalmistajat tietokannassa

Bioenergia-alan laitevalmistajien tiedot on koottu tietokantaan helpottamaan kuluttajien laitevalintaa. Tietokannassa esitellään pienten kiinteistöjen lämmitykseen liittyviä laitteita (alle 100 kW) sekä niiden valmistajia ja jälleenmyyjiä. Tietokanta sisältää teknistä tietoa lämmityskattiloista, takoista, liesistä, kiukaista, klapikoneista ja hakkureista. Tietokannassa on mukana suomalaisia, itävaltalaisia, espanjalaisia, ranskalaisia sekä italialaisia laitevalmistajia ja jälleenmyyjiä. Suomen osalta tietokanta sisältää 48 laitevalmistajan, 99 jälleenmyyjän ja 729 yksittäisen laitteen tiedot.

Linkki tietokantaan www.biohousing.eu.com/catalogue

Tietokanta on toteutettu osana BioHousing-hanketta, joka on EU:n IEE-ALTENER-ohjelman osarahoittama hanke. Hankkeen tavoitteena on kehittää bioenergia nykyaikaiseksi lämmitysvaihtoehdoksi omakoti- ja pientaloissa, jolloin tarjolla on tuotteita, palveluja, tietoa ja osaamista liittyen lämmitysjärjestelmien rakentamiseen, asentamiseen, huoltoon, käyttöön ja neuvontatyöhön.

Lisätietoa hankkeesta www.biohousing.eu.com

Edistyksellistä turvetuotantoteknologiaa.

Uusi **Ecofield EF-45** turpeenkokoojavaunu on tämän päivän ratkaisu mutkattomaan, tehokkaan ja taloudelliseen turpeenkeruuseen. Siksi uskomme, että myös sinun kannattaisi tehdä Ecofieldin kanssa lähempää tuttavuutta.

Katso lisää www.ecofield.fi tai soita 050 499 9391.

Suo siellä. Ecofield täällä.

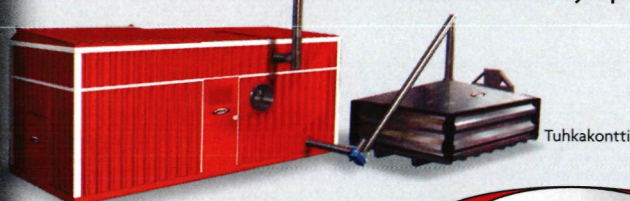
ecofield

TILAA UUSI LÄMMINILMAKEHITTIMET -ESITTEEMME!

MEPU BIOLÄMPÖKESKUS

Kun tarvitset suurta lämpötehoa helposti siirrettävässä muodossa, ratkaisu on Mepun Biolämpökeskus. Polttoaineena käyvät pelletti, hake tai turve. Meiltä saatavissa myös pellettisiilot.

Tuuhakontti

MEPU Oy • Mynämäentie 59 • 21900 Yläne
Puh. (02) 275 4444 • Fax (02) 256 3361
mepu@mepu.com • www.mepu.com

Ruukohelven ja oljen tie paalista piippuun

Uusiutuvista polttoaineista on puhuttu paljon viime aikoina. Vähemmälle huomiolle on kuitenkin jäänyt peltopolttoaineiden mahdollisuudet myös pienempiin kattiloihin soveltuvaksi polttoaineksi.

■ Anssi Honkaniemi

Mielenkiintoinen ratkaisu on paaliratomurskain, joka on integroitu pannuun. Silloin paalimurskain murskaa pyörö- tai suurkanttipaalia kitaansa sitä mukaan, kun pannu polttoainetta tarvitsee. Moni turha työvaihe jää näin ollen pois. Ei tarvita välivarastoja, tilaa vieviä siiloja tai kalliita kuljetinratkaisuja.

Merkittävää on myös se, että voidaan käyttää pannussa pelkästään olkea tai ruukohelpeä. Ei tarvitse viritellä seoksia, vaan voidaan polttaa yhtä polttoainetta. Kyseinen ratkaisu sopii maataloilille sekä lämpöyrittäjille ja lämpölaitoksille. Mikäli lämpölaitos on siedettävän matkan päässä pelloilta, joilta voidaan paaleja kerätä, on suorastaan haaskausta olla hyödyntämättä uusiutuvaa polttoainetta. Mikä parasta, raha jää lähiseudulle, ellei peräti omaan kylään/kaupunkiin, eikä sitä tarvitse enää öljymaihin lähettää. On aina muistettava se tosiasia, että poltettavan polttoaineen jalostaminen maksaa aina.

Pitkällä radalla pitkä täyttöväli

Reka on juuri toimittanut Kokkolan Energia Oy:lle kyseisen paalimurskainlinjaston, joka on ensimmäinen Suomessa. Huomioitavaa on myös erikoispitkä paalirata 46 metriä. Se on tehtaan pisin valmistettu linjasto, sillä normaalisti paalirata on 7 metrin pituinen.

Pitkällä paaliradalla saadaan täyttöväli mahdollisimman pitkäksi. Myös Vapo Oy:lle on tulossa vastaavanlainen linjasto Ilomantsiin. Murskaimen rumpu pyörii varsin hitaasti, jolloin palovaaraa ei ole ja siksi murskain voidaan sijoittaa myös paalivarastoon.

Liikkuva arina mahdollistaa erilaiset polttoaineet

Suomessa valmistetaan vieläkin niin sanottuja alapalokattiloita, joiden ”kylkeen” liitetään stokeri. Vilja/olkiperäinen polttoaine ei ”sintraantumisen” johdosta voi tuhkana pesästä siirtyä ulos pannusta, koska tuhka on laavamaista ja tukkii liikkumattoman arinan. Tuhka on kuin tuhkasankoon olisi heitetty uudenvuoden tinoja.

Mikäli koko arinapinta liikkuu eli on niin sanotusti porrasmäinen, liikkuu palava polttoaine pakosta eteenpäin. Silloin polttoprosessi on samanlainen kuin suurissa lämpölaitoksissa.

Peltobiopolttoaineiden käyttö kehitettävä

Millaiset mahdollisuudet meillä olisikaan, jos rakentaisimme biopolttoaineen jakeluketjun? Silloin vaikkapa omakotitalous voisi nettipohjaisella tilausjärjestelmällä tilata pannuunsa sopivaa polttoainetta. Aivan kuin tilaisi öljyä.

Maatalousyrittäjällä – tai mil-lä tahansa jalostajalla – on viljelyksessä ruukohelpeä ja haketta-kin tai muuta biopolttoainetta. Hänellä ei välttämättä ole kykyä markkinoida tuotteitaan, mutta ketjussa olisi oma ammattilainen sitä varten. Kun biopolttoaineen jakeluketju olisi kunnossa, hän voisi toimittaa lähialueelle tuotteitaan ketjun kautta. Polttoaineen tilaaja saisi silloin lähellä tuotettua polttoainetta ja vielä edulliseen hintaan.

Siitä pitää jopa kunnanjohtaja

Saisiko tuottaja paremman katteen tuotteilleen? Otetaan esimerkki maanviljelijästä, jolla on ruukohelpeä viljelyksessä. Mitä hän saa

↑ Kokkola Energia Oy:n linjasto on ennätyspitkä.

siitä? Tappiota! Syynä on sopimus ruukohelven jatkokäsittelystä, mikä viljelijän on tehtävä, jotta saisi tuen kokonaisuudessaan.

Lämpölaitokset maksavat ruukohelvestä noin 13–15 e/tonni, kun se on toimitettu tienvarteen paaleina. Korjuukustannukset ovat noin 10 e/paali, joten takkiin tulee vaikka kuinka laskisi. Lisäksi satoa on saatava minimissään 3 000 kg/ha, jotta tuen saisi täysimääräisenä. Käytännössä se tarkoittaa, että korjuu loppuu

juuri 3 000 kilon kohdalla, vaikka satoa olisi vielä korjattavissa.

Mikäli tuotetta jalostettaisiin esimerkiksi omakotitalouksille sopivaan muotoon, muun muassa briketoimalla, olisi hinta jo aivan toinen. Ruukohelpibrikettiä voisi kampanjoida aina puolta edullisempaan kuin pelletti ja suurin piirtein samalla lämpöarvolla – ja kauppa kävisi.

Kirjoittaja on Bio Help Oy:n toimitusjohtaja.

IWABO-pellettipolttimet

20 – 200 kw

**Uusinta tekniikkaa Ruotsista.
Suomen markkinoilla
jo vuodesta 2000.**

**IWABO-hakepolttimet
50-100 kw**

Jälleenmyyjät:

www.pellettilampo.com

PELLETTILÄMPÖ A.J.A. Import Oy

Pellettipolttimien maahantuonti, myynti ja asennus Puh. 0400 - 635 485

Kaksi erilaista kesää

Vuosien 2006 ja 2007 maasto- ja turvetuotantoaluepaloista

Kesä 2006 oli ennätysellinen turvetuotantokesä, mikä valitettavasti näkyi myös palotilastoissa. Kulunut kesä taas on ollut tyystin erilainen.

■ Pentti Kurttila

Tänä vuonna ovat palokunnat läheneet sammuttamaan maastopaloja marraskuun alkuun mennessä noin 2 860 kertaa, mikä on alle puolet viimekesäisestä määrästä. Vastaavasti turvetuotantoalueille on lähdetty tänä kesänä sammutustehtäviin vajaat 200 kertaa, kun viime vuonna turvepaloja sammutettiin 421 kertaa.

Hyvä tilastointi on kaiken suunnittelun perusta

Pelastustoimella on käytössä pelastustoimen onnettomuus- ja resurssitietojärjestelmä Pronto. Siihen laaditaan onnettomuusloste jokaisesta pelastustoimen hälytysluonteisesta onnettomuudesta tai tehtävästä. Rakennuspaloista laaditaan lisäksi vielä erillinen rakennusloste.

Järjestelmä on ollut käytössä koko valtakunnassa vuodesta 1995 lähtien, Oulun läänin kuntien palolaitoksilla jo pari vuotta aiemmin. Pronto on erittäin monipuolinen pelastustoimen tietojärjestelmä, jota myös kehitetään jatkuvasti. Uusin maastopaloihin liittyvä uudistus on vuoden vaihteessa käyttöön otettava maastopalojen lentotähtystysloste ja sitä koskeva raportointi.

Pronto-tietojärjestelmän onnet-

↑ Turvetuotantoalueella sattuvat tulipalot ovat haastavia sammutuskohteita. Ei savua ilman tulta Leivonmäellä 6.6.2007. Kuva: Pekka Tamminen, Vapo Oy.

tomuuslosteelle tiedot täyttää pääsääntöisesti pelastusviranomainen, joka on johtanut torjuntatöitä onnettomuuspaikalla. Tavoitteena on, että seloste on laadittu 10 päivän kuluessa onnettomuudesta.

Pronto-tietojärjestelmässä tilastoidaan maastopaloja siten, että maastopalosta valitaan maastotyyppi. Maastotyyppiä ovat muun muassa "varsinainen metsä", "hakuuaukio" ja "muu suoalue". Kyseisillä maastotyypeillä sattuneet palot luokitellaan metsäpaloiksi. Muita maastotyyppiä ovat muun muassa "ruohikkopalo", "tienvarsipalo", "kaatopaikkapalo", "turvetuotantoaluepalo" ja "aumapalo". Saman onnettomuuden rekisteröinnissä voidaan valita useampia maastotyyppiä. Silloin saadaan tiedot myös niistä paloaloista, joissa esimerkiksi turvetuotantoaluepalo on päässyt leviämään metsään.

Kaikista maastopaloista tilastoidaan tarkka paikkatieto, arvio tulipalon syttymissyystä, aiheuttajasta ja tahallisuudesta sekä palanut maastoala. Esimerkiksi turvetuotantoaluepaloissa voitaisiin todeta, että palon aiheutti "työkoneen vika syynä mekaaninen kipinä" ja että "teko oli tahaton". Lisäksi maastopaloista tilastoidaan maalaji, kasvupaikkatyyppi ja metsäpaloindeksi, jotka eivät kuitenkaan ole pakollisia tietoja.

Vuosien 2006 ja 2007 maastopalotilastojen vertailua

Kesä 2006 oli yli 30 vuoteen pahin maastopalokesä Suomessa. Koko maassa sattui noin 6 400 maastopaloa. Niistä varsinaisia metsäpaloja oli lähes 3 000 kappaletta. Met-
sää tuhoutui paloissa yhteensä noin 1 600 hehtaaria. Turvetuotantoalueille palokunta hälytettiin sammut-

tamaan kenttäpaloa 141 kertaa ja aumapaloa peräti 280 kertaa. Turvetuotantoalueita paloi yhteensä noin 100 hehtaaria.

Suurimmat metsäpalot roihusivat kesällä 2006 Pohjois-Suomessa Kemijärvellä ja Raahessa. Kemijärvellä paloi noin 60 ja Raahessa 52 hehtaaria metsää. Turvetuotantoalueilla sattui Suomessa vain yksi iso palo Karvian kunnassa, jossa tuotantoaluetta paloi 55 hehtaaria.

Kuluvan vuoden 2 860 maastopalosta metsäpaloja on ollut noin 1 100 kappaletta ja niissä on tuhoutunut metsää noin 610 hehtaaria. Turvetuotantoalueilla sattuneissa noin 200 palossa paloala on jäänyt ennätysellisen alhaiseksi, yhteensä vain noin 14 hehtaariin. Suurin osa turvepaloista eli yli 80 prosenttia on ollut aumapaloja.

Kiikarissa Oulun läänin maastopalot

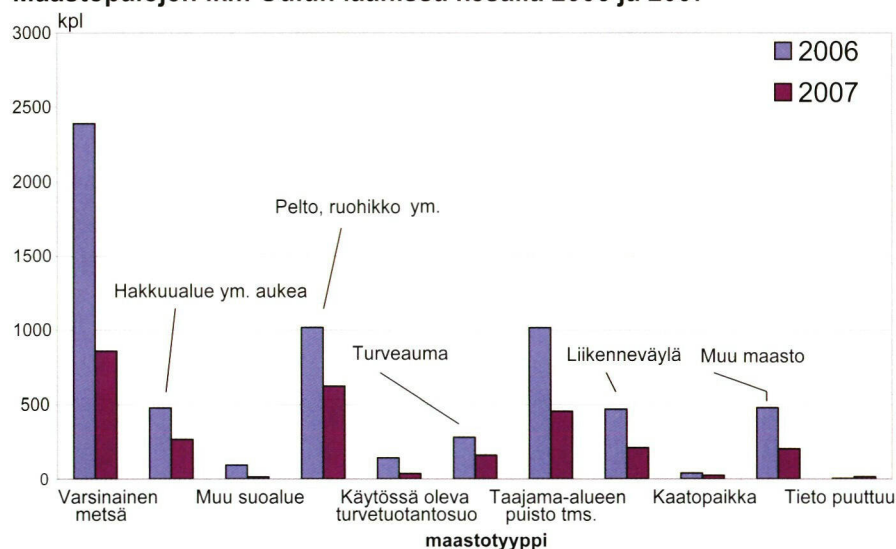
Kesällä 2006 suursäätö oli hyvin samankaltainen koko Suomessa. Pääsääntöisesti oli lämmintä ja kuivaa, mutta sateet Etelä-Suomessa alkoivat jo elokuussa. Pohjois-Suomessa lämmin ja kuiva kesä päättyi vasta syyskuun alun sateisiin.

Kesä 2006 oli kuivin vuosikymmeniin koko Oulun läänissä. Kuivan kesän johdosta maastopalojen määrä kohosi selvästi aikaisempia vuosia suuremmaksi. Maastopaloja oli yli kolminkertainen määrä keskimääräisiin lukuihin verrattuna. Viileän alkukesän myötä ruohikkopalojen määrä jäi kuitenkin suhteellisen vähäiseksi metsäpalojen määrään verrattuna. Turvetuotantoalueilla syttyi 45 tulipaloa varsinaisella tuotantoalueella, ja turveaumoja palokunnat sammuttivat 61 kertaa.

Kesä 2006 oli turvepalojen lukumäärällä mitattuna ennätysellinen Oulun läänissä. Toisaalta suuria

Maastopalojen lkm Oulun läänissä kesällä 2006 ja 2007

turvetuotantoaluepaloja ei sattunut, vaikka olosuhteet esimerkiksi kesäkuun loppupuolella olivat voimakkaiden tuulien vuoksi äärimmäisen otolliset tuotantoaluepaloille. Onneksi todella kuivana aikana elokuussa tuulisuus ei aiheuttanut enää harmia turveurakoitsijoille eikä pelastustoimelle.

Kesällä 2007 palokuntaa tarvittiin Oulun läänin turvetyömaille vähän

Kesän 2007 suursäätila oli samantyyppinen koko Suomessa, tosin hyvin erilainen kuin edellisenä kesänä. Alkukesästä oli suhteellisen kuivaa. Sen jälkeen alkoi epävakainen ja erittäin runsaita paikallisia sateitakin sisältänyt kausi, joka jatkui koko kesän.

Tämän vuoden maastopaloista suurin osa sattui keväällä ja alkukesästä. Metsäpaloja oli Oulun läänissä pitkäaikaisen keskiarvon verran eli hieman yli 100 kappaletta. Muita maastopaloja oli selvästi vähemmän kuin aikaisempina vuosina keskimäärin. Turvetuotantoalueille palokunnat lähtivät sammuttamaan kenttäpaloa 11 kertaa ja aumapaloa 19 kertaa. Aumapalojen määrä suhteessa vuosien 2006 ja 2007 tuotantoon on Oulun läänissä vähäinen, kun niitä verrataan muiden läänien alueilla sattuneiden aumapalojen määrään.

Tänä vuonna paljon aumapaloja

Vuonna 2007 on koko Suomessa sattunut poikkeuksellisen paljon aumapaloja suhteessa aikaisempiin vuosiin ja tämän kesän tuotantomäärään. Poikkeuksena on Oulun lääni, kuten edeltä ilmenee. Aumapalojen suuri määrä selittyy sillä, että vuoden 2006 aikana kuivaa turvetta tuotettiin niin nopeassa tah-

dissa, että aumausta ei aina kyetty tekemään riittävän huolellisesti ja tiivistäminen jäi vajaaksi. Talven aikana huonosti tiivistetyt aumat kuumentuivat liikaa ja syttyivät itsestään. Esimerkiksi tämän vuoden aumapaloista yli 40 prosenttia on kirjattu tapahtuneeksi tammi-huhtikuussa.

Poikkeuksellisen paljon aumapaloja on sattunut Länsi-Suomen läänin alueella. Oulun läänin alueella sattui tänä vuonna 12 prosenttia ja viime vuonna 22 prosenttia kaikista Suomen aumapaloista. Vastaavat luvut Länsi-Suomen läänin osalta olivat 49 prosenttia ja 45 prosenttia.

Luvut ovat mielenkiintoiset, kun niitä verrataan turvetuotannon kokonaismääriin eri lääneissä. Oulun läänin alueella tuotetaan Suomessa tuotettavasta energiaturpeen määrästä keskimäärin noin kolmannes ja Länsi-Suomen läänin alueella noin 40 prosenttia. Aumaustekniikalla näyttäisi olevan selvä vaikutus aumapalojen määrään. Pohjois-Suomessa käytetään pääsääntöisesti puskuaumoja ja eteläisessä Suomessa yliajoaumoja.

Tilastoista ei voida erottaa, onko kyseessä jyrshinturve- vai palaturveauma. Käsitteiksi mukaan palaturveauma ei syty palamaan niin helposti kuin jyrshinturveauma. Pohjois-Suomessa palaturvetta tuotetaan hieman vähemmän suhteessa eteläiseen Suomeen, mikä taas lisää entisestään aumapalojen suhteellista eroa läänien välillä.

Varsinaisissa turvetuotantoaluepalojen määrissä ei ole havaittavissa samanlaisia eroja eri läänien välillä. Tuotantoaluepaloista Oulun läänin alueella tapahtui molempina vuosina 2006 ja 2007 noin 30 prosent-

tia ja Länsi-Suomen läänin alueella 43–47 prosenttia.

Maastopalojen sammutus on kallista

Oulun lääninhallitus selvitti syksyllä 2006 läänin kolmelta pelastustoimenalueelta maastopalojen sammutuskustannuksia. Laajempaan selvittelyyn tuli tarvetta, kun Oulun läänin jokaisella pelastustoimenalueella sattui kesällä 2006 yksi suuri metsäpalo. Niiden sammutuskustannukset nousivat niin korkeiksi, että Oulun lääninhallitus joutui ensimmäisenä lääninä käsittelemään vuonna 2004 voimaan tulleessa pelastuslaissa mainittua ”harkinnanvaraisen avustuksen myöntämistä poikkeuksellisen suuren pelastustehtävän” aiheuttamiin kustannuksiin. Esimerkiksi Raahen Mattilanperän metsäpalon sammutuskustannukset kohosivat noin 400 000 euroon. Vaalan Enonkylässä riehuneen metsäpalon sammutuskustannukset olivat hieman yli 200 000 euroa.

Oulun lääninhallitus pyysi pelastuslaitoksilta tiedot suurimpien maastopalojen sammutuskustannuksista. Keskimääräiset sammutuskustannukset hehtaaria kohti vaihtelivat huomattavasti. Hehtaarikustannukset olivat 1 500–23 000 euroa. Suurissa paloissa hehtaarikohtaiset sammutuskustannukset kohoavat huomattavasti, mikäli maapohja on turveperäistä. Turvepohjaisessa metsässä, jollaisiin turvetuotantoalueet useimmiten rajoittuvat, palo pääsee pureutumaan syvään maaperään. Sen sammuttaminen on hidasta ja vaatii runsaasti sekä konekalustoa että miestyövoimaa.

Oulun läänin selvityksen mukaan suurimmat hehtaarikustannukset

← Oulun läänin maastopaloit kesällä 2006 ja 2007 (koonnut Varpu Savolainen pelastusviranomaisten aineiston pohjalta).

syntyivät sellaisissa maastopaloissa, joissa käytettiin sammutuksessa apuna etupainotteisesti helikopteria ja joissa paloala jäi suhteellisen pieneksi. Alhaisimmat hehtaarikustannukset syntyivät aikaisin keväällä tapahtuneissa paloissa. Niissä maastoa paloi suhteellisen nopeasti ja laajasti, mutta palo ei päässyt pureutumaan routaisen maan takia syvälle maaperään.

Turvetuottajallekin isoja taloudellisia menetyksiä

Turvetuotantoalueilla sattuneiden tuotantoaluepalojen sammutuskustannukset vaihtelivat selvästi vähemmän. Keskimäärin sammutuskustannukset olivat 6 000–15 000 euroa hehtaaria kesällä 2006. Maastopalojen sammutuskustannuksissa on huomioitu vain pelastuslaitokselle aiheutuneet sammutuskustannukset. Tosiasiassa kokonaiskustannukset ovat paljon suuremmat. Hehtaarikohtaisissa sammutuskustannuksissa ei ole huomioitu puolustusvoimien virka-avusta ja rajavartiolaituksen helikopterin käytöstä aiheutuneita kustannuksia.

Kustannuksiin ei ole myöskään laskettu mukaan jälkivartiointin aiheuttamia kustannuksia, turveurakoitsijan omia sammutuskustannuksia eikä turvetuotannon keskeytyksestä aiheutuvia menetyksiä. Turvetuotantohan keskeytetään sammutustöiden ajaksi, kunnes alue luovutetaan urakoitsijan jälkivartiointivaksi.

Ihminen aiheuttaa suurimman osan maastopaloista

Metsäpalojen tavanomaisiin syttymissyy on huonosti sammutettu nuotio. Yleensä reilusti yli puolet maastopaloista saakin alkunsa ihmisen huolimattoman toiminnan seurauksena esimerkiksi nuotiosta, roskien poltosta tai kulotuksesta. Salamien sytyttämien metsäpalojen määrä vaihtelee suuresti viidestä jopa 30 prosenttiin. Edellä mainituista paloista Vaalan suuren metsäpalon aiheutti salama.

Turvetuotantoalueen kenttäpalot aiheutuvat pääsääntöisesti mekaanisesta iskukipinästä tai koneen pakoputken kipinästä. Aumapalojen syttymissyyksi pelastusviranomaiset ovat kirjanneet lähes poikkeuksetta auman lämpötilan kohoamisen liian korkeaksi.

Kirjoittaja Pentti Kurttila työskentelee pelastusylitarkastajana Oulun lääninhallituksessa ja on toiminut pitkään Turveteollisuusliiton paloturvallisuusjaostossa.

Suomalaista bioenergia-osaamista hyödynnetään Namibiassa

Afrikan eteläisessä kärjessä sijaitsevassa Namibiassa on suuri biomassapotentiaali. Se on syntynyt pensaston liikkasvusta vuosikymmenien aikana.

■ Arvo Leinonen

Sähkön tuotanto 5, 10 ja 20 megawatin voimalaitoksissa ei ole taloudellista kannattavaa ilman investointitukea ja päästökaupasta saatavaa hyötyä. Pääkaupungin Windhoekin kivihiililaitoksessa yhden kattilan muuttaminen biomassalle on kannattavaa. Suurimmat menoerät sähkön tuotannossa muodostuvat polttoainekuluista ja laitosinvestoinnista.

Pensasbiomassalla suuri energiantuotantopotentiaali Namibiassa

Pensasbiomassa muodostaa merkittävän raaka-ainelähteen energian tuotannossa. On arvioitu, että pensaan liikkasvu vaivaa Namibiassa voimakkaasti noin 10 miljoonan hehtaarin aluetta pohjoisessa Keski- ja Itä-Namibiassa. Pensaiden lukumäärä tällä alueella vaihtelee välillä 1 000–10 000 pensasta hehtaarilla. Hehtaarikohtainen biomassamäärä alueella on 5–25 tonnia. Keskimäärin biomassaa on arvioitu olevan noin 12,5 tonnia hehtaarilla, kun sen kosteus on 20 prosenttia.

Pensaan liikkasvua voidaan hoitaa harventamalla ja jättämällä 200–300 isointa pensasta savannille kasvamaan. Keskimääräinen biomassasaanto harvennuksissa on noin 10 tonnia hehtaarilta. Korjatut pensaat lähtevät uudelleen kasvamaan juurista ja harvennus on mahdollista tehdä

↑ Pensaankato tapahtuu manuaalisesti kirveellä.

↑ Liian tiheänä kasvavaa pensastoa (2000 pensasta hehtaarilla).

↑ Tavoiteltu pensastiheys harvennuksen jälkeen on noin 200–250 pensasta hehtaarilla.

↑ Pensaat kerätään palstatien käsin.

↑ Pensaiden haketusta rumpuhakurilla.

uudelleen 10–15 vuoden kuluttua.

Pensaan liikakasvun vaivaamalla alueella biomassamäärä on näin kaikkiaan 125 miljoonaa tonnia eli noin 500 terawattituntia. Namibiassa kokonaisenergian kulutus oli vuonna 1999 yhteensä 12,6 terawattituntia.

Pensaan liikakasvu haittaa Namibian pääelinkeinoja eli karjankasvatusta, sillä pensaat vähentävät ruohon kasvua ja liikkuminen tiheässä pensaikossa on lähes mahdotonta. Biosähkön tuottaminen edesauttaisi myös Namibian energiaomavaraisuutta, mikä tällä hetkellä on huono. Namibian käyttämä sähkö tulee pääosin Etelä-Afrikasta. Namibian pääkaupungissa Windhoekissa on kivihiilivoimala, mutta sitä käytetään satunnaisesti Etelä-Afrikan sähkön tuotannon tukena.

Tällä hetkellä pensaita käytetään polttopuun valmistuksessa

noin 1 miljoonaa tonnia vuodessa. Grillihiilen tuotannossa käytetään 0,3 miljoonaa tonnia vuodessa. Lisäksi Namibiassa on yksi brikettitehdas, mikä tuottaa pensashakkeesta brikettiä noin 6 000 tonnia vuodessa.

Hakkeen korjuu ja tuotantokustannukset maatilakohteessa

VTT on Namibiassa selvittänyt sähkön tuotannon kannattavuutta pensashakkeella. Hakkeen tuotantokokeet suoritettiin CCF:n (Cheetah Conservation Fund) omistamalla maatilalla. Maatilan koko on 36 000 hehtaaria. Maatila sijaitsee juuri pensasongelma-alueella noin 200 kilometriä pohjoiseen Windhoekin kaupungista. Maatilalla tuotetaan haketta CCF:n omistamalle brikettitehtaalalle.

CCF:n korjuuketjussa pensaiden katkaisu tapahtuu manuaalisesti kirveellä. Työ tehdään neljän

Automaattiset hake- ja pellettikattilat

Kiinteistöjen lämmitys tapahtuu vaivattomasti, tehokkaasti ja luotettavasti HERZin kattiloilla.

- 10 – 1000 kW
- Automaattiset puhdistusjärjestelmät ja tuhkan poisto
- Tehokas ja puhdas palaminen lambda-tunnistimen ansiosta
- Erinomainen hyötysuhde pysyy aina korkeana
- Helppo käyttää – vähäinen huollon tarve
- Kompakti moduulirakenne – pienet kuljetusmitat
- Polttoaineen siirtolaitteet sisältyvät toimitukseen
- BioControl-ohjausjärjestelmä ohjaa ja valvoo kattilan toimintaa ja huolehtii lämmityksen säädöstä.

MUITA TUOTTEITA:

- Puukaasutuskattilat
- Savuhormit
- Aurinkolämpöjärjestelmät
- Aurinkosähköjärjestelmät.

FRISNET OY
Karvaamokuja 3 A, 00380 Helsinki
Puhelin 020 155 7440,
050 313 0982, 0400 613 552
frisnet@frisnet.fi. www.frisnet.fi

↑ Nisulan energiapuukoura Namibiassa.

henkilön porukassa. Hakkuun jälkeen pensaat siirretään manuaalisesti palstatiin varteen. Palstatiin etäisyys on 50 metriä. Siirto-

porukassa on myös neljä miestä.

Palstatiin varressa pensaat kasataan aumoihin, joissa ne kuiva-
taan 15–20 prosentin kosteuteen.

Namibian olosuhteissa pensas kuivuu tähän kosteuteen kahdes-
sa–kolmessa viikossa. Kun pen-
sas on riittävän kuivaa, se hake-

tetaan käyttäen Morbarkin rum-
puhakkuria. Haketusporukassa
työskentelee kahdeksan henki-
lää, joista osa syöttää pensaita
hakkuriin ja osa siirtelee pen-
saita hakkurin lähelle aumasta.
Hakkuri puhalttaa hakkeen suo-
raan traktorin perävaunuun, jol-
la se kuljetetaan brikettitehtaal-
le 40 kilometrin päähän. Traktoriin
on kytketty kaksi perävaunua,
jotka on varustettu kippauslait-
teistolla.

Korjuukokeet tapahtuivat koe-
lohkoilla, joita tutkimuksissa oli
kaikkiaan 13. Koelohkot olivat yh-
den hehtaarin kokoisia. Pensai-
den lukumäärä CCF:n maatilalla
oli kirjallisuudessa esitettyjä mää-
riä pienemmät, noin 1200 pensas-
ta hehtaarilla. Harvennuksen jäl-
keen hakkuualueelle jäi 200–250
pensasta.

Hehtaarisäntä koelohkoilla oli
keskimäärin 6,7 tonnia (20 %:
n kosteus). Säntä mitattiin punnit-
semalla koelohkoilta saatu hake-
määrä brikettitehtaalilla. Korjuu-
kokeissa mitattiin eri työvaiheiden
tuottavuus tonneina aikayksikköä
kohti. Hakkuun tuottavuus oli
0,25 hehtaaria (1,7 tonnia) ja siir-
telystä 0,30 hehtaaria (2,0 tonnia)

Oilon-polttimet toimivat myös biopolttoaineilla

Suomen ylivoimaisesti suosi-
tuimmat öljy- ja kaasupolttimet
ovat varma valinta silloinkin,
kun haluat siirtyä käyttämään
biopolttoaineita.

Polttimet toimivat pienin
muutoksin myös bioöljyllä (RME
ja FAME) ja biokaasulla.
Uutuutena BioPro-pellettipoltin
aktiiviselle lämmittäjälle.

**Oilon-polttimella lämmität aina turvallisesti,
taloudellisesti ja luontoa säästäten.**

Oilon Oy
Metsä-Pietilänkatu 1
PL 5, 15801 Lahti
Puh. (03) 857 61
info@oilon.com

oilon®
www.oilon.com

työmiestä kohti päivässä. Hake-
tuksen tuottavuus oli 20,1 tonnia
päivässä ja maantiekuljetuksen
tuottavuus 10,5 tonnia päivässä,
kun kuljetusetäisyys oli 50 kilo-
metriä.

5 megawatin laitoksen hake-
keen käyttömäärä on 32 000 ton-
nia vuodessa, kun hakkeen kos-
teus on 20 prosenttia. Käytössä
olevalla ketjulla tarvitaan tämän
määrän tuottamiseen koneiden
ohella 232 miestä. Kun kuljetus-
matkaksi lasketaan 30 kilometriä,
hakkeen lasketut tuotantokustan-
nukset ovat 5,9 euroa/MWh. Suu-
rin kustannuserä on haketuskus-
tannukset.

Suomalainen energiapuukoura soveltuu pensaan korjuuseen

Käytössä olevaa hakkeen tuotan-
toketjua pyrittiin myös tehosta-
maan. Tätä varten CCF:llä tutkit-
tiin muun muassa raivaussahan,
moottorisahan, Nisulan energia-
puukouran ja pyörivällä leikkuu-
terällä varustetun Bobcat-tyyppi-
sen pienoistraktorin käyttöä pen-
saan hakkuussa. Lisäksi tutkittiin
pensaasiirtoa palstalta hiekkatien
varten sekä koneellista pen-
saasiirtoa hakkuuun Nisulan

VTT on selvittänyt Suomen
ja Namibian valtioiden ra-
hoittamassa projektissa säh-
kön tuotannon kannattavuutta
pensashakkeella. Projekti
toteutettiin vuosina 2006 ja
2007. Sähkön tuotantoa on
tarkasteltu voimalaitoksissa
tuotantotehoilla 5, 10 ja 20
megawattia. Lisäksi on tar-
kasteltu pensasbiomassan
käyttöä pääkaupungissa
Windhoekissa sijaitsevassa
kivihiilivoimalassa, kehitet-
ty pensashakkeen tuotanto-
teknologiaa ja laskettu hake-
keen tuotantokustannukset
sähköntuotantokustannus-
tarkastelua varten.

harvesteripäällä. Nisulan harves-
teripää on mahdollista helposti
muuttaa kouraksi.

Kaikki testatut laitteet soveltu-
vat pensaan hakkuuseen. Tehok-
kain tutkituista kaatolaitteista oli
pyörivällä terällä varustettu pie-
noistraktori. Pensaankoneellinen
syöttö hakkuriin onnistui kokeis-
sa hyvin. Pensaasiirto palstalta
tienvarten ei ollut tehokasta, sil-
lä kuormasta tulee verrattain pie-
ni pensaan leveästä latvasta joh-
tuen.

↑ Hakkeen kuljetus brikettitehtaalle traktori-perävaunu-yhdistelmällä.

Konekokeiden pohjalta on
hahmoteltu täysin koneellinen
hakkeen tuotantoketju. Ketjus-
sa pensaiden hakkuu tapahtuu
pienoistraktorilla varustettuna
pyörivällä kaatopäällä ja siirte-
ly myös Bobcat-tyyppisellä pie-
noistraktorilla varustettuna ke-
ruukouralla. Haketus tapahtuisi
rumpuhakkurilla, joka varustet-
tu kuormaimella. Koska kulje-
tusmatka on lyhyt, maantiekul-
jetus tapahtuisi traktori-perä-
vaunu-yhdistelmällä. Peräkärry

olisi Junkkarin valmistama tila-
vuuden ollessa 38 kuutiometriä.

Uudella koneellisella ketjulla on
mahdollista alentaa korjuukustan-
nuksia noin 24 prosenttia käytössä
olevaan ketjuun nähden. 5 mega-
watin sähköä tuottava laitos käyt-
tää vuodessa 32 000 tonnia hake-
ta hakkeen kosteuden ollessa 20
prosenttia. Työntekijöiden määrä
tuotannossa on 31 henkilöä.

*Kirjoittaja on tiimipäällikkönä
VTT:ssä ja johtava tutkija.*

Junkkari

RISUHAKETUKSESTA JÄREÄN URAKOINTIIN

Suorasyöttöiset hakkurit HJ 200/260

- HJ 200 ja HJ 260 hakkureilla erittäin hyvä hakelaatu stokerikäyttöön, koska suorasyöttöinen hakkuri hakkaa puuta poikkisyhyyn.

Vinosyöttöiset hakkurit HJ 4/5/10

- HJ 4 soveltuu ympäristö- ja maisemointihaketukseen.
- HJ 5 ja HJ 10 isomman puutavaran haketukseen.

Suurtehohakkuri HJ 500

- Järeä urakointikäyttöön suunniteltu hinattava hakkuri.
- Suuri haketusteho ja järeä syöttösäiliö mahdollistavat kuormainsyötön.
- Saatavana nyt myös hydraulisella syöttöpöydällä

Valmistus:

Junkkari Oy
Pohjanmaanväylä 5
62375 Ylihärmä
Puh. (06) 4835111
Fax. (06) 4835295
www.junkkari.fi

Myynti:

AGRI MARKET
www.agrimarket.fi

Hanki vaivaton

**High-Tech
pelletti-
lämmitys**

Puhdistaa vain 2-3 kertaa vuodessa!

Pellettitakat
alk. **2395,-**

KARDONAR

Katso jälleenmyyjät
kotisivuiltamme.
Haemme
jälleenmyyjä.

Österbyntie 4, 10620 Tammisaari - Puh. 040-707 1214 - www.kardonar.com

Sinisen rekan kyydissä

Tuttu näky Pohjois-Suomen teillä: Turveruukin siniset rekat vievät kymmeniä turvekuormia päivittäin energialaitoksille, joissa turve muuttuu lämmöksi ja sähköksi. Mutta mitä kaikkea matkan varrella tapahtuu? Turveruukki Oy:n kirjanpitäjä **Eija Jurvakainen** ja johdon sihteeri **Kersti Kirjalainen** hypäsivät eräänä huhtikuuisena päivänä **Timo Suontakasen** ohjastaman rekan kyytiin ottamaan asioista selvää.

↑ "Ruukin työt" Eija Jurvakainen (keskellä) ja Kersti Kirjalainen turvetta ja tietoa hakemassa Timo Suontakasen turvallisessa kyydissä. Kuva: Seppo Vaara

■ Kersti Kirjalainen

Kello on 10.30. Matkaan lähdetään Oulun Energian voimalaitokselta Toppilasta. Ensin ajamme punnituksen kautta pesuhalliin. Vajaassa minuutissa pölyinen rekka puhdistuu edellisen lastin jäljiltä eikä sitten enää pölise kaupungin välillä.

"Kaksi kuormaa turvetta jää vuodessa autojen pinnasta pesuhalliin. Pakkasella autot pestään vasta, kun lämpötila ulkona ylittää kaksi astetta", kertoo Timo Suontakanen.

Satoja tuhansia ajokilometrejä

Päämäärämme on Pudasjärven Koivuojanlatvasuo. Ajamme Kuusamontietä ja ylitämme Kiiminkijoen kello 10.55. Rekoista puhuttaessa mitat ovat suuria. Rekka on iso, 24 metriä perävaunuineen! Ohjaamoon on kavut-

tava kahden metrin korkeuteen. Rekkamme on kuulemma noin vuoden ikäinen, mutta tehnyt matkaa jo 342 000 kilometriä.

"Uusi auto maksaa pyöreästi 200 000 euroa. Noin kuuden vuoden palvelun jälkeen se menee turpeenajosta vaihtoon, mutta jatkaa tuki eloaan vielä pitkään ja voi päätyä vaikka kauas ulkomaille", sanoo Timo.

Nuppi on sisältä siistimpi kuin matkalaisten olohuoneet, mistä Timolle heti huomautetaan. Mies sanoo viihtyvänsä näin. Hänhän viettää lähes kaiken työ-aikansa tässä pikku työhuoneessaan, jonka tosin jakaa vuorolaan kahden muun kuljettajan kanssa. Timo on ajanut turvetta nyt kaksi talvea **Arto Viion** yhtiölle.

Suontakanen on pohjoisen pientilan poika ja kertoilee matkan aikana taustastaan: "Kotitila

oli 20 hehtaaria peltoa ja metsää. Se meni myyntiin 1970-luvulla, kun ei ollut jatkajaa eikä se olisi enää elättänytkaan EU-Suomessa. Turussa olin viitisen vuotta töissä teurastamolla ja sen jälkeen tiiviisti kuljetusalalla."

Kello 11.05 tullaan poronhoito-alueelle, poroja ei tosin näy. Ilma on aurinkoinen, lämpöä kuusi astetta. Pahimmat routakelit antavat vielä odottaa ainakin viikon. "Vanhoja renkaita voi räjähdellä säiden lämmetessä", Timo kuvailee rekkamiehen murheita.

Rekkojen verkostossa

Kello 11.25 lähestymme Iijoen Kollajanniemeä. Timo selvittää radioteitse, onko vastaantulevia. Rekkamiehen työhuoneen mittaritaulu viestittää erilaisia lukuja. Polttoaineenkulutuksemme näyttää olevan 45 litraa/100

km. Autossa on 400 litran tankki. Keskituntinopeus on ollut 45,5 kilometriä tunnissa. Radioaalloilta kuuluu vaihtelevia viestejä; olemme osa rekkojen verkostoa. Rekan rajoitin leikkaa nopeuden enimmillään 88–89 kilometriin tunnissa. Käännyttään Kääpäsuoentielle.

Liikenteessä on vaihteleva määrä rekkoja, jotka joutuvat liikkumaan samoilla kapeilla teillä. Niiden on jatkuvasti tiedettävä toistensa liikkeistä. Varusteina onkin kolmenlaisia puhelimia: lyhytaalto- ja GSM-puhelimien lisäksi VHF-laitteet rekkojen väliseen vuoropuheluun. Kantomatka näillä laitteilla on kymmenen kilometriä. "Kanava 3 on Turveruukin", Timo kertoo.

"Miksiköhän ne laittavat turpeenhakuun 30 kilometrin so-
rateille aina pahimpaan keli-
aikaan?" Timo pohtii. Kysymys on

varmaan aiheellinen, sillä valtava rekka näyttää entistä suuremmalta kääntyessään yhä vain kapeneville ja mutkaisemmille so-rateille. Niillä ei mahdu väistöliikkeitä tekemään.

Sen jälkeen, kun käännettiin sorateille, ei ole näkynyt kuin yksi asuttu talo ja yksi kulki-ja. Muuten näköpiirissä on vain kangasmaata ja suota. Maisema jatkuu eksyttävän samankaltaisena. Tienviitat kuitenkin osoittavat matkamme kohteet: Viidansuo, Kapeimmansuo ja lopulta Koivuojanlatvasuo.

Koivuojanlatvasuo on 170 hehtaarin turvetuotantoalue, jolla **Valto Särkelän** ja **Ilkka Mattilan** yhtiö nostaa turvetta. Turve varastoidaan suolla aumoihin, joista se kuljetetaan rekkakuormina käyttäjille.

Käymme tien päässä kääntymässä. Kello 12.35 pysähdymme turveaumalle lastaamaan. Timo tervehtii tuttua miestä kauha-kuormaan kahvoissa ja turpeen nosto rekan uumeniin alkaa. Yhdistelmärekka vetää noin 12 kauhallista tavaraa. Ammattimiehen otteilla lastaus käy vartissa.

Kapeita teitä, konehormoneja ja routavaurioita

Kello on 12.50. "Nostatetaan te-liaksella, jotta vetopyörille saadaan lisäpainoa", selittää Timo. Raskas kuorma lähtee liikkeelle niljakkaassa maassa. Auto painoi tullessa 24 tonnia, nyt noin 60 tonnia.

Rekan kasvanut paino tuntuu kyydissäkin, liikkeissä on nyt uusi raskaus. Radioyhteys kertoo vastaantulevasta rekasta, joka jo pian näkyykin. **Ami Pietilä** nauruskelee ratissa: "Sulla on Ruukin tytöt kyydissä."

Sievästi ohittavat jättiläiset toisensa kuskien heittäessä juttua, naurattavat meitä naisia-kin. Tiellä on nyt vilskettä. Ohitamme auton, jonka kuski näyttää meistä kovin nuorelta rekan rattiin, mutta on Timon sanojen mukaan "tolkku mies". Ei se näköä kysy.

Oikealla näkyy Viidansuon auma. Tie on tosi pehmeä, mutta Timo osaa luovia. Radio hälyttää seuraavaa autoa. "Nyt on kaikki liikkeellä". Ilmoituksia tulee solkenaan. "Kutosen kohalla kuorma." Risteykset on numeroitu, mikä helpottaa autojen ohjailua.

Kun **Marko Viio** ajaa komeimmalla rekallaan, yhtiön "lippulaivalla", vastaan, Timo toteaa jo-

tain "konehormonista" eli miehen autoinnostuksesta. Vaan kylä sen naimenkin ymmärtää näitä kuivan maan valaita katsellessaan!

Kello 13.50 tulemme Pudasjärven tielle ja rullaamme Kipinän kylän halki. Kello 14 olemme jo päätiellä. Timo hälyttää seuraavan kuskien valmistautumaan työvuoroonsa.

Tie töyssyttää raskasta autoa, routa alkaa sulaa. Välillä Timo antaa puhelimitse siskolleen ensiapuohjeita vanhan Opelin hoitoon. Haluamme tarjota Timolle kahvit, joten rekka ajaa tienvarren kuppilan pihaan. Mies ei meinaa ensin ottaa kuin juoman, mutta suostuu sitten emännän paistamiin lettuihin. Kauan ei passaa viipyä, ja kello 14.40 matka jatkuu. "Katso peilinä, tuleeko ketään", kehottaa Timo ennen kuin nousee tielle. Ruukin tyttö tekee työtä käskettyä.

Auto pääsee täyteen vauhtiin. Mitäs jos nyt yhtäkkiä pitäisi-kin pysähtyä? "Autoilijat eivät ymmärrä, että kesälläkin rekan pysähtymismatka on 60–70 metriä, mutta talvella jopa satoja metrejä. Ei siinä nopeakaan reagointi auta, massa vie", miettii Timo.

Korvesta cityyn

Kello 15.10 kaarramme takaisin Toppilaan Oulun Energian pihaan ja nousemme ensin vaa'alle. Sitten Timo saa vastaanottokuitin, joka on meille toimistonaisillekin tutunnäköinen. Kuitti päättyi aikanaan Turveruukkiin laskentasihteri **Päivi Pälvelle**.

Ajamme halliin. Rekka purkaa lastinsa sivukipillä kuskien hoitaessa koko tekniikan komentopaikaltaan hytistä. Pölyiseä ja hämää halli on täynnä imelää turpeen tuoksua. Homma on tällä kertaa ohi kymmenessä minuutissa. "Joskus joutuu jonottamaan pitkäänkin", sanoo Timo. Lopuksi rekka vielä

punnitaan, jotta saadaan kirjatuksi lastin määrä.

Kello on 15.20 ja retkemme lopussa. Viidessä tunnissa on saatu rekkalastillinen turvetta laitokselle, jossa se muuttuu energiaksi. Siinä on 3–6 omakotitalon sähköt ja lämmöt vuodeksi! Matka sujui ongelmitta. Huippuosaaminen saa aina asiat näyttämään helpoilta, ja

käytetty tekniikka hämmästyttää. Mutta mielessä käy kyllä tämänkin työn totisuus: pakkasessa, lumesa, pimeässä, läpi vuoden ja vuorokauden turve kulkee laitoksille. Rekkamiehet tekevät työtään.

Kirjoittaja työskentelee johdon sihteerinä Turveruukki Oy:n palveluksessa.

LOGMER

Tee sinäkin tosi ketterä harvennuskone Logmerin liikeratakuormaimella asennettuna mm. Valmet 901 ja 911

...ja puu liikkuu!

- Kotimaiset laatutuotteet, vähän energiaa vaativalla patentoidulla tekniikalla.
- Uusiin sekä käytettyihin koneisiin oleellisesti tuottavuutta lisäävä harvesteri-kuormain. Menestys Suomen metsissä!
- Kaikille sopiva mallisto: 55, 75, 140, 160, 190 ja 220 kNm nostomomentilla.

LOGMER FOREST OY LTD

Risto Heikkilä, Kivikankaantie 5, 86300 OULAINEN
puh. 050 514 9134, (08) 474 070, fax (08) 474 080
e-mail: info@logmer.com, www.logmer.com

LOGMER HUOLTO:

Konehuolto Hannu Hoppula p. 0500-245 062

**liikerata-
harvesteri-
kuormaimet**

**Kysy
käytetyt
kuormaimet**

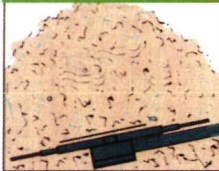
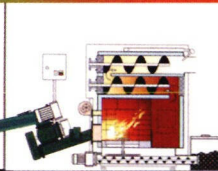
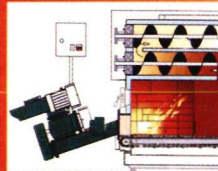

AUTOMAATTIHAKELÄMMITYS

Lämmitä hakkeella, purulla, lastulla, briketillä yms.
Automaattinen tuhkanpoisto arinalta ja savukanavien nuohous.
Lokerosyötin estää takatulen luotettavasti.

Mallisto: HSK-RA-kattilat 30-100 kW

RHK-AK ketjuarinalakattilat 30-850 kW

TILAA ESITTELYAIKA MALLIKOHTEESEEMME IITALLASSA!
FINNMAMMUT OY, 14500 IITTALA P.040-5924154, 0400-106226, www.finnmammut.fi

MAMMUT

SEKOITTIMET

Tr.käyttöiset
TM 125:0,5 m³
TM 150:0,75m³

Sähkökäytt.
TM 65S:100 ltr
TM 95S:240 ltr

Kääntyvä(180°) tyhjennyskouru jatkolta.
Traktorin suojaletti.
Kulmavaihteella 3 vuoden takuu.
Lisävarusteena mm. vaakakaavin.

Lämpöä tuottava kasvihuone

Pohjavesitasku varaajana

Kesällä pohjaveteen varattu ylimääräinen aurinkoenergia käytetään kasvihuoneen lämmöksi talvikaudella.

■ Wilfried Wesselink
Käännös: Pertti Jalonen

Hiilidioksidipäästöjen pienentämiseen voidaan käyttää aurinkoenergiaa hyödyntävää teknologiaa.

Hollantilaisen puutarhaviilijä **Stef Huismanin** mukaan kasvihuone on ihanteellinen kohde sen soveltamiseen.

Hän muunsi vuonna 2006 kasvihuoneensa lämpöenergiaa tuottavaksi. Se otettiin käyttöön touko-kuussa.

”Ilmastonmuutos on kaikkia koskettava tosiasia, mutta on monia tapoja hillitä sitä. Ruukkukasvien kasvattajana hallitsen yhä paremmin kasvihuoneen mikroilmastoa. Muuttamalla kokonaan energiankäyttötapaa kuluttamisen asemesta tuotan sitä.”

Huisman kasvattaa vesiviljelyssä trooppisia koristekasveja, joiden taimet tulevat pääasiassa Costa Ricasta. Taimille on rakennettu erillinen matalaenergiakasvattamo.

Hollantilaisviljelijällä on lasin-alaista viljelyalaa kaikkiaan 2,5 hehtaaria. Lämpöä tuottava osasto on alaltaan 2740 neliometriä ja sille on vastaavan kokoinen vertailuosasto.

Lämpöenergiaa tuottavalla osastolla on Huismanin mukaan kolme yhteistä toimintaperiaatetta. ”Suljettu, tuulettamaton tila ja hyvin lämpöeristetty katto, tehokkaat lämmönvaihtimet ja lämpöakku-
na toimiva pohjavesiallas. Lämpöpumppu on tärkeä lisäkomponentti.”

➔ Taimet tuodaan subtrooppisista ja trooppisista maista.
(Kuva: Theo Eeuwes)

Kattomateriaalina on lasin asemesta polykarbonaatti. Sen läpäisykyky on 77 prosenttia, 6 prosenttia lasia pienempi, mutta vastaavasti sen lämmöneristyskyky on lasia parempi ja myös veden kondensoituminen vähäisempi.

Pohjavesi varaajana ja lämmönlähteenä

Huismanin kasvihuoneen alla sa-

vikerrosten välissä on iso, suljettu pohjavesitasku. Munanmuotoisen altaan pituus on noin 100 ja vesikerroksen paksuus noin 35 metriä. Sen pinta on noin 35 metrin syvyydellä. Näin syvällä sen lämpötila ei juurikaan vaihdu vuodenaikojen mukaan.

Vesitasku on yhdistetty kasvihuoneeseen kahdella putkistolla. Toinen putkisto on kasvihuo-

➔ Stef Huisman investoi lämpöenergiaa tuottavaan kasvihuoneeseen. (Kuva: Fotostudio Vlekke)

netta jäähdyttävässä, ”kylmässä päässä” tehdyssä kaivossa, toinen, lämpöä tuottava kaivo keskellä vesitaskua.

Jotta vältettäisiin lämmönvaihi-

↑ → Lämmönvaihtimet kuvattuina etupuoelta ja ylhäältä. Normaalisti ne ovat kasvien ja altaiden välissä. (Kuvat: Theo Eeuwes)

to kaivojen välillä, ne on sijoitettu mahdollisimman kauas toisistaan, tässä tapauksessa välimatka on liiki 250 metriä. Kaivot ovat noin 70 metriä syviä ja niiden läpimitta on 60 senttiä.

Kasvihuonetta kesäisin viilentämään pumpattu jäähdytysvesi kiertää lämmönvaihdinten kautta, ja lämmennyt vesi palautetaan ”kuuman puolen” kaivoon. Talvikierto on päinvastainen.

Koska pohjavesitaskun sisäinen virtaus on käytännössä lähes olematon, lämmitettyä vettä ei pääse ”valumaan” taskun reunoille.

Tavoitteena on, että pohjaveden lämpötila kyetään nostamaan yli 20 celsiusasteen talvikauden alkuun mennessä. ”Uskomme järjestelmän toimivan täydellä kapasiteetilla viimeistään kolmen vuoden kuluttua. Ensimmäisenä vuonna kaivon lämmöntuotto oli odotettua pienempi,

sillä veden lämpötila oli vain 14–18 astetta. Lämpöpumppu ei kuullut alkuperäisiin suunnitelmiim-

me, mutta sitä tarvittiin todella. Sen avulla lämmitimme veden 40–50-asteiseksi.”

Energiaa paikallisilla polttoaineilla

Uusiutuvia polttoaineita hyödyntämällä pidämme huolta ympäristöstä. Lämmöntuotannossa suosimme paikallisia polttoaineita.

Lämpöä tuottavan kasvihuoneen toiminta:

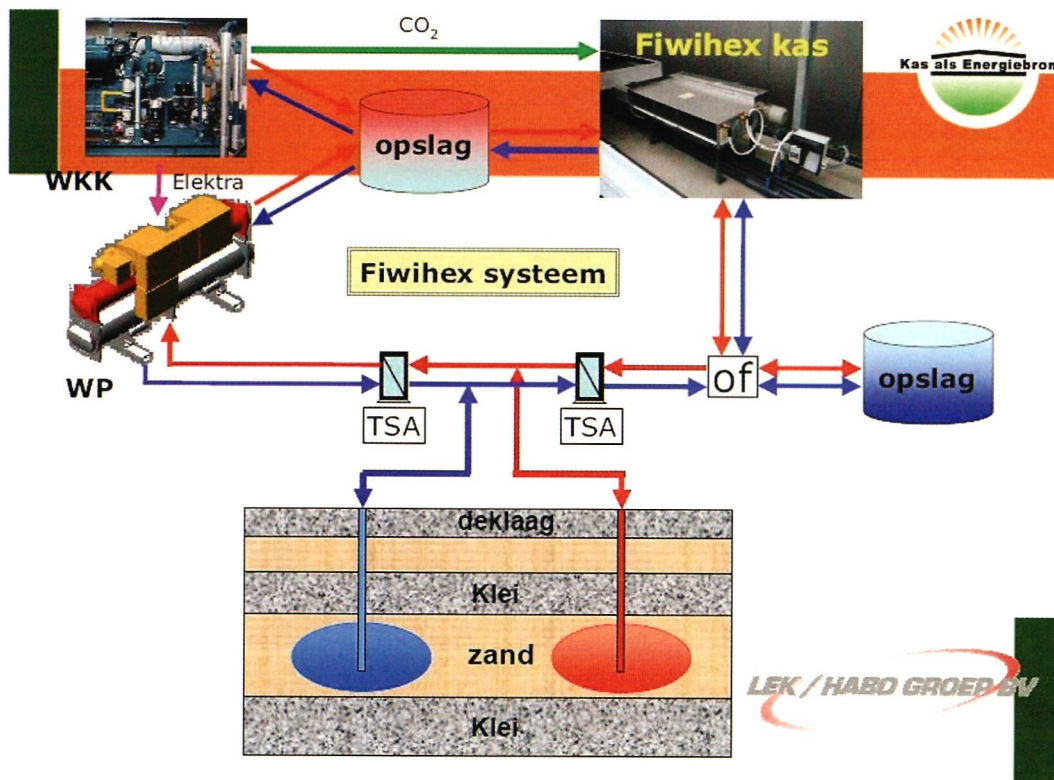
Kas	= kasvihuone
Opslag	= varasto
Deklaag	= kerros
Klei	= savi
Zand	= hiekka
TSA	= lämmönvaihdin
of	= tai
WP	= lämpöpumppu
WKK	= CHP
Elektra	= sähkö
System	= järjestelmä

Tasauspäivät käännekohtia

Wageningenin yliopisto ja tutkimuskeskus (WUR) on seurannut energiaa tuottavaa kasvihuonetta alusta lähtien. Projektipäällikkö **Theo Eeuwesin** mukaan laitteiston tekniikka, viljely- ja ilmasto-olot ovat olleet tutkimuksen pääkohteita.

Eauwesin mukaan näyttää siltä, että tasauspäivät näyttäisivät olevan jonkinlaisia pohjavesitaskun lämmön latauksen ja purkamisen käännekohtia. ”Kevät- ja syyspäiväntasaus sattuvat yksiin niiden ajankohtien kanssa, jolloin kasvihuone tarvitsee joko jäähdytystä tai lisälämpöä.”

Kevätpäiväntasauksen aikoi-

hin vesitaskun lämpökaivon veden lämpötila on noin 15 astetta. Luonnontilainen lämpötila on normaalisti 11.”Tavoitteenamme on päästä yli 20 asteen loppulämpötilaan ennen syyspäiväntasaus-

ta – käyttöluvan mukaan korkein lämpötila voi olla 23 astetta, mutta sitä on vaikea saavuttaa käytännössä. Kun lämpökaivon purkaminen syyspäiväntasauksen jälkeen alkaa, veden lämpötila ale-

nee varsin äkkiä, mutta pysyy sen jälkeen vakaana.”

Kasvunopeuteen huomattava parannus

Kasvihuoneessa on 150 ulkomitoiltaan 15x20 cm:n lämmönvaihdinta. Ne muistuttavat ruokomattoja. Ne koostuvat läpimitaltaan 1,7 millin putkista, joiden ympärille on käämitty 0,1-millinen kuparilanka.

Lämmönvaihtimet on asennettu noin 75 senttiä lattiatason yläpuolelle kasvatusaltaiden alle, jolloin ne eivät estä valon tuloa. Näin sijoitettuna ne myös sekä lämmittävät että jäähdyttävät huonetta.

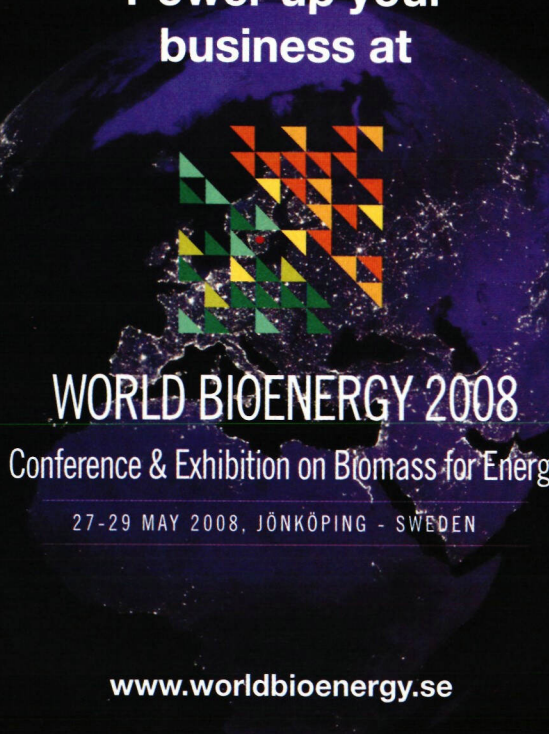
Kasvihuoneessa on poikkivirtausilmanvaihto, joka tehostaa jäähdytystä, lämmitystä ja kosteudenpoistoa. Se myös pitää sisäilmaston vakaana.

”Lämpöä tuottava kasvihuone on selvästi viileämpi. Myös lämpötilaa kuumana kesänä on helpompi hallita”, projektipäällikkö Eeuwes vahvistaa.

Tämä tuo hänen mukaansa uusia mahdollisuuksia. ”Taimikasvattamossa voidaan lisätä valon määrää vähentämällä valoverhojen käyttöä. Energiamäärä kasvaa ja kasvu nopeutuu.”

Energiaa tuottavassa osastossa
piti muuttaa tuotantotapaa.

Huisman: ”Optimioloissa voidaan simuloida Costa Rican ilmastoa. Pystymme pitämään ilman suhteellisen kosteuden 75 prosentissa vielä 27 lämpöasteessa. Vertailuosastolla lämpötila tuolloin ylit-

Power up your
business at

WORLD BIOENERGY 2008

Conference & Exhibition on Biomass for Energy

27-29 MAY 2008, JÖNKÖPING - SWEDEN

www.worldbioenergy.se

SVEBIO

 Elmia
www.elmia.se

SAVUPIIPUT

RST-
ja Fe-
teräksestä

**PYYDÄ
TARJOUS!**

**PAKOLAN
KONEPAJA**

Vasaratie 5, Nivala
puh. 08-440 981
fax 08-443 632

ti 30 astetta ja ilmankosteus aleni merkittävästi, jolloin ilmaa oli kostutettava.”

”Suljetussa järjestelmässä ilman suhteellinen kosteus ja hiilidioksidipitoisuus ovat tavanomaista korkeampia, jolloin kasvit sietävät enemmän valoa ja yhteyttäminen tehostuu.”

Kasvien kasvunopeus on lisääntynyt 20–30 prosenttia ja ne ovat laadultaan parempia.

Laitekehitys pienentää investointia
Huismanin mukaan hehtaarin suuruiselta kasvihuonealalta voidaan kerätä kolmen kasvihuonehehtaarin tarvitsema lämpöenergia, eli ylijäämälämpö olisi myytävissä. Lämpöenergiaa tuottava kasvihuone vaatii kuitenkin lisäinvestointeja.

”Taimikasvattamon matalaenergiastosoon investoitiin 150 euroa lasineliötä kohden. Lämpöä tuottava kasvihuone vaatii 50–100 euron lisäpanostuksen.”

”Tavanomaisen kasvihuoneen energiakustannus on noin 10 euroa neliometriä kohden. Matalaenergiakasvihuoneessamme se jää 5–6 euroon. Lämpöä tuottavassa kasvihuoneessa voisi päästä kulujen sijasta muuttaman euron tuloihin. Tämä ehkä toteutuu tänä vuonna.”

Energian tuottaminen kuitenkin

vaatii edelleen paljon ostosähköä. ”Uusimmat laitteet kuluttavat selvästi vähemmän sähköä. Myös itse järjestelmä voisi olla paljon yksinkertaisempi, jolloin investointikustannukset pienenisivät. Me valitsimme järjestelmän, joka mahdollistaa lämmityksen, jäähdytyksen ja lauhdutuksen. Järjestelmä ja sen komponentit, kuten lämmönvaihTIMET kehittyvät.”

”Lämmönvaihdivien rungot voitaisiin tehdä synteettisestä, edullisemmasta materiaalista. Uusia, vähän sähköä kuluttavia puhaltimia on jo kehitetty.”

”Pitämällä kasvihuonetta energialähteenä tavoitteena on kerätä mahdollisimman paljon energiaa talteen. Jos tähän puoleen ei kiinnitettäisi niin paljon huomiota, kustannukset eivät nousisi niin korkeiksi. Puolittain suljettu viljely mahdollistaisi yöllisen kosteudenpoiston avaamalla tuuletusluukut”, Huisman pohdiskelee.

Lastentaudit piti hoitaa

Lastentaudit ovat tyypillisiä kaikille uusille järjestelmille, niin myös talle.

”Aloitimme ennen kuin lämpökaivo oli riittävästi latautunut. Alhainen lämmöntuotto korjattiin paremmaksi lämpöpumpun avul-

la. Myös järjestelmän hienosäätö otti oman aikansa.”

Käynnistysongelmista huolimatta Huisman suhtautuu optimistisesti siihen, että hänen oma keinonsa torjua ilmastonmuutosta tulee onnistumaan.

”Kun saamme sen toimimaan optimaalisesti, meillä on riittävästi ylimääräistä aurinkoenergiaa myytäväksi toisille yrityksille tai kotitalouksille. Näin säästyy energiaa ja hiilidioksidipäästöt pienenevät.”

Maakaasu lämmittää Hollannissa

Hollannissa käytetään maakaasua paitsi asuin-, toimisto- ja tehdaskiinteistöjen myös kotieläinrakennusten ja kasvihuoneiden lämmitykseen. Hollannin omat kaasut varat kuuluvat maailman suurimpiin.

Hollannin kasvihuoneiden lämmityksen osuus maakaasunkulutuksesta on noin 10 prosenttia. Keskimäärin lasineliometriä kohden kuluu 40–50 kuutiota kaasua ja 12 kWh sähköä. Energian osuus tuotantokustannuksista on 20–25 prosenttia.

Öljyn hintakriisi vuonna 1973 herätti kasvihuoneet säästämään energiaa, mikä johti energiankulutuksen puolittumiseen tuotettua yksikköä kohden vuosien 1980 ja

2005 välisenä aikana. Kehitys tuskin jää siihen. Jo lähitulevaisuudessa voi olla niin, että kasvihuoneet tuottavat energiaa energiantuottajille eikä päin vastoin.

Kasvihuoneilla kombilaitoksia

Monilla kasvihuonealan yrityksillä on kombivoimaloita: maakaasusta tuotetaan moottorigeneraattoreilla sähköä ja lämpöä. Ylijäämä sähkö myydään verkkoon. Määrä vastaa 10 prosenttia kotitalouksien sähkönkulutuksesta. Lämpö käytetään kasvihuoneissa.

Sähkömyynnistä huolimatta tase on negatiivinen eli kasvihuoneet tarvitsevat myös ostoenergiaa. Optimoimalla aurinkoenergian hyödyntäminen tase voidaan kääntää ylijäämäiseksi.

Kasvihuoneeseen säteilevän aurinkoenergian määrä on kaksin- tai kolminkertainen lämmitykseen kuluvaan energiamäärään.

Hollannin oloissa kasvihuoneen saama säteilyenergia on 3,5 megajoule eli noin 0,970 kWh, josta olisi käytettävissä 2 MJ eli 0,550 kWh (1 kWh = 3,6 MJ). Keskimääräinen energiakulutus kesäaikaan on 1,5 MJ eli 0,410 kWh neliometriä kohden, joten ylimääräinen lämpö on tuuletettava ulos.

Tilaa nyt Koneviesti suoraan kotiin!

Leikkaa irti ja pistä postiin!

Tahdotko saada Koneviestisi vähemmällä rahalla ja vaivalla?

Tilaa se suoraan kotiin! Ei tarvitse lähteä jokaista irtonumeroa erikseen ostamaan – puhumattakaan siitä, että saat lehtesi edullisemmin.

Nyt sinulla on mahdollisuus tilata Koneviesti **edullisena kestotilauksena 87 € (18 numeroa / vuosi) tai 5 numeron tutustumistilauksena vain 29,90 €.**

Käytä tilaisuus hyväksesi ja palauta kuponki täytettynä jo tänään. Hyviä lukuhetkiä!

koneviesti
Luetaan hyödyn vuoksi

Tahdon Koneviestin suoraan kotiin!

Tilaan Koneviestin (rastita valitsemasi vaihtoehto):

- ☐ kestotilauksena 18 numeroa vuodessa hintaan 87 €.
Uutena tilaajana saan lisäksi 5 numeroa kaupan päälle.
- ☐ 5 numeron tutustumistilauksena hintaan 29,90 €.

Nimi: _____

Jakeluosoite: _____

Postinumero: _____

Postitoimipaikka: _____

Matka- tai lankapuhelin: _____

Palauta kuponki täytettynä.
Postimaksu on maksettu puolestasi.
Voit myös tehdä tilauksen soittamalla numeroon 020 413 2277 tai faksamalla täytetyn kupongin numeroon 020 413 2294.
Tarjous voimassa 31.12.2007 saakka.

Koneviesti
maksaa
postimaksun

koneviesti

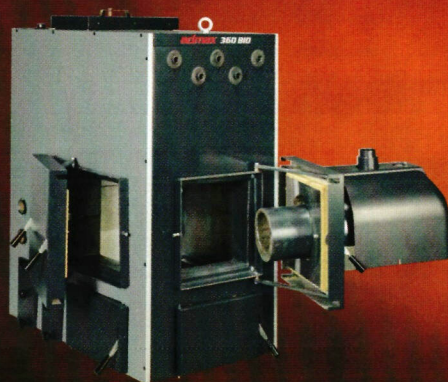
VIESTILEHDET OY
Tunnus 5002596
Info: K702

00003 VASTAUSLÄHETYS

KOTIMAISTA BIOLÄMPÖÄ

**Edullisempaan
lämmitykseen!**

**Tehdas-
valmisteinen
biolämpökeskus
nyt edullisesti!**

Arimax Biolämpöjärjestelmät lämmittävät hakkeella, pelletillä, viljalla ja turpeella.

Automatisoitu biolämmitysjärjestelmä, jossa on erityisesti kiinnitetty huomiota laitteiden energiatalouteen, toimivuuteen, kestävyys- ja paloturvallisuuteen.

Arimax HakeJet ja BioJet polttimet

- valurautarakenteiset palopäät
- keraaminen paloholvi
- 40 - 500 kW

Arimax biokattilat

- teholuokat 1,5 bar: 40 - 150 kW
- suurtehokattilat 4 bar: alk.120 kW

Arimax FarmJet kaura- ja pelletti-poltin

- teholuokat 20-50 kW
- sopii Arimax Bio 340 ja 360 sekä useimpiin vanhoihin klapi-kattiloihin

Arimax Farmikontti

- Tehdasvalmisteinen biolämpökeskus maatiloille.
- teholuokat 40-300 kW

**HAKKI
PILKE**

Hakki Pilke 1X

- Iso 6,9 tn halkaisusylinteri - isokin puu halkeaa varmasti
- Automaattinen 33 % halkaisunnopeutusventtiili vakiona - kun ei tarvita voimaa, saadaan lisää halkaisunopeutta
- 2,2 m pitkä ja 20 cm leveä syöttökuljetin - tehoa ja mukavuutta puiden syöttöön
- 4,0 m poistokuljetin kumimatolla - hyvä ulottuvuus ja pitkä käyttöikä
- Teräketjukatkaisu 16" laipalla

**Hinta
alk. 6.360,-**

Hakki Pilke OH 60

- Katkaisusirkkeli kestäväällä kovametalliterällä
- Halkaisuterän korkeuden pikasäätö
- Vakiona pienten puiden halkaisuun automaattinen nopeutusventtiili
- Taittuva 3,2 m poistokuljetin kestäväällä kumimatolla
- Maks. 26 cm puulle

**Hinta
Traktorikäyttöinen
alk. 4.070,-**

Hakki Pilke Hawk

- Katkaisu ketjusahalla maks. 30 cm puu
- 5,6 tn. halkaisusylinteri
- Halkaisee 2/4 osaan
- Traktorikäyttöinen
- Polttomootori- tai sähkömootori-käyttöinen pyörillä ja vetokoukulla - Liikuta autolla!
- 3,2 m poistokuljetin

**Hinta
alk. 4.390,-**

Hinnat voimassa 28.12.2007 asti. (sis. alv. 22%) Hintoihin lisätään toimituskulut. Tuotteita rajoitetut erät. Kuvissa saattaa olla lisävarusteita.

Sirpin ja vasaran tiellä

Sirppi ja vasara. Kuinka tuttuja ja lämpimiä tunteita herättäviä ovat nuo työkalut jo vuosien takaa, ja vielä vienossa kesätuulella liehuva valtoliipussa. Valtion virallisen tilastotoimiston virkamies latelee yksitoikkoisella äänellä uusiutuvan energian tilastolukuja ja tavoitteita.

Ammattiseminaariväki keskittyy selviytymään aamun otsaa hiostavasta nihkeydestä iltapäivän suuta kuivaavaan tahmeuteen. Kuluneen viisivuotisosjelmakauden aikana on uusiutuvan energian tuotantoa lisätty asetettujen lähes mahdottomien tavoitteiden mukaisesti, mutisee byrokraatti. Tulevaisuudessa lisäämme edelleen yli tavoitteiden bioenergian ja vesivoiman käyttöä. Numerot vilisevät haavoittamatta tajuntaa. Jossakin itää virkistävän lasillisen toiveen takana ajatus, ettei se eilinen kiertoajelu mukaisilla maaseututeilla oikein vahvista byrokraatin sanaa. Mitä-pä tuota epäilemään. Näin sitä tehtiin ja tehdään näytelmiä joka maassa.

Itsenäisyyspäivä on kansakunnan juhlaalenterissa kohokohta. Tavallinen työtä tekevä rahvas sekä työläisministerin, rauha hänelle uhkapelirahojen jakajana, luoman optiojärjestelmän muhkeista namupaloista nauttiva sähköyhtiön johtaja arvostavat sydämessään Suomen itsenäisyyttä. Toinen saa maksaa ja toinen kerää rahat. Itsenäisessä Suomessa. Niin se talous pyörii. Helsingin kauppatorin reunassa kristallikruunujen alla asemansa, vaan ei tekojensa perusteella kutsuttu elähtänyt väki suoltaa latteuksia toisilleen. Sähköfirmojen pomot tietenkin etunenässä. Hake- tai turveurakoitsijaa sekä ruokohelven näyttäjää siellä ei näy.

Joulupukki seistä könöttää portinpielessä nojaten vanhaan ympäristöpropagandakylttiin: pelastakaa planeetta. Sähkönkäyttö lisääntyy ja maailma on kuitenkin väärällä ohjeita energian säästämiseksi. Meneeköhän niiden tuottamiseen enemmän energiaa, mitä saavat säästöä aikaan. Mukavaa on lämmitellä sähköllä myös joulu-kuun räntäsateissa kaljansärpimisterassia.

Halonhakkaaja pääministeri apunaan nyrkillä hakannut asuntoministeri eivät tee elettäkään saadakseen suoralla sähkölämmityksellä lämpiävien asuntojen eli energiasyöppöjen harakanpesien rakentamisen loppumaan. Mitä hieman sähkövero nostettiin, vajaan euron nousee kustannus neliötä kohti vuodessa. Sähkölämpöä saa rakennettua halvalla ja pankkien lainoilla

sumentavat asiakkaat ostavat niitä kilvan miettimättä tulevaisuuden lämmityskustannuksia.

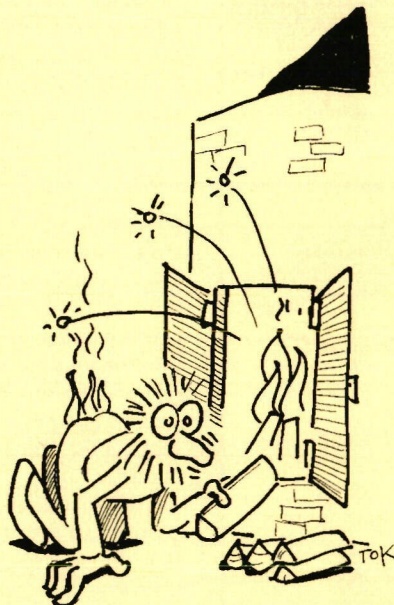
Monikansallisen Nigeriassa ympäristötuhoja tekevän öljy-yhtiön tuulikaappibasaarista saa muovisäkinä homeisia takkapuille toki korkeamman energiahinnan. Made in Estonia. Missä on suomalaisten pilkeyrittäjien markkinataisto? Maaseutuyrittäjyden teot taitavat olla vain etujärjestöpolitrunkien puheissa. Pitää saada alvit pois, tukea lisää metsään, kyllä se sitten.

Millä kulupelillä sitä taas ylihuomenna kuljetaan. Dieselautoja suositaan verotuksella ympäristösyistä. Palmuöljyministerin vihkimän biodieseltehtaan voittokulku sammuu ennen kuin koko tislamo saa mitään aikaan. Ympäristömafia pistää suuren biopolttoaineprojektin romukoppaan alta aikayksikön. Mahtava salta noilla öljy-yhtiöillä kannustaessaan ympäristöjärjestöjä.

Palmuöljy se vasta maailmaa pilaa, ei muutama ruosteinen tankkeri jossakin Mustanmeren rantamilla ole mikään uhkakuva vastaavista tulevista laajemmista onnettomuuksista Itämerellä. Mutta kurjista kurjin on suomalainen kasviöljy. EU:n ohjein kasvatettu. Hiilitaseet tehottomina.

Palmuöljyssä tahraantunutta kilpeä kiillotetaan kasvattamalla päiväntasaajan karuilla mailla jatrophä-öljykasvia biodieselin raaka-aineeksi. Kasvi ei sovellu elintarvikkeeksi eikä rehuksi eikä vie peltoa ruokakasveilta. Vahinko vain, että moinen kasvi on myrkyllinen. Muutama köyhä maatyöläinen saattaa päästä paremmille kuokkimismaille. Parempi kuin emme tiedä siitä mitään. Onhan luonnon-suojelujärjestö takaamassa viljelyn ekologisuuksia.

Tarinan alussa oli kuvaus Itävallassa pidetystä bioenergiaseminaarista. Itävalta on johtavia uusiutuvan energian käyttäjiä. Seuraavana heti Suomen jälkeen. Lippu on EU-jäsenmaan Itävallan liittotasavallan valtiolippu, jonka vaakunassa kotka pitelee jaloissaan sirppiä ja vasaraa. Hieman erityyiset työkalut toki kuin kaipauksella haitkailtavan Neuvostoliiton lipussa. Selittynee kulttuurieroilla.

Takatuli
Energiatarinaa virallisten
työryhmien ulkopuolelta

Käytä puhdasta kotimaista energiaa

Kehitetty nimenomaan halkolämmitystä varten. Helppokäyttöinen suuren etuluukkunsa takia.

**MYÖS
STOKERI
KÄYTTÖÖN**

Steel Production

Maanselkä Ky Perho
0500 938 490

Veda
VEDA 35 kW
50-65 cm haloille
VEDA 70 kW
1 m haloille

www.veda.fi
markku.maanselka@pp.inet.fi

PALOKÄRKI

-vilja-, pelletti-, hake- ja turvepolttimet

Pellettipoltinjärjestelmät 1000 kW:n asti

Hake- ja turvepoltinjärjestelmät 1500 kW:n asti

Meiltä myös vilja-, pelletti- ja hakekontit sekä hydraulitoimiset pohjapurkaimet ja tankopurkainasemat

BIOFIRE OY

www.biofire.fi

puh. 06 2332 267

■ JÄRJESTÖSIVUT

Puuenergia ry
PUHTAASTI PUULLA

Toiminnanjohtaja

Tage Fredriksson 020 7729 029

tage.fredriksson@tts.fi

www.puuenergia.fi

PUUENERGIA

Pienten muutosten tilalle harppauksia

Tähän asti tehdyt poliittiset päätökset ovat olleet pienten askelten politiikkaa kaikista puheista huolimatta. Tulokset ovat tulkittavissa niin, että päästöjen kasvua on jonkin verran pystytty hidastamaan verrattuna "antaa mennä" -vaihtoehtoon, jossa yleensä on lähdetty siitä, että kukaan ei mieti minkäänlaisia säästö- tai vähentämistoimenpiteitä ilman valtiovallan ohjausta. "Antaa mennä" -vaihtoehtoon totuudenmukaisuutta on vaikeaa todistaa tai todistaa vääräksi.

EU-tasolla sovitettava päästöjen vähentäminen, uusiutuvien lisääminen ja energian säästäminen ovat kovia haasteita. Jos halutaan päästä haluttuun tulokseen, ilmasto- ja energiapolitiikassa päästöjä pitää leikata. Ohjaavien toimenpiteiden tulee olla varsin määrätietoisia, ja niiden toimivuudesta pitää olla näyttöä. Ilmastomuutoksen torjumiseksi joudumme leikkaamaan päästöjä murto-osaan nykyisestä. Tämä vaatii jo radikaaleja muutoksia ja harppauksia.

Ilmastomuutoksen torjumiseksi joudumme muun muassa otta-
maan käyttöön laajasti merituulipuistoja sekä ottamaan talteen hiilidioksidi erilaisista polttoaineista. Talojen energiakulutuksen pitää saada nykyistä paljon alemmalle tasolle, mukaan lukien kaikkien uusien ja tulevien sähköisten koneiden ja laitteiden sähkönkulutus. Liikenteen ratkaisut ovat todennäköisesti kaikista vaikeimmat. Poliittisen päätöksenteon vaikeudesta nähtiin juuri hyvä esimerkki, kun tehtiin rakenteellinen oikeansuuntainen muutos, joka teki auton hankinnan selvästi halvemmaksi. Sen seurauksena autojen keskikoko tulee kasvamaan ja osa ympäristöhäydystä jää saamatta.

Tärkein osaratkaisu energiaongelmiin on joka tapauksessa metsä ja puutuotteet. Puutuotteet ovat valmistamisen energiakulutuksen ja energian alkuperän suhteen muita ylivoimaisempi vaihtoehto. Spekulatiot siitä, että puurakentaminen

on saamassa pysyvän kilpailuedun energiasta, näyttävät vahvistuvan ja tämä lupaa hyvää koko ketjulle. Puutuotteiden tulevaisuus näyttää hyvältä.

Paperiteollisuudessa tapahtuu rakenteellisia muutoksia. Jo lähimmän kymmenen vuoden aikana tuotannon poistuu kapasiteettia paperiladuissa, jotka ovat elinkaarensa päässä. Tilalle tuleva tuotanto tulee tuskin olemaan yhtä energiavaltaista. Toivoa sopii, että uusia tuotteita todellakin tulee, muuten metsäteollisuuden merkitys kansantaloudelle vähenee entistä jyrkemmin. Summan ja Voikkaan tehtaiden kohtalot ovat tietenkin osa metsäteollisuuden raaka-aineen, tuoreen kuusen saanti- ja hintakysymystä, mutta seuraamukset energiakulutuksessa näkyvät myös tilastoissa.

Metsiemme kasvu on jo noin 100 miljoonaa kuutiometriä runkopuuta. Tuoreimman Metlan inventointitulokset ovat aina historiaa. Metsien kasvusta käytettiin viime vuonna noin 60 miljoonaa kuutiometriä sahaamiseen, hiomiseen ja sellun keittämiseen. Latvusmassan, pienpuun ja kantopuun pyöreästi arvioituna 45 miljoonan kuutiometrin kasvusta käytettiin kolme miljoonaa kuutiometriä. Kotimainen runkopuunkin käyttö lieene kasvussa lisääntyvän kotimaisen puun kysynnän takia.

Metsät kasvavat korkoa korolle yhtä varmasti kuin pankissa ilman huomattavaa inflaatiota ja siitä seuraa vääjäämättä kiihtyvä kasvu. Kun ilmastomuutostutkijat lupaavat useita prosentteja lisäkasvua ilmastomuutoksenkin seurauksena, ei voi välttyä ajatukselta, että metsissämme on todella hyvät mahdollisuudet. Metsän käyttöä voi lisätä, ja silti metsään jää aina vähintään yhtä paljon puuta pystyessä maassa tai maaperään sidottuna. Metsät ja puusta valmistetut tuotteet ovat tärkein tekijä ilmasto- ja energiakysymyksessä. Puumarkkinoiden täytyy toimia, ja toimivatkin – etenkin porkkanoiden avulla. Piiskasta seuraa aina takapotku ennemmin tai myöhemmin.

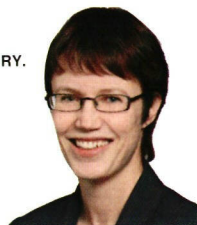
Turveteollisuusliitto ry
TURPEESTA VOIMAA

Järjestöpäällikkö

Varpu Savolainen 014 3385 400

turveteollisuusliitto@turveteollisuusliitto.fi

www.turveteollisuusliitto.fi

Vipinää ympäristöasioissa

Ympäristökysymykset vievät nykyisin leijonanosan turveteollisuuden toiminnanharjoittajien työpanoksesta. Kiirettä pitää niin isoissa ta-loissa kuin pk-puolellakin. Turveteollisuus tekee jatkuvaa tutkimus- ja kehitystyötä entistä ympäristöstä-välisempien käytänteiden löytämiseksi.

Lisäksi lainsäätäjä muistaa meitä lukuisin eri velvoittein. Joku on joskus laskenut, että turvetoimialaa koskettaa nykyisin yli 15 eri lakia, asetusta taikka säädöstä. Uusimpana tulokkaana on EU:n kaivosjäte-direktiivi, niin kummalliselta kuin se kuulostaakin. Hiukan ironisesti voisi todeta, että turveteollisuus ”kuormittaa” aika tavalla Suomen ympäristöhallintoa.

Tälläkin hetkellä on työn alla koko joukko merkittäviä tutkimus- ja kehittämishankkeita, lausuntokierroksia, laki- tai direktiivimuutoksia.

Pian alkava uusi päästökauppa-kausi ja maakohtaiset päästokiintiöt puhututtavat. Väittelystä turpeen päästökertoimesta näyttää tulleen ikuisuuskytymys. Toivoo sopii, että elinkaaripohjainen tarkastelu viimeinkin tekisi turpeelle oikeutta.

Yhtä lailla koko toimialan näkökulmasta merkittävää on meneillään oleva maakuntakaavoitustyö. Turvealan, mutta paljolti myös koko maan energiahuollon kannalta, kohtalon kysymys on uusien turvetuotantoalueiden saanti lähivuosi-na. Maakuntakaavoitukselta toivoisi konkreettista apua näihin haasteisiin. On hienoa, että kansallisen suojelman valmistelu etenee suotuisasti. Kokonaisvaltaisen suojelustrategian laatiminen tähän soiseen maahan on erittäin tervetullut.

Ympäristöhallinnossa on näköpiirissä turvealankin kannalta merkittäviä muutoksia. Nykyisen kolmen ympäristölupaviraston sijaan tulee Suomessa uudistuksen myötä olemaan vain yksi valtion lupaviranomainen. Muutos tuonee selkeyttä ja yhdenmukaisuutta lupapäätöksiin ja koko lupamenettelyyn. Turveteollisuuden ympäristölupatilanteesta on pian valmistumassa raportti, jon-

ka ovat laatineet Teknillisen korkeakoulun tutkijat. Perästä kuuluu.

Myös turvetuotannon ympäristönsuojeluoppaan päivittäminen juuri valmistumassa. Lausuntokierrokselle on piakkoin lähössä myös ympäristölupahakemuksiin liittyvä luontoselvitysopas. Oppaiden laatimistyössä ovat olleet mukana myös toiminnanharjoittajat.

Yhteistyö ja asioiden ennakkointi ovatkin oleellinen osa tämän päivän työskentelyä. Sekä turvetuottajat että ympäristöviranomaiset ovat mukana valtakunnallisessa turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinaatioryhmässä, jossa käsitellään näitäkin ajankohtaisia asioita. Työ on tässä foorumissa hedelmällistä.

Vesiasiat ovat olleet tapetilla, kun vesienhoitoalueiden keskeisiä kysymyksiä on kartoitettu. Työ jatkuu ensi vuonna, kun päästään vesipuidedirektiivin edellyttämien suunnitelmien tekoon. Turveala on mukana mahdollisimman tiiviisti tässäkin työssä.

Pöly- ja melurintamallaakaan ei ole kesän ja syksyn aikana ollut täysin tyyntä. Turvetuotannon pöly- ja melupäästöjä on tutkittu alan toimijoiden yhteishankkeessa Suomenjoen Isonavalla. Työkoneiden liikkeitä on seurattu, sääolosuhteita ja toiminnan aikaisia pölypitoisuuksia mitattu. Julkaisu ilmestyy aivan lähiaikoina.

Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö-projektissa edetään parhaillaan kiireistä aikaa. Ohjeita hiotaan julkaisukuntoon. Luvassa on uutta materiaalia niin turveurakoitsijoiden, maanomistajien kuin viranomaistenkin käyttöön.

Pk-turvetuottajat ovat olleet mukana Motivan vetämässä kehittämishankkeessa, jossa siinäkin ympäristökysymyksiin on paneuduttu perusteellisesti. Vesiensuojelumenetelmien parantaminen ja ympäristövaikutusten vähentäminen ovat olleet keskeisiä tavoitteita juuri päättyneessä projektissa.

Passiivisuudesta ei turvealaa voi syyttää. Ympäristöasioissa töitä tehdään välillä hengähtämiseen asti.

FINBIO - Suomen

Bioenergiayhdistys ry.

BIOENERGISESTI FINBIOSTA

Toiminnanjohtaja Pekka-Juhani Kuitto 0207 639 601

info@finbio.fi

www.finbioenergy.fi www.finbio.fi

JÄRJESTÖSIVUT

Paukut uusiutuviin!

Komissio patistaa Energiastrategia-paketissaan lisäämään voimakkaasti uusiutuvien käyttöä. Osuus on nostettava 20 prosenttiin vuoteen 2020. Parhaillaan käydään neuvotteluja, mihin maittaiset prosenttitavoitteet asetetaan. Liikenteessä biopoltto-aineiden osuus on nostettava joka jäsenmaassa vähintään 10 prosenttiin vuoteen 2020 (5,75 % jo vuonna 2010). Strategia sisältää myös 20 prosentin energiasäästötavoitteen vuoteen 2020 mennessä ja hiilidioksidipäästöjen 20 prosentin vähentämisvelvoitteen verrattuna vuoteen 1990.

Myös Suomen edustajat neuvottelevat komission kanssa, ja samanaikaisesti päivitetään maamme energiastategiaa. Tuontien energian osuus on noussut 70 prosenttiin käyttämämme energiasta. Fossiilisten osuus siitä on yhä 50 prosenttia. Kivihiilen käyttö on ennätyskorkealla ja öljyä tuodaan vähintään entiseen malliin. Ei niin ole ihan itsestään käynyt. Päätäjät niihin ovat vaikuttaneet.

Miten nyt? Elämme bioenergia-maassa, lisäyspotentiaalit ovat Euroopan suurimpia. Energiaomavaraisuuden ja huoltovarmuuden parantamistavoitteiden luulisi nyky maailmassa painavan. Varsinkin, kun lisäksi edistettäisiin kotimaista yrittäjyyttä ja parannetaan ilmastoa ja ympäristövaikutuksia. Kerta komissiokin siihen patistaa.

Vai jarrutetaanko uusiutuvien lisäyksiä, ”kun se meillä on niin korkealla tasolla” – varsinkin fossiililobbyreiden ja lehtikirjoittajien hätähuodoista päätellen. Tuleeko uusiutuvat keskeiseksi ja konkreettiseksi kohteeksi myös meidän energiastategiaamme? Lähtövelaisuus näyttää.

Sisällissotaa kiinteistömaailmassa

Öljyalan ”aurinkoöljy”-kampanja hakee vertaistaan maailmassa. ”Vaihda uusi öljykattila vanhan tilalle ja aurinkopaneeli katolle.” Ja sitä tuetaan valtion julkisin tukirahoituksin ja projektein, missään muussa jäsenmaassa ei. Käytännössä kiinteistönomistajia sidotaan taas vuosikymme-

niksi öljyliekaan, muusta ei ole kyse. Kasvatavat öljylämmityskustannukset ja katteet otetaan entiseen malliin. Aurinkopaneeli-lisuke, itkeäkö vai nauraa? Suomessa on yhä 350 000 öljyriippuvaista kiinteistöä, joissa 80 000 öljykattila on vaihtoiässä.

Valtaosa Euroopasta tahtoo öljyriippuvuudesta kerta kaikkiaan irti. Se on komission tahtotila, ja se on ilmaistu myös Vanhasen hallitusohjelmassa. ”Aurinkoöljyä” tukemalla se on kaikkea muuta. Vaikka on todellista edistettävää: kiinteistöjen pellettijärjestelmät kattiloineen ja olohuonetakkoineen, modernit pilketulisi-jat ja takat, hakeämpöjärjestelmät, maalämpö ja se aito aurinkopaneeli yhdistettynä muihin uusiutuviin energialähteisiin.

BioDVD:ssä suomalaista osaamista

Kuvausryhmämme kiersi eri puolilla Suomea, tavella ja kesällä. Näet kymmenen tiivistä elokuvaa moderneista, käytössä olevista bioenergia-teknologioista ja osaamisista sähkön ja lämmön tuotannossa ja liikenteessä. Näet, miten maassamme hyödynnetään monipuolisesti ja kestävästi kotimaisia polttoaineita ja tuotetaan bioenergiaa koteihin, konttoreihin ja teollisuuteen. Samalla edistetään energiaomavaraisuutta ja saadaan parannettua ympäristöämme ja hylittyä osaltamme ilmastomuutosta. Klikkaa ja käy FINBIO:n kotisivulla kohdassa ”Katso videot”.

Bioenergiaohjelma käynnistettävä

Komissio kehottaa jäsenmaita käynnistämään kansalliset bioenergiaohjelmat. Syystäkin bioenergiajärjestöt ovat yhdessä sitä vaatineet myös Suomessa. Bioenergia on luotettavaa, turvallista ja uusiutuvaa, suomalaista energiaa. Sen edistämistahdon soisi näkyvän Suomen päätöksissä entistä voimakkaammin. Aina vain vahvemmin on nähtävissä, että bioenergiaosaamisessamme ja teknologiassa on myös globaalit uuden Nokian edellytykset. Meidän on vain satsattava siihen kansakuntana yksituumaisesti. Eikä anneta poteroistaan kiinni pitävien jarruttajaa ja jäädä tuleen makaamaan.

Seuraava Bioenergialehti ilmestyy 1. helmikuuta 2008

LOGLANDER *Hellävarainen metsällesi*

KETTERÄ JA TEHOKAS KUORMATRAKTORI

LogLander on pieni, ketterä 8-pyöräinen kuormatraktori joka on rakennettu 2-6 metrisen puutavaran kuljettamiseen. 8-pyöräveto ja korkea maavara antavat hyvät edellytykset puun kuljettamiseen vaativissakin maasto-olosuhteissa.

MECANIL Mecanil Oy Ab Valtatie 565 07880 Lijlendaal	puh. (019) 661 2600 mecanil@mecanil.fi www.mecanil.fi	Metsä-Säämänen Oy puh. 0500 373 420 pertti.saamanen@pp.inet.fi

- Poclain smartdrive vetomoottori
 - Kronos 4000 kuormaaja
 - Renkaat 400 tai 500 mm
 - Paino 5500 - 5800 kg
 - Leveys 1,9 - 2,0 m
 - Korkea maavara

Kalenteri 2008

- 16.-19.1. Central European Biomass Conference, Graz, Austria, www.motiva.fi
- 5.-7.3. World Sustainable Energy Days, Wels, Austria, www.wsed.at
- 27-29.5. World Bioenergy Conference and Exhibition, www.svebio.se
- 3.-6.6. Wood Energy Solutions Conference, Koli, www.wenet.fi
- 28-30.8. FinnMETKO Raskaskone ammatti- ja myyntinäyttely
- 28.-30.10. EnergiaForum 2008, Energia 2008-messut, Pirkkahalli, Tampere, www.energia.fi
- 6.-7.11. Metsäpäivät, Helsinki, Helsingin Messukeskus

Kalenterista vastaa toimitussihteeri Elina Muuttomaa. Jos haluat ilmoittaa kalenteriin tapahtumia, laita sähköpostia elina.muuttomaa.tts.fi.

HAKELÄMPÖKESKUKSET

- Konttiratkaisu, vaivaton, nopea ja edullinen
- Hakkeelle, palaturpeelle, briketille, viljalle ja pelletille
- Teho 50-700 kW
- Palopäät, kierukat ja tankopurkaimet
- Ohjauskeskukset ja sammutinventtiilit
- Vaihteet ja moottorit

Suomenselän Alcu-Tuote Oy

Teollisuustie 7, 63600 Töysä
gsm 040-736 1200, fax 06-526 1412
e-mail: biolampo@alcu.inet.fi
www.biolampo.com

MOIPU TUOTTEET

**TESTIMENESTYJÄT
ULKOMAILLA JA SUOMESSA!!**

Viritä harvesterisi uusille
teholuvuille Moipu syöttörullilla!!

Energiakourat
ajokoneisiin, motoihin ja kaivureihin!

MOISIO FOREST OY

Puh 014-534 659

www.moisioforest.com

Nimitykset

Liiketoiminnan kehitysjohtajaksi yhtiön pääkonttoriin on valittu metsänhoitaja **Tuomo Utriainen** (48) syyskuun 1 päivästä alkaen. Utriainen siirtyy L&T Biowatin palvelukseen Pöyry Energia Oy:stä, jossa hän on toiminut markkinatutkimukset ja biopolttoainestrategiat - alueen johtavana asiantuntijana.

L&T Biowatin Puunhankintajohtajaksi on valittu metsänhoitaja **Tomi Salo**. (33) tammikuun 1 päivästä lähtien. Hän on aikaisemmin toiminut Koneyrittäjät ry:n toimialapäällikkönä.

www.agrimarket.fi
MARKET
AGRI

VETO – RATKAISU LÄMMITYKSEEN**VetoMat-polttolaitte**

- Varmatoiminen
- Helppohoitoinen
- Pannuhuoneeseen asennettava
- 500 l polttoainesäiliö
- Logiikkaohjaus
- Muutettava täyttösuunta
- Polttoaineeksi sopii esim. hake, turve, pelletti, jätevilja...

Veto 30-stokerikattila

- Suuri vesitilavuus
- Tehokas käyttöveden tuotto
- Hyvä hyötysuhde
- Helppohoitoinen

Käy tutustumassa:

www.ala-talkkari.fi

Vapo Pellettilämpö on niin hyvä investointi, että teemme sen puolestasi ihan itse.

Vapo Pellettilämpö auttaa teollisuutta, suurkiinteistöjä ja kuntia pudottamaan prosessi-, alue- ja kaukolämmön kustannukset pysyvästi alemmaksi. Se perustuu puhtaaseen kotimaiseen bioenergiaan, moderniin tekniikkaan ja vakaisiin sopimuksiin. Me hoitamme investoinnin ja halutessasi myös käyttöpalvelun. Lämpöä riittää eikä yllätyksiä tule.

Lisä- ja referenssitietoja sekä tarjouskyselyt:

Etelä-Suomi: Tapio Pötry ..... puh. 040 593 8940

Länsi-Suomi: Jussi-Matti Leppälä ... puh. 0400 365 641

Itä-Suomi: Jarmo Tirkkonen..... puh. 0400 152 189

Pohjois-Suomi: Pentti Kukkohovi... puh. 0400 689 678

(Sähköposti: etunimi.sukunimi@vapo.fi)

www.vapo.fi

Kyllä säästöille, ei päästöille. Vapon asiakkaansa puolesta investoima ja operoima 1 MW:n pellettilämpökeskus Eerikkilän urheilupuistolla.

Energiakulut pysyvästi alás ilman investointeja.

L&T Biowatti on
Lassila & Tikanojan
tytäryhtiö

Metsissä on bioenergiaa!

Myyt tai ostat, L&T Biowattista saat parhaan kumppanin.

L&T BIOWATTI

www.biowatti.fi